

Eurolife ERB Α.Ε.Α.Ζ.
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ
31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2016

ΕΛ.ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ (ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ) 33-35 & ΚΟΡΑΗ 6-10 ΑΘΗΝΑ 105 64
www.eurolife.gr , Τηλ. 210 930 3930
Αρ. Γ.Ε.ΜΗ 121651960000

Περιεχόμενα

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.....	4
ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ.....	10
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	12
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	13
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	14
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	15
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ.....	16
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	17
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	17
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων.....	17
2.1.1 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α).....	19
2.1.2 Ανακατατάξεις κονδυλίων	24
2.2. Ξένο νόμισμα	24
2.2.1 Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης.....	24
2.2.2 Συναλλαγές και υπόλοιπα	24
2.3 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	25
2.4 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	25
2.5 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις.....	25
2.5.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία.....	25
2.5.2 Αναγνώριση, λογιστικός χειρισμός και παύση αναγνώρισης	26
2.5.3 Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	27
2.5.4 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.....	27
2.6 Επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων	27
2.7 Απομείωση χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	27
2.7.1 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	27
2.7.2 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων.....	29
2.8 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	29
2.9 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων	30
2.10 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία	30
2.11 Παροχές στο προσωπικό	30
2.12 Ασφαλιστήρια και επενδυτικά συμβόλαια	31
2.13 Αντασφαλιστικές συμβάσεις	35
2.14 Μισθώσεις	35
2.15 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	35
2.16 Μετοχικό κεφάλαιο	36
2.17 Μερισματα.....	36
2.18 Προβλέψεις –Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις	36
2.19 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	36
2.20 Αναγνώριση εσόδων	36
2.21 Επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες	37
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ	37
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ.....	39
4.1 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων	39
4.1.1 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού – Παθητικού & Επενδύσεων	39
4.1.2 Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων.....	39
4.2 Ασφαλιστικός κίνδυνος	40
4.2.1 Ασφαλίσεις ζωής	40
4.3 Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι.....	48
4.4 Λειτουργικός κίνδυνος	58
4.5 Κεφαλαιακή Επάρκεια	59
4.6 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	59
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	61
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	62
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΚΤΗΣΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	
ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ (Μ.Ε.Π.)	63
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	63
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ.....	64
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΦΕΡΟΥΝ ΤΟΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ	
ΚΙΝΔΥΝΟ (Unit Linked).....	65
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ.....	65
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ	66
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΑ ΩΣ ΤΗ ΛΗΞΗ	67

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΤΑΣΣΟΜΕΝΑ ΩΣ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	68
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ	68
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ	68
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΕΣ	69
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ	69
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	69
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ	70
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	71
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	73
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	73
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	74
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	74
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	75
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΕΣΟΔΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	75
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	76
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	76
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	77
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ	77
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ	78
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΡΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ	78
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: ΑΜΕΣΑ ΕΞΟΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	78
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	79
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	79
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ	80
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	81
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	82
ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	82

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Eurolife ERB A.E.A.Z.

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρουσιάζει την Έκθεση Διαχείρισης και τις Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2016.

Εξέλιξη της ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς το 2016

Το 2016 ήταν η έβδομη χρονιά στασιμότητας της οικονομικής δραστηριότητας, από την υλοποίηση του πρώτου προγράμματος διάσωσης της Ελληνικής οικονομίας (2010). Η επιτυχής ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής οδήγησε στα πρώτα σημάδια σταθεροποίησης, παρά την διατήρηση των περιορισμών στην κίνηση των κεφαλαίων, οι οποίοι παρεμποδίζουν σοβαρά την οικονομική δραστηριότητα.

Ωστόσο η σταθεροποίηση του οικονομικού περιβάλλοντος και η εκτιμώμενη επιστροφή της χώρας σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης το 2017 συνδέονται άμεσα με την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής, η οποία καθυστερεί και δημιουργεί ανησυχίες ότι οι μακροοικονομικοί στόχοι δεν θα επιτευχθούν, οδηγώντας σε πιθανό Τέταρτο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής με αρνητικές επιπτώσεις τόσο στο πολιτικό όσο και στο οικονομικό περιβάλλον.

Παρά το γεγονός ότι η ελληνική ασφαλιστική αγορά επηρεάστηκε από τις μακροοικονομικές εξελίξεις, η ανάκαμψη της αγοράς ήταν βραδεία και εύθραυστη. Μετά από έξι συνεχόμενα χρόνια μείωσης του κύκλου εργασιών, το 2016 ήταν μία χρονιά σταθεροποίησης της ασφαλιστικής αγοράς. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία και εκτιμήσεις⁽¹⁾, η συνολική παραγωγή ασφαλιστρών ανέρχεται στη χρήση 2016 σε € 3,8 δις. (2015: € 3,7 δις. ⁽²⁾), εκ των οποίων € 1,9 δις. αφορούν σε γενικές ασφαλίσεις και € 1,9 δις. σε ασφαλίσεις ζωής. Σε σχέση με το 2015, η παραγωγή ασφαλιστρών στην τρέχουσα χρήση παρουσιάζεται αυξημένη κατά 4,6% περίπου (2015: -5,8%), ενώ ειδικότερα το ποσοστό αύξησης των γενικών ασφαλίσεων ανέρχεται σε 3,1% (2015: -7,6%) και το ποσοστό αύξησης των ασφαλίσεων ζωής ανέρχεται σε 6,1% (2015: -3,9%). Η αύξηση της συνολικής παραγωγής ασφαλιστρών οφειλόταν κυρίως στην εδραιωμένη αντίληψη του κοινού ότι το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης ουσιαστικά καταρρέει, οδηγώντας τον γενικό πληθυσμό να προνοήσει για την σύνταξη του ή την κάλυψη της υγειονομικής του περίθαλψης. Από τους κλάδους ασφάλισης κατά ζημιών οι κλάδοι ασφάλισης πλην αυτοκινήτων καταγράφουν αύξηση της τάξης του 13,3% περίπου σε σχέση με το 2015, η οποία οφείλεται κυρίως στην αυξημένη ζήτηση των ετησίως ανανεούμενων συμβολαίων υγείας και ατυχημάτων με παράλληλη μετατόπιση της εγγεγραμμένης παραγωγής μεταξύ των κλάδων ασφαλίσεων ζωής και γενικών ασφαλίσεων σε ορισμένες εταιρείες. Ο κλάδος ασφάλισης αυτοκινήτων καταγράφει μείωση της τάξης του -9,7% περίπου, κυρίως λόγω του έντονου ανταγωνισμού που διατήρησε τα ασφάλιστρα υπό τεράστια πίεση. Από τους κλάδους ασφάλισης ζωής, οι παραδοσιακές ασφαλίσεις ζωής και η διαχείριση συλλογικών συνταξιοδοτικών κεφαλαίων κατέγραψαν μεγάλη αύξηση κατά 19,2% και 35,7% αντίστοιχα, ενώ ο κλάδος ασφαλίσεων ζωής συνδεδεμένων με επενδύσεις παρουσίασε σημαντική κάμψη κατά -16,8% λόγω της επιβολής των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.

Επιπρόσθετα, το 2016 χαρακτηρίστηκε από την εφαρμογή του νέου απαιτητικού ευρωπαϊκού νομοθετικού καθεστώτος, Φερεγγυότητα II, το οποίο τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2016. Η συμβολή των νέων ελέγχων και της υποστήριξης της Διεύθυνσης Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΔΕΙΑ) ήταν πολύ σημαντική, καθώς με την εποπτική της δράση ενίσχυσε τις προσπάθειες των ασφαλιστικών επιχειρήσεων για την εφαρμογή του νέου καθεστώτος. Αναμφίβολα, το εποπτικό πλαίσιο Φερεγγυότητα II συνιστά ένα άκρως σύνθετο και απαιτητικό περιβάλλον για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, αυξάνοντας τα πρότυπα τόσο για το σύστημα διακυβέρνησης όσο και για τις κεφαλαιακές ανάγκες, αλλά συγχρόνως διασφαλίζει τη φερεγγυότητα του ασφαλιστικού τομέα και λειτουργεί ως εγγύηση αξιοπιστίας που έχει σαφώς θετικό αντίκτυπο στην αγορά.

Πορεία Εργασιών - Συνοπτικά Μεγέθη

Ενάντια σε αυτό το αβέβαιο περιβάλλον, η Eurolife ERB A.E.AZ. ("η Εταιρεία") έχει αποδείξει ότι έχουμε τη σωστή στρατηγική, την διοικητική ομάδα και την επιχειρηματική διαφοροποίηση να πετύχουμε. Οι ισχυρές διαδικασίες διακυβέρνησης και λήψης αποφάσεων μας επέτρεψαν να αντιδράσουμε γρήγορα στις εξωτερικές προκλήσεις.

⁽¹⁾ Βάσει της 93ης Οικονομικής Μελέτης - Φεβρουάριος 2017 που δημοσιεύτηκε από την Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος («Ε.Α.Ε.Ε.») η οποία περιλαμβάνει στοιχεία μόνο για ασφαλιστικές εταιρείες που είναι μέλη της Ε.Α.Ε.Ε.

(www.eaee.gr/cms/basic-page/148/oikonomikes-meletes)

⁽²⁾ Βάσει της Ετήσιας Στατιστικής Έκθεσης 2015 που δημοσιεύτηκε από την Ε.Α.Ε.Ε. η οποία περιλαμβάνει στοιχεία για όλες τις Ελληνικές ασφαλιστικές εταιρείες (<http://www.eaee.gr/cms/etisia-statistiki-ekthesi>)

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Με σημαντική αύξηση μεγεθών, και μεριδίου αγοράς ολοκλήρωσε η Εταιρεία τον πρώτο χρόνο της ως μέλος του Διεθνούς Επενδυτικού Ομίλου Fairfax, επιβεβαιώνοντας την ηγετική θέση που κατέχει στην ασφαλιστική αγορά.

Στη χρήση 2016, η Εταιρεία στο σύνολο της παραγωγής ασφαλιστρών παρουσίασε αύξηση 82,8% σε σχέση με το 2015, αγγίζοντας τα € 424,5⁽²⁾ εκατ., κυρίως λόγω της δυνατότητας της Εταιρείας να προσθέσει μεγαλύτερη αξία στους πελάτες του σε περιόδους αβεβαιότητας.

Το μερίδιο αγοράς της Εταιρείας ανήλθε το 2016 σε 22%⁽¹⁾, καταγράφοντας αύξηση σχεδόν 80% σε σχέση με το 2015.

Σημαντική αύξηση κατέγραψε το 2016 η Εταιρεία και σε επίπεδο κερδοφορίας, σημειώνοντας αύξηση 141,3 % στα κέρδη προ φόρων, τα οποία ανήλθαν σε €72,7 εκατ. (2015: €30,1 εκατ.) και αύξηση 116,0% στα κέρδη χρήσης που διαμορφώθηκαν στα €45,8 εκατ. (2015: €21,2 εκατ.)

(ποσά σε εκατ. €)

Εποπτικά Ακαθάριστα Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα⁽²⁾ (€ εκατ.)

ΔΠΧΑ Ακαθάριστα Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα (€ εκατ.)

Κέρδη προ Φόρων (€ εκατ.)

Κέρδη μετά Φόρων (€ εκατ.)

Σύνολο Ενεργητικού

Ίδια Κεφάλαια (€ εκατ.)

Μαθηματικά Αποθέματα και Λοιπές Ασφαλιστικές Προβλέψεις⁽³⁾

Μέσος Όρος Υπαλλήλων

	2016	2015
Εποπτικά Ακαθάριστα Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα ⁽²⁾ (€ εκατ.)	424,5	232,3
ΔΠΧΑ Ακαθάριστα Εγγεγραμμένα Ασφάλιστρα (€ εκατ.)	422,9	231,1
Κέρδη προ Φόρων (€ εκατ.)	72,7	30,1
Κέρδη μετά Φόρων (€ εκατ.)	45,8	21,2
Σύνολο Ενεργητικού	2.075,8	1.997,8
Ίδια Κεφάλαια (€ εκατ.)	269,2	301,1
Μαθηματικά Αποθέματα και Λοιπές Ασφαλιστικές Προβλέψεις ⁽³⁾	1.746,8	1.640,9
Μέσος Όρος Υπαλλήλων	146	148

Η παραγωγή ασφαλιστρών ανά κλάδο αναλύεται ως εξής:

Κλάδος

Ασφαλίσεις Ζωής

Ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (Unit Linked)

Διαχείρισης Ομαδικών Συντ/κων Κεφαλαίων

Σύνολο

	2016 % Ασφαλιστρών	2015 % Ασφαλιστρών
Ασφαλίσεις Ζωής	96,4	84,7
Ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις (Unit Linked)	3,2	10,0
Διαχείρισης Ομαδικών Συντ/κων Κεφαλαίων	0,4	5,3
Σύνολο	100	100

Μετοχικό Κεφάλαιο - Ίδια Κεφάλαια - Βασικοί Μέτοχοι

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2016 ανέρχεται σε €29.134 χιλ., διαιρούμενο σε 843.000 κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές ονομαστικής αξίας €34,56 έκαστη. Το σύνολο των κοινών ονομαστικών μετοχών έχει εκδοθεί και το μετοχικό κεφάλαιο είναι ολοσχερώς καταβλημένο. Η Εταιρεία είναι θυγατρική της Εταιρείας Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών η οποία κατέχει το 100% του μετοχικού της κεφαλαίου.

Στις 22 Δεκεμβρίου 2015, επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ της Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E. («Eurobank») και της Fairfax Financial Holdings Limited για την πώληση του 80% της συμμετοχής της Eurobank στην Eurolife ERB Insurance Group (η «Συναλλαγή»), ακολουθώντας μια ανταγωνιστική διαδικασία πώλησης με τη συμμετοχή διεθνών επενδυτών. Σε συνέχεια λήψης όλων των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις αρμόδιες εποπτικές και ρυθμιστικές αρχές, στις 4 Αυγούστου 2016 ολοκληρώθηκε η πώληση του 80% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group στην Costa Luxembourg Holding S.à r.l. η οποία εδρεύει στο Λουξεμβούργο.

⁽¹⁾ Βάσει της 93ης Οικονομικής Μελέτης - Φεβρουάριος 2017 που δημοσιεύτηκε από την Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος («Ε.Α.Ε.Ε.») η οποία περιλαμβάνει στοιχεία μόνο για ασφαλιστικές εταιρείες που είναι μέλη της Ε.Α.Ε.Ε.

(www.eaee.gr/cms/basic-page/148/oikonomikes-meletes)

⁽²⁾ Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα όπως προκύπτουν από τα μητρώα παραγωγής και αναφέρονται για εποπτικούς και φορολογικούς σκοπούς. Στις οικονομικές καταστάσεις αναφέρονται τα ασφάλιστρα με βάση την εφαρμογή των ΔΠΧΑ.

⁽³⁾ Μαθηματικά αποθέματα, λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις, ασφαλιστικές προβλέψεις που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)

Μετά την ολοκλήρωση της Συναλλαγής, ο έλεγχος της Eurolife ERB Insurance Group μεταφέρθηκε στην Costa Luxembourg Holding S.à r.l., η οποία ελέγχεται από κοινού από την Colonnade Finance S.à r.l., μέλος του Ομίλου Fairfax, και την OPG Commercial Holdings (Lux) S.à r.l.. ενώ η Eurobank διατήρησε το υπόλοιπο 20% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group και παραμένει συνδεδεμένο μέρος.

Τα Ίδια Κεφάλαια της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2016 ανήλθαν σε €269,2 εκατ. έναντι €301,1 εκατ. για το 2015.

Διανομή Μερίσματος

Στις 30 Ιουνίου 2016 η Τακτική Γενική Συνέλευση της Εταιρείας, αποφάσισε τη διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group A.E. ποσού €12,8 εκατ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από τα κέρδη της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2015. Το ποσό καταβλήθηκε στις 15 Ιουλίου 2016.

Επιπρόσθετα, στις 17 Αυγούστου 2016, αποφασίστηκε από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας η διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group A.E. ποσού € 4,8 εκατ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από φορολογημένα αποθεματικά και κέρδη εις νέον σχηματισθέντα σε προηγούμενες του 2015 χρήσεις. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών στις 23 Αυγούστου 2016.

Θυγατρικές Εταιρείες

Κατά το έτος 2016 η θυγατρική Εταιρεία στη Ρουμανία με την επωνυμία Eurolife ERB Asigurari De Viata S.A, η οποία άρχισε τη λειτουργία της τον Σεπτέμβριο του 2007 και διαθέτει τα προϊόντα της μέσω της Bancpost S.A., κατέγραψε ασφάλιστρα ύψους €12,9 εκατ. (2015: €16,4 εκατ.). Τα κέρδη προ φόρων της τρέχουσας χρήσης μειώθηκαν σε €88 χιλ. (2015: €734 χιλ.) κυρίως λόγω της αναγνώρισης πρόσθετων ασφαλιστικών αποθεμάτων επάρκειας ποσού €413χιλ. Κατ' αντιστοιχία, τα κέρδη μετά φόρων ανήλθαν σε €109 χιλ. (2015: €634 χιλ.).

Το 2015, η Εταιρεία αγόρασε το 100% των μετοχών της Διεθνούς Κτηματικής Α.Ε. Η Διεθνής Κτηματική Α.Ε. δραστηριοποιείται στον κλάδο εκμετάλλευσης ακινήτων και έχει υπό την κατοχή της το ακίνητο επί της Πανεπιστημίου 33 – 35 και Κοραή στην Αθήνα στο οποίο στεγάζονται τα γραφεία της Εταιρείας. Τα κέρδη προ φόρων ανήλθαν σε €552 χιλ. (2015: : Ζημιές προ φόρων €488 χιλ.) και τα κέρδη μετά φόρων της τρέχουσας χρήσης ανήλθαν στις €402 χιλ. (2015: : Ζημιές μετά φόρων €259 χιλ.).

Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων

Η ύπαρξη ενός αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης των κινδύνων θεωρείται από την Εταιρεία βασικός παράγοντας για τον περιορισμό τους και την προστασία τόσο των ασφαλισμένων της όσο και των μετόχων της. Οι ακολουθούμενες πρακτικές και μεθοδολογίες αποσαφηνίζουν το πλαίσιο υιοθετώντας παράλληλα τις απαιτήσεις της Εποπτικής Αρχής.

Το πλαίσιο διαχείρισης των κινδύνων αξιολογείται και εξελίσσεται διαρκώς λαμβάνοντας υπόψη τη βάση ιστορικών δεδομένων της Εταιρείας, τη δυναμική των αγορών και την εναρμόνιση του με τις εποπτικές απαιτήσεις. Σε αυτό το πλαίσιο έχει συγκροτηθεί Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού-Παθητικού και Επενδύσεων η οποία εποπτεύει και καθοδηγεί όλες τις δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας σε στενή συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων.

Το σύστημα διαχείρισης κινδύνων περιλαμβάνει το σύστημα διακυβέρνησης, τη στρατηγική όπου προσδιορίζεται η διάθεση ανάληψης κινδύνων καθώς και το πλαίσιο διαχείρισης υποστηριζόμενο από τη μεθοδολογία και τις διαδικασίες εντοπισμού, μέτρησης, παρακολούθησης, ελέγχου και αναφοράς των κινδύνων. Το πλαίσιο διαχείρισης των κινδύνων υπηρετούν όλες οι οργανωτικές μονάδες που εντάσσονται στην πρώτη γραμμή άμυνας (1st line of defense), η Αναλογιστική Λειτουργία και η Λειτουργία της Κανονιστικής Συμμόρφωσης που εντάσσονται στη δεύτερη γραμμή άμυνας (2nd line of defense), καθώς και η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου (3rd line of defense).

Κεφαλαιακή επάρκεια

Η στρατηγική διαχείρισης κεφαλαίων που εφαρμόζεται από την Εταιρεία έχει ως πρωταρχικό στόχο αφενός, να εξασφαλίσει ότι η Εταιρεία έχει επαρκή κεφαλαιοποίηση σε συνεχή βάση σύμφωνα με το εποπτικό πλαίσιο της Φερεγγυότητας II , και αφετέρου, να μεγιστοποιήσει την απόδοση στους μετόχους χωρίς να παραβιάζονται τα συνολικά όρια ανοχής κινδύνων της Εταιρείας καθώς και η διάθεση για ανάληψη κινδύνων.

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο υπολογισμός της Κεφαλαιακής Απαιτήσης Φερεγγυότητας (SCR), της Ελάχιστης Κεφαλαιακής Απαιτήσης (MCR) καθώς και των επιλέξιμων ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας πραγματοποιούνται σε τριμηνιαία βάση και τα αποτελέσματα των υπολογισμών αυτών υποβάλλονται στην Εποπτική Αρχή. Επιπλέον, έχει αναπτυχθεί μια εσωτερική διαδικασία υπολογισμού «έγκαιρης προειδοποίησης» όπου η κεφαλαιακή επάρκεια SCR εκτιμάται σε καθημερινή βάση, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά δεδομένα της αγοράς για την αξιολόγηση του δείκτη κάλυψης φερεγγυότητας. Ο βασικός στόχος είναι να εξασφαλιστεί η έγκαιρη δράση της Διοίκησης όποτε κρίνεται απαραίτητο.

Σημειώνεται ότι κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015 τα επιλέξιμα ίδια κεφάλαια της Εταιρείας υπερκαλύπτουν την Κεφαλαιακή Απαιτήση Φερεγγυότητας (SCR).

Γεγονότα μετά την ημερομηνία ισολογισμού

Στις 19 Φεβρουαρίου 2017, η Εταιρεία συμμετείχε ως στρατηγικός επενδυτής στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Grivalia Hospitality S.A. (η «GH»), με έδρα στο Λουξεμβούργο. Συγκεκριμένα, το μετοχικό κεφάλαιο της GH αυξήθηκε κατά € 58,0 εκατ. εκ των οποίων €30,0 εκατ. καταβλήθηκαν από την Εταιρεία και €28 εκατ. καταβλήθηκαν από την Grivalia Properties ΑΕΑΠ (η «Grivalia»). Μετά την ολοκλήρωση της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, το μετοχικό κεφάλαιο της GH ανέρχεται σε € 60,0 εκατ. με ισόποση συμμετοχή της Εταιρείας και της Grivalia. Σημειώνεται ότι η GH ιδρύθηκε από την Grivalia στις 26 Ιουνίου 2015 με αρχικό καταβληθέν μετοχικό κεφάλαιο ποσού €2,0 εκατ.

Σημειώνεται ότι με βάση την υπ' αριθμόν 103 συνεδρίαση του Διοικητικού συμβουλίου του TEA-ΕΑΠΑΕ της 16ης Μαΐου 2016, το TEA-ΕΑΠΑΕ καταλόγισε προς την Εταιρεία οφειλή ύψους €8.474 χιλ. η οποία οφείλεται σε μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές για το χρονικό διάστημα από 1 Ιανουαρίου 2007 έως 31 Δεκεμβρίου 2013 πλέον προσαυξήσεις και πρόστιμα υπερημερίας. Η αναγνωρισμένη στις 31 Δεκεμβρίου 2016 πρόβλεψη λαμβάνοντας υπόψη την πράξη καταλογισμού του TEA-ΕΑΠΑΕ, ανέρχεται σε ποσό €8,5 εκατ.

Στις 19 Ιανουαρίου 2017 επήλθε συμφωνία μεταξύ της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος («ΕΑΕΕ») και της Ομοσπονδίας Ασφαλιστικών Συλλόγων Ελλάδος («ΟΑΣΕ»), με την οποία μεταξύ άλλων συμφωνήθηκε και η εξώδικη επίλυση των διαφορών που είχαν ανακύψει μεταξύ του TEA-ΕΑΠΑΕ και των ασφαλιστικών εταιρειών, στις οποίες ανήκει και η Eurolife ERB A.E.A.Z., αναφορικά με τον καταλογισμό προηγούμενων χρήσεων. Εν συνεχεία, στις 25 Ιανουαρίου 2017 το Διοικητικό Συμβούλιο του TEA-ΕΑΠΑΕ αποδέχτηκε την από 19/1/2017 συμφωνία μεταξύ της ΕΑΕΕ και της ΟΑΣΕ και στις 2 Φεβρουαρίου 2017 το Γενικό Συμβούλιο του TEA-ΕΑΠΑΕ ενέκρινε την παραπάνω απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Έως την ημερομηνία δημοσίευσης των εν λόγω οικονομικών καταστάσεων εκκρεμεί η έκδοση και δημοσίευση στο ΦΕΚ της απόφασης του Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που θα εγκρίνει την τροποποίηση των καταστατικών διατάξεων του TEA-ΕΑΠΑΕ.

Δεν υφίστανται λοιπά σημαντικά οφισγενή γεγονότα που να απαιτείται η αναφορά τους.

Εξωτερικοί Ελεγκτές

Το Διοικητικό Συμβούλιο αφού εξετάσει το θέμα του διορισμού των εξωτερικών ελεγκτών, για τη χρήση 2017 θα προτείνει ελεγκτική Εταιρεία στην επερχόμενη Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του 2017. Η Γενική Συνέλευση θα αποφασίσει για την επιλογή της ελεγκτικής Εταιρείας και θα καθορίσει την αμοιβή.

Προοπτικές για το 2017

Οι προβλέψεις για την ελληνική οικονομία αναμένουν θετική αύξηση του ΑΕΠ κατά το 2017. Ωστόσο, οι καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής έχουν ήδη προκαλέσει επιβράδυνση της δυναμικής προς αυτήν την κατεύθυνση. Η ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης και η έγκαιρη υλοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων αποτελούν θεμελιώδη προϋπόθεση για την εδραίωση των κύριων συνθηκών για την οικονομική ανάκαμψη, καθώς και για την ταυτόχρονη επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων του 2017 και την συμμετοχή της Ελλάδας στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Οι εξελίξεις αυτές αναμένεται να οδηγήσουν σταδιακά στην επάνοδο του Ελληνικού Δημοσίου στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης προς την ελληνική οικονομία και στην επιτάχυνση της άρσης των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων.

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Στη χρήση 2017, η Εταιρεία εκτιμάται ότι θα συνεχίσει να λειτουργεί με θετικές προοπτικές παρά τις συνθήκες αβεβαιότητας. Επιπρόσθετα, η μετάβαση της Εταιρείας, σε έναν από τους κορυφαίους διεθνείς ομίλους, τον Όμιλο της Fairfax, αναμένεται να προσδώσει μία νέα δυναμική η οποία θα συντελέσει στην παρουσίαση νέων προϊόντων και στην εξέλιξη των ήδη υπαρχόντων, αξιοποιώντας στο έπακρο την τεχνογνωσία που παρέχεται από τον νέο μέτοχο καθώς και την σημαντική αναβάθμιση των συστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχονται στους πελάτες.

Το 2016, η Εταιρεία έθεσε τις βάσεις για την εφαρμογή ενός δυναμικού προγράμματος ψηφιακού μετασχηματισμού, το ονομαζόμενο «Eurolife 2.0.». Για το 2017, με την αποτελεσματική αξιοποίηση των νέων διαθέσιμων τεχνολογιών και πρακτικών που ανατρέπουν την παραδοσιακή ασφαλιστική αγορά, η Εταιρεία έχει θέσει ως στόχο την πλήρη αναβάθμιση του συνόλου των εργασιών της, την καλύτερη εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων και των συνεργατών με απώτερο σκοπό να παρέχει ουσιαστική και αποτελεσματική ασφάλεια στους πελάτες σε περιόδους γενικευμένης αβεβαιότητας.

Η Εταιρεία αναμένεται να επωφεληθεί περαιτέρω και από τις σημαντικές διαρθρωτικές τάσεις που εκτιμάται ότι θα επικρατήσουν στην αγορά, οι οποίες σχετίζονται άμεσα αφενός με τον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης και την ανάπτυξη της ασφαλιστικής συνείδησης του κοινού και αφετέρου με τις νέες κανονιστικές απαιτήσεις που απορρέουν από το νέο εποπτικό πλαίσιο Φερεγγυότητα II. Οι διαθέσιμες παροχές κοινωνικής ασφάλισης αναμένεται να συνεχίσουν να φθίνουν λόγω των δημοσιονομικών πιέσεων που επιβάλλει ο κρατικός προϋπολογισμός, γεγονός το οποίο αναμένεται να προκαλέσει μεγαλύτερη ζήτηση για ιδιωτική ασφάλιση και ανάπτυξη της ασφαλιστικής συνείδησης στο καταναλωτικό κοινό. Παράλληλα, οι αυξημένες απαιτήσεις του νέου εποπτικού πλαισίου θα επηρεάσουν την ζήτηση των ασφαλισμένων, οι οποίοι τείνουν να στραφούν προς τις οικονομικά ισχυρές, αξιόπιστες και φερέγγυες εταιρείες από τις οποίες θα μπορούν να λάβουν παροχές υψηλού επιπέδου.

Παρόλο που το πλαίσιο Φερεγγυότητα II έχει ήδη εφαρμοστεί, ενισχύοντας την αποτελεσματική διακυβέρνηση και αξιοπιστία των ασφαλιστικών εταιρειών, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις εξακολουθούν να εξετάζονται, με αβέβαιες θετικές επιπτώσεις στην ελληνική αγορά τουλάχιστον για το 2017.

Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

Αλέξανδρος Σαρρηγεωργίου
Θεόδωρος Καλαντώνης
Άγγελος Ανδρουλιδάκης
Alberto Lotti
Irena Germanoviciute
Wade Sebastian Burton
Νικόλαος Δελένδας
Αμαλία Μόφορη
Βασίλειος Νικηφοράκης

Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
Αντιπρόεδρος, μη Εκτελεστικό Μέλος
Ανεξάρτητο, μη Εκτελεστικό Μέλος
Ανεξάρτητο, μη Εκτελεστικό Μέλος
Μη εκτελεστικό μέλος
Μη Εκτελεστικό Μέλος
Εκτελεστικό Μέλος
Εκτελεστικό Μέλος
Εκτελεστικό Μέλος

Αθήνα, 8 Μαΐου 2017

Ο Πρόεδρος του Δ. Σ. & Διευθύνων Σύμβουλος

Αλέξανδρος Σαρρηγεωργίου

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «Eurolife ERB Ανώνυμος Εταιρεία Ασφαλίσεων Ζωής»

Έκθεση Ελέγχου επί των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Ελέγξαμε τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «Eurolife ERB Ανώνυμος Εταιρεία Ασφαλίσεων Ζωής» (η «Εταιρεία»), οι οποίες αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2016, τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνολικών εσόδων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη της Διοίκησης για τις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλείδες, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, που έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία (ΦΕΚ/Β'/2848/23.10.2012). Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλείδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλείδων της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής μας γνώμης.

ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία, Λεωφ. Κηφισίας 268, 15232 Χαλάνδρι
T: +30 210 6874400, Φ: +30 210 6874444, www.pwc.gr

Λεωφ. Κηφισίας 260 & Κόδρου, 15232 Χαλάνδρι, T: +30 210 6874400, Φ: +30 210 6874444
Εθνικής Αντίστασης 17, 55134 Θεσσαλονίκη, T: +30 2310 488880, Φ: +30 2310 459487

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρείας κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έμφαση Θέματος

Χωρίς να διατυπώνουμε επιφύλαξη στη γνώμη μας, εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 2.1 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων όπου γίνεται αναφορά στις ουσιώδεις αβεβαιότητες που απορρέουν από τις υφιστάμενες οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα και τις τρέχουσες εξελίξεις οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- 1) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43^α του Κωδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2016.
- 2) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία «Eurolife ERB Ανώνυμος Εταιρεία Ασφαλίσεων Ζωής» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 9 Μαΐου 2017

Ο ΟΡΚΩΤΟΣ ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΣ

ΠΡΑΙΣΓΟΥΩΤΕΡΧΑΟΥΣΚΟΥΠΕΡΣ
Ανώνυμη Ελεγκτική Εταιρεία
Λ. Κηφισίας 268
152 32 Χαλάνδρι
Αρ Μ ΣΟΕΛ 113

Μάριος Ψάλτης
Αρ Μ ΣΟΕΛ 38081

	Σημ.	31/12/2016	31/12/2015
(ποσά σε € χιλ.)			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία	5	462	397
Αυλα περιουσιακά στοιχεία	6	1.349	1.313
Προμήθειες και έξοδα πρόσκτησης ασφαλιστηρίων συμβολαίων επομένων χρήσεων (Μ.Ε.Π.)	7	18.514	17.720
Συμμετοχές σε θυγατρικές Εταιρείες	8	19.419	19.419
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:			
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	10	210.426	406.972
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	11	560.731	121.175
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Διαθέσιμα προς Πώληση	12	1.167.368	1.334.614
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Διακρατούμενα ως τη Λήξη	13	19.446	19.295
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως Δάνεια και Απαιτήσεις	14	-	23.365
Απαιτήσεις από φόρο εισοδήματος		-	910
Χρεώστες ασφαλιστρών	15	5.605	5.163
Λοιπές απαιτήσεις	16	4.803	1.991
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	17	19.335	21.244
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	18	48.366	24.256
Σύνολο Ενεργητικού		2.075.825	1.997.834
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	19	29.134	29.134
Διαφορά μετοχών υπέρ το άρτιο	19	79.014	79.014
Αποθεματικά	20	115.294	171.795
Αποτελέσματα εις νέον		45.765	21.192
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		269.208	301.135
Μαθηματικά αποθέματα και λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις	21	1.728.118	1.535.710
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις			
- Υποχρεώσεις από επενδυτικές συμβάσεις	22	18.661	105.156
Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	23	445	369
Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενη φορολογία	9	3.194	28.792
Υποχρεώσεις από φόρο εισοδήματος		21.603	-
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	24	34.596	26.671
Σύνολο Υποχρεώσεων		1.806.618	1.696.699
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		2.075.825	1.997.834

Αθήνα, 8 Μαΐου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. &
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & ΓΕΝΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & MISΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝΗ ΠΡΟΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π.
ΣΑΡΡΗΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Δ.
ΤΖΟΥΡΑΛΗ

Α.Δ.Τ. ΑΜ644393

Α.Δ.Τ. ΑΜ245236

ΑΡ. ΑΔ. 0025315

ΑΡ. ΑΔ. 0099260

Οι σημειώσεις στις σελίδες 17 έως 83 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Ακαθάριστα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα

Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών

Ακαθάριστα δεδουλευμένα ασφάλιστρα

Μείον: Εκχωρηθέντα ασφάλιστρα

Καθαρά δεδουλευμένα ασφάλιστρα

Σημ.

Από 01/01
έως
31/12/2016Από 01/01
έως
31/12/2015

422.860

231.137

(107)

454

422.753**231.591**

(13.201)

(16.650)

409.553**214.941**

Λοιπά συναφή έσοδα ασφαλιστικών εργασιών

Έσοδα επενδύσεων

Κέρδη από πώληση επενδύσεων

Κέρδη / (Ζημίες) από αποτίμηση επενδύσεων

Κέρδη / (Ζημίες) παραγώγων

Λοιπά έσοδα

Σύνολο εσόδων

6.964

8.663

60.592

42.671

118.256

45.747

11.862

(43.835)

(15.645)

-

93

202

591.675**268.389**

Μεταβολή μαθηματικών αποθεμάτων και λοιπών ασφαλιστικών προβλέψεων

Ασφαλιστικές αποζημιώσεις και παροχές προς ασφαλισμένους

Αναλογία αντασφαλιστών επί ασφαλιστικών αποζημιώσεων

Σύνολο ασφαλιστικών προβλέψεων και αποζημιώσεων

(200.961)

(58.843)

(283.210)

(156.263)

5.465

12.472

(478.706)**(202.634)**

Άμεσα έξοδα παραγωγής

Λοιπά λειτουργικά έξοδα

Κέρδη προ φόρων

(19.952)

(16.282)

(20.288)

(19.338)

72.729**30.135**

Φόρος εισοδήματος

(26.964)

(8.943)

Κέρδη χρήσης**45.765****21.192**

Αθήνα, 8 Μαΐου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. &
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & ΓΕΝΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & MISΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝΗ ΠΡΟΣΙΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π.
ΣΑΡΡΗΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ.
ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗΣΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Δ.
ΤΖΟΥΡΑΛΗ

Α.Δ.Τ. ΑΜ644393

Α.Δ.Τ. ΑΜ245236

ΑΡ. ΑΔ. 0025315

ΑΡ. ΑΔ. 0099260

Οι σημειώσεις στις σελίδες 17 έως 83 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

	Από 01/01 έως 31/12/2016		Από 01/01 έως 31/12/2015	
(ποσά σε € χιλ.)				
Κέρδη χρήσης	45.765		21.192	
Λοιπά αποτελέσματα απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια:				
Ποσά που αναταξινομήθηκαν ή ενδέχεται να αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Διαθέσιμα προς Πώληση				
- Μεταβολή στην εύλογη αξία, μετά από φόρους	(60.040)		11.622	
- Μεταφορά στα αποτελέσματα λόγω απομείωσης, μετά από φόρους	-		4.195	15.817
		(60.040)		
Ποσά που δεν θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων:				
- Επανεκτίμηση της υποχρέωσης παροχών στο προσωπικό, μετά από φόρους	(23)	(23)	78	78
Λοιπά αποτελέσματα	(60.063)			15.895
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρους		(14.298)		37.087

Αθήνα, 8 Μαΐου 2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. &
ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣΤΟ ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ. & ΓΕΝΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & MISΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝΗ ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Π.
ΣΑΡΡΗΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ν. ΝΙΚΗΦΟΡΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ.
ΤΖΟΥΒΕΛΕΚΗΣΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Δ.
ΤΖΟΥΡΑΛΗ

Α.Δ.Τ. ΑΜ644393

Α.Δ.Τ. ΑΜ245236

ΑΡ. ΑΔ. 0025315

ΑΡ. ΑΔ. 0099260

Οι σημειώσεις στις σελίδες 17 έως 83 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις Νέον	Σύνολο
(ποσά σε € χιλ.)					
Υπόλοιπο της 1^{ης} Ιανουαρίου 2016	29.134	79.014	171.796	21.192	301.135
Κέρδη χρήσης	-	-	-	45.765	45.765
Μεταβολή αποθεματικού αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς	-	-	(60.040)	-	(60.040)
Πώληση λόγω αποτίμησης, μετά από φόρους	-	-	(23)	-	(23)
Επανεκτίμηση της υποχρέωσης παροχών στο προσωπικό, μετά από φόρους	-	-	(23)	-	(23)
Λοιπά αποτελέσματα μετά από φόρο	-	-	(60.063)	-	(60.063)
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρους	-	-	(60.063)	45.765	(14.298)
Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμητων κερδών προηγ. Χρήσεων	-	-	8.392	(8.392)	-
Διαφορά αποθεματικών προηγούμενων χρήσεων	-	-	(49)	-	(49)
Διανομή μερισμάτων σε Μετόχους	-	-	(4.781)	(12.800)	(17.581)
Σύνολο συναλλαγών με Μετόχους	-	-	3.562	(21.192)	(17.630)
Υπόλοιπο της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2016	29.134	79.014	115.295	45.765	269.208

	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις Νέον	Σύνολο
(ποσά σε € χιλ.)					
Υπόλοιπο της 1^{ης} Ιανουαρίου 2015	29.134	79.014	133.604	32.281	274.032
Κέρδη χρήσης	-	-	-	21.192	21.192
Μεταβολή στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς	-	-	15.817	-	15.817
Πώληση, μετά από φόρους	-	-	78	-	78
Επανεκτίμηση της υποχρέωσης στο προσωπικό, μετά από φόρους	-	-	78	-	78
Λοιπά αποτελέσματα μετά από φόρο	-	-	15.895	-	15.895
Συνολικό αποτέλεσμα μετά από φόρους	-	-	15.895	21.192	37.087
Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμητων κερδών προηγ. Χρήσεων	-	-	32.281	(32.281)	-
Διαφορά αποθεματικών προηγούμενων χρήσεων	-	-	16	-	16
Διανομή μερισμάτων σε Μετόχους	-	-	(10.000)	-	(10.000)
Σύνολο συναλλαγών με Μετόχους	-	-	22.297	(32.281)	(9.984)
Υπόλοιπο της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2015	29.134	79.014	171.796	21.192	301.135

Οι σημειώσεις στις σελίδες 17 έως 83 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

(ποσά σε € χιλ.)

Ταμειακές Ροές από Λειτουργικές Δραστηριότητες**Κέρδη προ φόρων****72.729****30.135****Προσαρμογές για μη ταμειακά στοιχεία:**

Αποσβέσεις παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων

35

654

583

Μεταβολή λοιπών προβλέψεων

**30,33,
34**

3.818

3.481

(Κέρδη) / Ζημίες από αποτίμηση επενδύσεων

29

(11.862)

43.835

Ασφαλιστικές προβλέψεις και μεταβολή στα αναπόσβεστα έξοδα πρόσκτησης

**25,31,
33,35**

196.795

67.440

(Κέρδη) / Ζημίες από πώληση περιουσιακών στοιχείων

-

41

(Κέρδη) / Ζημίες από πώληση επενδύσεων

28

(118.256)

(45.823)

Έσοδα και έξοδα από τόκους, μερίσματα και λοιπά έσοδα επενδύσεων

(39.776)

(44.256)

Αποσβέσεις ομολόγων και τόκοι Ε.Γ.Ε.Δ.

**11,12,
13**

(20.816)

1.585

(Κέρδη) / Ζημίες παραγώγων

30

15.645

-

Εισπραχθέντα κέρδη / πληρωθείσες ζημίες παραγώγων

30

(15.645)

-

Προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών που σχετίζονται με τις Λειτουργικές Δραστηριότητες:

(Αγορές) / Πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων

(74.651)

152.811

Μεταβολή στις λοιπές απαιτήσεις και χρεώστες ασφαλίσεων

105.653

(136.039)

Μεταβολή στις εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις, επενδυτικές συμβάσεις και ασφαλιστικές προβλέψεις

(86.227)

(76.084)

Τόκοι εισπραχθέντες - καταβληθέντες και λοιπά έσοδα επενδύσεων

24.279

36.676

Καταβολή Φόρου Εισοδήματος

(9.895)

-

Καθαρές Εισροές / (Εκροές) από Λειτουργικές Δραστηριότητες**42.446****34.385****Ταμειακές Ροές από Επενδυτικές Δραστηριότητες**

Αγορές ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων

5,6

(756)

(599)

Αύξηση συμμετοχής σε θυγατρικές

-

(15.327)

Καθαρές Εισροές / (Εκροές) από Επενδυτικές Δραστηριότητες**(756)****(15.925)****Ταμειακές Ροές από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες**

Διανομή μερισμάτων σε Μετόχους

38

(17.581)

(10.000)

Καθαρές Εισροές / (Εκροές) από Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες**(17.581)****(10.000)**

Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα χρήσης

24.110

8.460

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης

24.256

15.796

Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης**18****48.366****24.256**

Οι σημειώσεις στις σελίδες 17 έως 83 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η Eurolife ERB A.E.A.Z. (η "Εταιρεία") έχει συσταθεί στην Ελλάδα και δραστηριοποιείται στον ασφαλιστικό τομέα παρέχοντας ασφαλιστικές υπηρεσίες που αφορούν σε παραδοσιακά ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής, ασφαλιστήρια συμβόλαια επενδυτικού χαρακτήρα καθώς και ομαδικά προϊόντα συνταξιοδότησης.

Η έδρα της Εταιρείας είναι στη Αθήνα, Ελ. Βενιζέλου (Πανεπιστημίου) 33-35 & Κοραή 6-10, ΤΚ 105 64 (ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ 121651960000), τηλ. (+30) 2109303900, www.eurolife.gr. Η Εταιρεία δραστηριοποιείται τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό μέσω της θυγατρικής της στη Ρουμανία με την επωνυμία Eurolife ERB Asigurari De Viata S.A.

Ο αριθμός του προσωπικού την 31η Δεκεμβρίου 2016 ανήλθε σε 145 άτομα (2015 : 146).

Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τα κάτωθι μέλη:

Ονοματεπώνυμο

Αλέξανδρος Σαρρηγεωργίου
Θεόδωρος Καλαντώνης
Άγγελος Ανδρουλιδάκης
Alberto Lotti
Irena Germanoviciute
Wade Sebastian Burton
Νικόλαος Δελένδας
Αμαλία Μόφορη
Βασίλειος Νικηφοράκης

Ιδιότητα

Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος
Αντιπρόεδρος, μη Εκτελεστικό Μέλος
Ανεξάρτητο, μη Εκτελεστικό Μέλος
Ανεξάρτητο, μη Εκτελεστικό Μέλος
Μη Εκτελεστικό μέλος
Μη Εκτελεστικό Μέλος
Εκτελεστικό Μέλος
Εκτελεστικό Μέλος
Εκτελεστικό Μέλος

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 8 Μαΐου 2017 και τελούν υπό την έγκριση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

Η Εταιρεία είναι θυγατρική της Εταιρείας Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών (εφεξής «Eurolife ERB Insurance Group») η οποία κατέχει το 100% του μετοχικού της κεφαλαίου.

Διάθεση του 80% της συμμετοχής της Eurobank στο μετοχικό κεφάλαιο της Eurolife ERB Insurance Group

Στις 22 Δεκεμβρίου 2015, επιτεύχθηκε συμφωνία μεταξύ της Τράπεζας Eurobank Ergasias A.E. (εφεξής «Eurobank») και της Fairfax Financial Holdings Limited (εφεξής «Fairfax») για την πώληση του 80% της συμμετοχής της Eurobank στην Eurolife ERB Insurance Group (η «Συναλλαγή»), ακολουθώντας μια ανταγωνιστική διαδικασία πώλησης με τη συμμετοχή διεθνών επενδυτών. Σε συνέχεια λήψης όλων των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις αρμόδιες εποπτικές και ρυθμιστικές αρχές, στις 4 Αυγούστου 2016 ολοκληρώθηκε η πώληση του 80% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group στην Costa Luxembourg Holding S.à r.l. η οποία εδρεύει στο Λουξεμβούργο.

Μετά την ολοκλήρωση της Συναλλαγής, ο έλεγχος της Eurolife ERB Insurance Group μεταφέρθηκε στην Costa Luxembourg Holding S.à r.l., η οποία ελέγχεται από κοινού από την Colonnade Finance S.à r.l., μέλος του Ομίλου Fairfax, και την OPG Commercial Holdings (Lux) S.à r.l., ενώ η Eurobank διατήρησε το υπόλοιπο 20% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group και παραμένει συνδεδεμένο μέρος.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2: ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Οι βασικές λογιστικές αρχές που εφαρμόστηκαν κατά την σύνταξη αυτών των οικονομικών καταστάσεων περιγράφονται παρακάτω.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφεξής «Δ.Π.Χ.Α.») όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ).

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένων των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων) τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) και έχουν στρογγυλοποιηθεί στην πλησιέστερη χιλιάδα.

Οι αρχές που παρουσιάζονται παρακάτω έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια στις χρήσεις που έληξαν την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015, αντίστοιχα.

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας (going concern), η οποία κρίθηκε κατάλληλη από το Διοικητικό Συμβούλιο, αξιολογώντας τα ακόλουθα:

Μακροοικονομικό Περιβάλλον

Τον Ιούνιο του 2016, η Ελλάδα, με την υλοποίηση ενός αριθμού βασικών προαπαιτούμενων δράσεων, ολοκλήρωσε επιτυχώς την πρώτη αξιολόγηση του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Σταθεροποίησης (ΤΠΟΣ), η οποία οδήγησε στην τμηματική εκταμίευση σε δύο υποδόσεις της δεύτερης δόσης του δανείου από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) ύψους € 10,3 δις. Οι εν λόγω εκταμιεύσεις επέτρεψαν την εξυπηρέτηση του χρέους του Ελληνικού Δημοσίου και την εξόφληση μέρους των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου τομέα προς τον ιδιωτικό τομέα. Ακολούθως, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), αναγνωρίζοντας την προσήλωση της Ελληνικής κυβέρνησης στην εφαρμογή του μακροοικονομικού προγράμματος σταθεροποίησης, αποφάσισε την επαναφορά της εξαίρεσης των χρεογράφων που έχει εκδώσει το Ελληνικό Δημόσιο από τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τη βελτίωση των όρων χρηματοδότησης από το Ευρωσύστημα μέσω των ομολόγων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου (Pillar II). Επιπλέον, η ολοκλήρωση της πρώτης αξιολόγησης οδήγησε στη θετική απόφαση του ΕΜΣ σχετικά με την εφαρμογή των βραχυπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του χρέους μετά από την 20 Ιανουαρίου 2017. Τα εν λόγω μέτρα στοχεύουν στη μείωση του επιτοκιακού κινδύνου για την Ελλάδα, και στη διευκόλυνση αποπληρωμής του χρέους της.

Το επόμενο σημαντικό σημείο - ορόσημο για την Ελλάδα είναι η έγκαιρη και επιτυχής ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του ΤΠΟΣ, που βρίσκεται σε εξέλιξη, η οποία θα βοηθούσε στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης των καταθετών και κατά συνέπεια στην επιτάχυνση της επιστροφής των καταθέσεων, θα διευκόλυνε την ταχύτερη χαλάρωση των μέτρων περιορισμού στην κίνηση κεφαλαίων (capital controls), και θα επέτρεπε τη συμμετοχή στο πρόγραμμα Ποσοτικής Χαλάρωσης της ΕΚΤ, σε συνάρτηση με τις αποφάσεις των Θεσμών σχετικά με το πλάνο υλοποίησης των μεσοπρόθεσμων μέτρων ελάφρυνσης του χρέους. Επιπλέον, η μείωση της αβεβαιότητας βραχυπρόθεσμα μαζί με την αποφασιστική εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος του ΕΜΣ και η κινητοποίηση της χρηματοδότησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) για τη στήριξη των εγχώριων επενδύσεων και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, θα διευκόλυναν την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στις προοπτικές της Ελληνικής οικονομίας και την περαιτέρω σταθεροποίηση του εγχώριου οικονομικού περιβάλλοντος, που αποτελούν απαραίτητους παράγοντες για την επιστροφή της χώρας σε πορεία βιώσιμης ανάπτυξης.

Οι κύριοι κίνδυνοι και οι παράγοντες αβεβαιότητας απορρέουν από το τρέχον μακροοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα και τις περαιτέρω καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του ΤΠΟΣ. Συγκεκριμένα οι κίνδυνοι περιλαμβάνουν (α) τις πιθανές καθυστερήσεις στην εφαρμογή των ήδη συμφωνηθεισών μεταρρυθμίσεων για να επιτευχθούν οι επόμενοι στόχοι και τα ορόσημα του ΤΠΟΣ, οι οποίες με τη σειρά τους θα οδηγήσουν στην καθυστερημένη εκταμίευση της τρίτης δόσης του δανείου από τον ΕΜΣ των € 6,1 δις, (β) την επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα της αβεβαιότητας για το χρόνο ολοκλήρωσης της δεύτερης αξιολόγησης του ΤΠΟΣ, (γ) την επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα των πρόσθετων δημοσιονομικών μέτρων που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο της πρώτης αξιολόγησης του ΤΠΟΣ, (δ) το χρονοδιάγραμμα μέχρι την πλήρη άρση των περιορισμών στην ελεύθερη κίνηση κεφαλαίων και τη συνεπαγόμενη επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα, (ε) μια πιθανή επιδείνωση της προσφυγικής κρίσης και την επίδρασή της στην εγχώρια οικονομία και (στ) τις γεωπολιτικές συνθήκες στην ευρύτερη περιοχή και τους εξωτερικούς κλυδωνισμούς από μια επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας.

Θέση Εταιρείας

Η Διοίκηση παρακολουθεί συστηματικά την κεφαλαιακή επάρκεια της Εταιρείας σύμφωνα με την Φερεγγυότητα II που τέθηκε σε ισχύ από 1 Ιανουαρίου 2016 και προσαρμόζει ανάλογα την επενδυτική της στρατηγική με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση των κεφαλαίων και των κινδύνων. Με βάση τους υπολογισμούς που έγιναν με τα οικονομικά στοιχεία 31 Δεκεμβρίου 2016, η Εταιρεία καλύπτει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις σύμφωνα με την Φερεγγυότητα II (βλέπε σημείωση 4.5).

Εκτίμηση για τη συνέχιση της δραστηριότητας

Παρά τις υφιστάμενες αβεβαιότητες για την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης του τρέχοντος οικονομικού προγράμματος και τις τρέχουσες εξελίξεις στην Ελλάδα, το Διοικητικό Συμβούλιο, λαμβάνοντας υπόψη τους παραπάνω παράγοντες που σχετίζονται με την επάρκεια της κεφαλαιακής θέσης της Εταιρείας, θεωρεί ότι οι οικονομικές

καταστάσεις του Εταιρείας μπορούν να συνταχθούν με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

2.1.1 Υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α)

Τροποποιήσεις σε πρότυπα και νέες διερμηνείες που υιοθετήθηκαν από την Εταιρεία

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις σε πρότυπα και νέες διερμηνείες, όπως εκδόθηκαν από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και την Επιτροπή Διερμηνειών Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΕΔΔΠΧΑ), και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016:

ΔΛΠ 1, Τροποποίηση – Γνωστοποιήσεις

Η τροποποίηση διευκρινίζει τις οδηγίες του ΔΛΠ 1 σχετικά με τις έννοιες της σημαντικότητας και της ομαδοποίησης, την παρουσίαση των μερικών αθροισμάτων, τη δομή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και τις γνωστοποιήσεις των λογιστικών αρχών.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΛΠ 16 και ΔΛΠ 38, Τροποποιήσεις- Διευκρίνιση των Επιτρεπτών Μεθόδων Απόσβεσης

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι η χρήση μεθόδων βασισμένων στα έσοδα δεν είναι κατάλληλη για τον υπολογισμό της απόσβεσης ενός περιουσιακού στοιχείου και επίσης διευκρινίζουν πως τα έσοδα δεν θεωρούνται γενικότερα κατάλληλη βάση επιμέτρησης για την ανάλωση των οικονομικών οφελών που ενσωματώνονται σε ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΛΠ 19, Αναθεωρημένο – Παροχές σε Εργαζομένους

Η τροποποίηση διευκρινίζει τη λογιστική αντιμετώπιση για προγράμματα παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, σύμφωνα με τα οποία οι εργαζόμενοι ή τρίτοι απαιτείται να προβαίνουν σε εισφορές που είναι ανεξάρτητες από τον αριθμό των ετών που παρέχεται η εργασία, για παράδειγμα, εισφορές εργαζομένων που υπολογίζονται βάσει ενός σταθερού ποσοστού επί του μισθού τους. Η τροποποίηση επιτρέπει, οι εισφορές αυτές να αφαιρούνται από το κόστος υπηρεσίας, στη χρήση που η σχετική υπηρεσία παρέχεται από τον εργαζόμενο, αντί της κατανομής τους στα έτη υπηρεσίας του.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΛΠ 27, Τροποποίηση – Μέθοδος της καθαρής θέσης στις Ατομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

Αυτή η τροποποίηση επιτρέπει στις χρηματοοικονομικές οντότητες να χρησιμοποιούν τη μέθοδο της καθαρής θέσης προκειμένου να λογιστικοποιήσουν τις επενδύσεις σε θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις στις ατομικές τους χρηματοοικονομικές καταστάσεις, και επίσης αποσαφηνίζει τον ορισμό των ατομικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Συγκεκριμένα, οι ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις είναι εκείνες που καταρτίζονται συμπληρωματικά των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή συμπληρωματικά των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ενός επενδυτή που δεν έχει επενδύσεις σε θυγατρικές αλλά έχει επενδύσεις σε συγγενείς ή κοινοπραξίες, οι οποίες απαιτείται βάσει του ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες, να λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 11, Τροποποίηση - Από κοινού Συμφωνίες

Αυτή η τροποποίηση απαιτεί από έναν επενδυτή να εφαρμόσει τη μέθοδο της εξαγοράς όταν αποκτά συμμετοχή σε μία από κοινού δραστηριότητα, η οποία αποτελεί μία 'επιχείρηση'.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28, Τροποποιήσεις - Εταιρείες επενδύσεων: Εφαρμογή της απαλλαγής από την υποχρέωση ενοποίησης

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την εφαρμογή της απαλλαγής όσον αφορά την ενοποίηση των θυγατρικών εταιρειών από τις εταιρείες επενδύσεων.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2010-2012

Οι τροποποιήσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε επτά ΔΠΧΑ ως επακόλουθο της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων του κύκλου 2010-2012 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα θέματα που επηρεάζονται από τις τροποποιήσεις αυτές είναι τα ακόλουθα:

- Ορισμός της προϋπόθεσης κατοχύρωσης στο ΔΠΧΑ 2 «Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών»,
- Λογιστικός χειρισμός ενδεχόμενου τιμήματος σε μια συνένωση επιχειρήσεων στο ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων»,
- Συνάθροιση των λειτουργικών τομέων και συμφωνία του συνόλου των στοιχείων ενεργητικού των τομέων προς αναφορά με τα στοιχεία ενεργητικού της οικονομικής οντότητας στο ΔΠΧΑ 8 «Λειτουργικοί τομείς»,
- Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις και υποχρεώσεις στο ΔΠΧΑ 13 «Επιμέτρηση εύλογης αξίας»,
- Μέθοδος αναπροσαρμογής – αναλογική αναμόρφωση των συσσωρευμένων αποσβέσεων στο ΔΛΠ 16 «Ενσώματα πάγια» και ΔΛΠ 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία»,
- Βασικά μέλη της Διοίκησης στο ΔΛΠ 24 «Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών».

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2012-2014

Οι τροποποιήσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ ως επακόλουθο της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων του κύκλου 2012-2014 του ετήσιου προγράμματος βελτιώσεων του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα θέματα που επηρεάζονται από τις τροποποιήσεις αυτές είναι τα ακόλουθα:

- Διευκρίνιση στο ΔΠΧΑ 5 «Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες» ότι η περίπτωση αναταξινόμησης ενός περιουσιακού στοιχείου (ή ομάδα στοιχείων) από «διακρατούμενο προς πώληση» σε «διακρατούμενο προς διανομή», ή το αντίθετο, δεν αποτελεί αλλαγή στο σχέδιο για πώληση ή διανομή και δεν πρέπει να λογιστικοποιείται ως αλλαγή.
- Προσθήκη στο ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις» συγκεκριμένων οδηγιών προκειμένου να βοηθήσει τη Διοίκηση να προσδιορίσει εάν οι όροι μίας συμφωνίας για την εξυπηρέτηση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου το οποίο έχει μεταβιβαστεί συνιστούν συνεχιζόμενη ανάμειξη. Επιπλέον, διευκρινίζει πως οι επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις που απαιτούνται βάσει της τροποποίησης του ΔΠΧΑ 7 «Γνωστοποιήσεις – Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων» δεν απαιτούνται για όλες τις ενδιάμεσες περιόδους, εκτός εάν απαιτείται από το ΔΛΠ 34.
- Διευκρίνιση στο ΔΛΠ 19 «Παροχές σε εργαζομένους» ότι όταν προσδιορίζεται το επιτόκιο προεξόφλησης για τις υποχρεώσεις παροχών προσωπικού μετά την έξοδο από την υπηρεσία, το σημαντικό είναι το νόμισμα στο οποίο παρουσιάζονται οι υποχρεώσεις και όχι η χώρα στην οποία αυτές προκύπτουν.
- Διευκρίνιση στο ΔΛΠ 34 «Ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά» της έννοιας «πληροφόρηση που γνωστοποιείται οπουδήποτε αλλού στην ενδιάμεση χρηματοοικονομική αναφορά» που αναφέρεται στο πρότυπο.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν είχε επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και νέες διερμηνείες που δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Εταιρεία

Ένα πλήθος νέων προτύπων και τροποποιήσεων σε υπάρχοντα πρότυπα θα τεθούν σε ισχύ μετά το 2016, δεδομένου ότι δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί για χρήση στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή η Εταιρεία δεν τα έχει υιοθετήσει νωρίτερα από την ημερομηνία υποχρεωτικής εφαρμογής τους. Αυτά που ενδέχεται να είναι σχετικά με την Εταιρεία έχουν ως ακολούθως:

ΔΛΠ 7, Τροποποίηση – Γνωστοποιήσεις (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2017, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Η τροποποίηση απαιτεί τη γνωστοποίηση πληροφοριών που επιτρέπουν στους χρήστες χρηματοοικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν μεταβολές στις υποχρεώσεις προερχόμενες από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων τόσο των αλλαγών από ταμειακές ροές όσο και μη ταμειακές μεταβολές. Οι απαιτήσεις για γνωστοποιήσεις επιπροσθέτως ισχύουν για μεταβολές σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, όπως περιουσιακά στοιχεία που αντισταθμίζουν υποχρεώσεις προερχόμενες από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, εάν οι ταμειακές ροές από αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είχαν συμπεριληφθεί ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές αυτών θα συμπεριληφθούν στις ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν παραδείγματα που παρουσιάζουν πώς μία εταιρεία μπορεί να πληροί τον σκοπό των υποχρεώσεων για γνωστοποιήσεις.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΛΠ 12, Τροποποίηση - Αναγνώριση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2017, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι (α) οι μη πραγματοποιηθείσες ζημιές χρεωστικών τίτλων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και σε κόστος για σκοπούς φορολογικούς μπορούν να επιφέρουν εκπεστέες προσωρινές διαφορές, ανεξαρτήτως εάν η εταιρεία πρόκειται να ανακτήσει την λογιστική αξία του χρεωστικού τίτλου μέσω πώλησης ή χρήσης (β) οι εκτιμήσεις για τα μελλοντικά φορολογητέα κέρδη εξαιρούν τις φορολογικές εκπτώσεις προερχόμενες από τον αντιλογισμό αυτών των εκπεστέων προσωρινών διαφορών (γ) η εκτίμηση των πιθανών μελλοντικών φορολογητέων κερδών μπορεί να περιλαμβάνει την ανάκτηση ενός στοιχείου ενεργητικού για ποσό μεγαλύτερο από την λογιστική του αξία, εάν υπάρχουν επαρκείς αποδείξεις ότι είναι πιθανό ότι αυτή θα πραγματοποιηθεί από την εταιρεία και (δ) μια αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση εξετάζεται σε συνδυασμό με όλες τις άλλες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις, όταν ο φορολογικός νόμος δεν περιορίζει τις πηγές των φορολογητέων κερδών από τις οποίες εκπεστέες προσωρινές φορολογικές διαφορές που ανακτώνται μπορούν να εκπέσουν. Όπου υφίστανται περιορισμοί, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις εξετάζονται σε συνδυασμό μόνο με τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις του ίδιου τύπου.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΛΠ 40, Τροποποίηση – Μεταφορές Επενδυτικές Ακινήτων (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Η τροποποίηση αποφασίζει ότι η μεταφορά ενός ακινήτου, συμπεριλαμβανομένου ενός ακινήτου υπό κατασκευή ή ανάπτυξη, εντός ή εκτός των επενδύσεων σε ακίνητα, θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο όταν συντελείται αλλαγή στη χρήση του ακινήτου. Αυτή η αλλαγή στη χρήση πραγματοποιείται όταν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί τον ορισμό των επενδύσεων σε ακίνητα και θα πρέπει να τεκμηριώνεται καταλλήλως.

Η υιοθέτηση της τροποποίησης δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 2, Τροποποίηση – Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Η τροποποίηση αναφέρεται α) στην επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά β) τη λογιστική τροποποιήσεων παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά σε παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους γ) την ταξινόμηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται καθαρά από φορολογικές κρατήσεις.

Συγκεκριμένα, η τροποποίηση διευκρινίζει ότι μία παροχή που εξαρτάται από την αξία μετοχών και διακανονίζεται σε μετρητά επιμετράται χρησιμοποιώντας την ίδια προσέγγιση με τις παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται με συμμετοχικούς τίτλους, συνεπώς κατά την επιμέτρηση της υποχρέωσης, οι συνθήκες αγοράς και οι προϋποθέσεις μη κατοχύρωσης λαμβάνονται υπόψη στην επιμέτρηση της 'εύλογης αξίας', αλλά συνθήκες που δεν αφορούν στην αγορά και προϋποθέσεις υπηρεσίας αντανakλώνται στην εκτίμηση του αριθμού των χορηγούμενων παροχών που αναμένεται να κατοχυρωθεί. Επιπροσθέτως, διευκρινίζει ότι όταν μία παροχή που εξαρτάται από την αξία μετοχών και διακανονίζεται σε μετρητά, τροποποιείται σε παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους, ως αποτέλεσμα αλλαγών στους όρους και στις συνθήκες του, η υποχρέωση από το αρχική παροχή που εξαρτάται από την αξία μετοχών και διακανονίζεται σε μετρητά αποαναγνωρίζεται και η παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία τροποποίησης, και αναγνωρίζεται στο βαθμό που τα αγαθά ή οι υπηρεσίες έχουν παρασχεθεί έως εκείνη την ημέρα. Όποια διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της υποχρέωσης που αποαναγνωρίστηκε και του ποσού που αναγνωρίστηκε στα ίδια κεφάλαια την εν λόγω ημέρα, αναγνωρίζεται απευθείας στα αποτελέσματα.

Μία παροχή που εξαρτάται από την αξία μετοχών, την οποία η οικονομική οντότητα επιτρέπεται ή είναι υποχρεωμένη να τη διακανονίσει καθαρά, μετά από παρακράτηση ενός μέρους των μετοχών, προκειμένου να εκπληρώσει την υποχρέωση για παρακράτηση φόρου εκ μέρους του εργαζομένου (καθαρός διακανονισμός) ταξινομείται ως παροχή που εξαρτάται από την αξία των μετοχών και διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους, στο σύνολό της, υπό την προϋπόθεση ότι η παροχή θα είχε ούτως ή άλλως ταξινομηθεί έτσι εάν δεν περιελάμβανε το στοιχείο του καθαρού διακανονισμού.

ΔΠΧΑ 9, Χρηματοοικονομικά μέσα και μεταγενέστερες τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 7 (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018, έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Τον Ιούλιο του 2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) εξέδωσε στην τελική του μορφή το πρότυπο ΔΠΧΑ 9 το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα». Το ΔΠΧΑ 9 καθορίζει τις αναθεωρημένες απαιτήσεις αναφορικά με την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, αναφέρεται στην αναγνώριση της μεταβολής της εύλογης αξίας του ιδίου χρέους που αποτιμάται στην

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αντικαθιστά το υφιστάμενο μοντέλο το οποίο χρησιμοποιείται για την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού βάσει των πραγματοποιηθέντων ζημιών με ένα μοντέλο που βασίζεται στις αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο και, τέλος, ενσωματώνει αλλαγές σε ότι αφορά την λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων.

Το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) σε προηγούμενες εκδόσεις του ΔΠΧΑ 9 εισήγαγε νέες απαιτήσεις ταξινόμησης και επιμέτρησης (το 2009 και 2010) καθώς και ένα νέο λογιστικό μοντέλο αντιστάθμισης κινδύνων (το 2013). Η έκδοση του Ιουλίου του 2014 αποτελεί την τελική μορφή του προτύπου, αντικαθιστά την προηγούμενες εκδόσεις του και σηματοδοτεί την ολοκλήρωση του έργου του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων για την αντικατάσταση του ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση».

Ταξινόμηση και Επιμέτρηση

Το ΔΠΧΑ 9 υιοθετεί μια ενιαία προσέγγιση για την ταξινόμηση όλων των κατηγοριών των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού, σύμφωνα με την οποία η ταξινόμηση και επιμέτρηση τους βασίζεται στο επιχειρησιακό μοντέλο το οποίο χρησιμοποιεί η εταιρεία για τη διαχείριση των στοιχείων αυτών και στα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών των εν λόγω χρηματοοικονομικών στοιχείων. Το επιχειρησιακό μοντέλο αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο η επιχείρηση διαχειρίζεται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού της με σκοπό τη δημιουργία ταμειακών ροών δια μέσου της συλλογής συμβατικών ταμειακών ροών ή της πώλησης στοιχείων ενεργητικού ή και τον συνδυασμό αυτών. Κατόπιν αξιολόγησης, κάθε χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ταξινομείται σε μια από τις τρεις ακόλουθες κατηγορίες: σε εκείνη στην οποία η επιμέτρηση γίνεται στο αναπόσβεστο κόστος, σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και σε εκείνη στην οποία η αποτίμηση γίνεται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών αποτελεσμάτων τα οποία καταχωρούνται απευθείας στην καθαρή θέση.

Σε ότι αφορά στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, ο χειρισμός που ακολουθείται στο ΔΛΠ 39 μεταφέρεται στο ΔΠΧΑ 9, ουσιαστικά αμετάβλητος. Ωστόσο, σύμφωνα με τις νέες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9, οι μεταβολές στην εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και αποδίδονται στον πιστωτικό κίνδυνο του εκδότη ('own credit risk') θα πρέπει να καταχωρούνται στα λοιπά αποτελέσματα χρήσης απευθείας στην καθαρή θέση κι όχι στα αποτελέσματα υπό τον όρο ότι αυτό δεν θα είχε ως αποτέλεσμα μία ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση («λογιστική ασυμμετρία»).

Απομείωση των Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Ενεργητικού

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, το ίδιο μοντέλο απομείωσης εφαρμόζεται σε όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία υπόκεινται σε λογιστική απομείωση.

Το νέο μοντέλο απομείωσης εστιάζει στις μελλοντικές ζημιές και απαιτεί την αναγνώριση των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο, σε αντιδιαστολή με το ΔΛΠ 39, το οποίο απαιτούσε την αναγνώριση ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο μόνον μετά την επέλευση ενός ζημιογόνου γεγονότος. Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει μία προσέγγιση «τριών σταδίων» η οποία βασίζεται στην μεταβολή της πιστωτικής ποιότητας των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού από την αρχική τους αναγνώριση. Ως εκ τούτου, κατά την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, για τα μη απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία δεν έχει παρατηρηθεί σημαντική αύξηση του πιστωτικού τους κινδύνου από την αρχική τους αναγνώριση, οι σχετικές ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο θα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα βάσει αυτών που αναμένονται σε χρονικό ορίζοντα 12-μηνου ('12-month expected credit losses'). Αν, ωστόσο, ο πιστωτικός κίνδυνος των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού αυξηθεί σημαντικά σε σχέση με αυτόν κατά την αρχική τους αναγνώριση, τότε απαιτείται ο σχηματισμός πρόβλεψης για αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο για την εναπομένουσα διάρκεια τους ('lifetime expected losses').

Για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού τα οποία, κατά την αρχική τους αναγνώριση, είναι απομειωμένα απαιτείται ο σχηματισμός πρόβλεψης για αναμενόμενες ζημιές από πιστωτικό κίνδυνο για την εναπομένουσα διάρκεια τους ('lifetime expected losses').

Για την επιμέτρηση των αναμενόμενων ζημιών από πιστωτικό κίνδυνο, πληροφορίες για παρελθοντικά γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις σχετικά με τις μελλοντικές συνθήκες θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη.

Λογιστική Αντιστάθμιση

Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει ένα αναθεωρημένο μοντέλο λογιστικής αντιστάθμισης, το οποίο στοχεύει να ευθυγραμμίσει τη λογιστική αντιστάθμιση με τις δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων από τη διοίκηση έτσι ώστε αυτές να αντικατοπτρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της οικονομικής οντότητας. Σύμφωνα με το νέο μοντέλο, εφαρμόζονται νέες απαιτήσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης, η διακοπή της λογιστικής αντιστάθμισης είναι επιτρεπτή μόνο υπό ορισμένες προϋποθέσεις και διευρύνεται, σε σχέση με το ΔΛΠ 39, ο αριθμός των στοιχείων που μπορούν να συμμετάσχουν σε μια σχέση αντιστάθμισης είτε ως μέσα αντιστάθμισης είτε ως αντισταθμιζόμενα στοιχεία.

Η Εταιρεία επί του παρόντος εξετάζει την επίπτωση του ΔΠΧΑ 9 στις οικονομικές καταστάσεις, η οποία δεν μπορεί να ποσοτικοποιηθεί κατά την ημερομηνία δημοσίευσης αυτών των οικονομικών καταστάσεων. Η Εταιρεία σχεδιάζει να υιοθετήσει το ΔΠΧΑ 9 κατά την ημερομηνία που αυτό θα τεθεί σε υποχρεωτική ισχύ.

ΔΠΧΑ 4, Τροποποιήσεις-Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο θα α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και όχι στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις τυχόν αποκλίσεις που θα προκύψουν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι οντότητες οι οποίες θα αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, θα συνεχίσουν να εφαρμόζουν το υπάρχον πρότυπο ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα.

Η Εταιρεία εξετάζει επί του παρόντος την επίπτωση των ανωτέρω τροποποιήσεων οικονομικές καταστάσεις, η οποία δεν μπορεί να ποσοτικοποιηθεί κατά την ημερομηνία δημοσίευσης αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΔΠΧΑ 15, Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018, έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Το ΔΠΧΑ 15 θεσπίζει ένα ενιαίο, ολοκληρωμένο υπόδειγμα αναγνώρισης εσόδων με σκοπό την συστηματική εφαρμογή του σε όλες τις συμβάσεις πελατών, προσδιορίζει το χρόνο και το ύψος αναγνώρισης του εσόδου, πλην όμως, δεν επηρεάζει την αναγνώριση εσόδων από χρηματοοικονομικά μέσα, τα οποία υπόκεινται στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 και ΔΛΠ 39. Επιπροσθέτως, το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά τα προγενέστερα πρότυπα ΔΛΠ 18 «Έσοδα» και ΔΛΠ 11 «Συμβάσεις Κατασκευής» μαζί με συναφείς διερμηνείες σε ότι αφορά την αναγνώριση εσόδων.

Η Εταιρεία εξετάζει επί του παρόντος την επίπτωση του ΔΠΧΑ 15 στις οικονομικές καταστάσεις, η οποία δεν μπορεί να ποσοτικοποιηθεί κατά την ημερομηνία δημοσίευσης αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

ΔΠΧΑ 16, Μισθώσεις (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2019, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16, το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 17 και τις σχετικές διερμηνείες, η ταξινόμηση των μισθώσεων από την πλευρά του μισθωτή, ως λειτουργικές ή χρηματοδοτικές μισθώσεις, καταργείται και όλες οι μισθώσεις αντιμετωπίζονται παρόμοια με τις χρηματοδοτικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17. Το νέο πρότυπο προβλέπει την αναγνώριση του 'δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού' (right of use asset) και της 'υποχρέωσης από μισθώσεις', στην παρούσα αξία των πληρωτέων μισθωμάτων κατά την διάρκεια της περιόδου μίσθωσης, σε περίπτωση που υπάρχει συμβόλαιο ή μέρος συμβολαίου που αποδίδει στο μισθωτή το δικαίωμα χρήσης ενός περιουσιακού στοιχείου για μία χρονική περίοδο έναντι τιμήματος. Κατά συνέπεια, η σταθερή μέθοδος αναγνώρισης του εξόδου από λειτουργικές μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΛΠ 17 αντικαθίσταται από την απόσβεση του 'δικαιώματος χρήσης μισθωμένου στοιχείου ενεργητικού' και τον τόκο-έξοδο της 'υποχρέωσης από μισθώσεις'. Η αναγνώριση των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων από τους μισθωτές, όπως περιγράφεται ανωτέρω, δεν απαιτείται για ορισμένες βραχυπρόθεσμης διάρκειας μισθώσεις και μισθώσεις στοιχείων ενεργητικού χαμηλής αξίας.

Επιπροσθέτως, ο λογιστικός χειρισμός για τους εκμισθωτές δεν επηρεάζεται ουσιωδώς από τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 16. Η Εταιρεία εξετάζει επί του παρόντος τις επιπτώσεις του ΔΠΧΑ 16 στις οικονομικές καταστάσεις.

ΕΔΔΠΧΑ 22, Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2018, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)

Το ΕΔΔΠΧΑ 22 παρέχει τις απαιτήσεις αναφορικά με το ποιά συναλλαγματική ισοτιμία θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την απεικόνιση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα που περιλαμβάνουν προκαταβολές. Η διερμηνεία αποσαφηνίζει ότι σε αυτή την περίπτωση η ημερομηνία συναλλαγής για τον καθορισμό της συναλλαγματικής ισοτιμίας που πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την αρχική αναγνώριση του σχετικού στοιχείου ενεργητικού, εξόδου ή εσόδου είναι η ημερομηνία της προκαταβολής, δηλαδή η ημερομηνία που η οικονομική οντότητα αρχικά αναγνώρισε το μη χρηματικό στοιχείο ενεργητικού (έξοδο επόμενων χρήσεων) ή το μη χρηματικό στοιχείο υποχρεώσεων (έσοδο επόμενων χρήσεων) που προέκυψε από την προκαταβολή του τιμήματος. Εάν υπάρχουν πολυάριθμες καταβολές ή πληρωμές εκ των προτέρων, η οικονομική οντότητα θα πρέπει να προσδιορίσει μία ημερομηνία συναλλαγής για κάθε καταβολή ή είσπραξη.

Η υιοθέτηση της διερμηνείας δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων**Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 – 2016 (σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2017 και 1 Ιανουαρίου 2018, δεν έχει υιοθετηθεί από την ΕΕ)**

Οι τροποποιήσεις εισάγουν σημαντικές αλλαγές σε δύο πρότυπα, σε συνέχεια της δημοσίευσης των αποτελεσμάτων του κύκλου των ετήσιων βελτιώσεων 2014-2016 του Συμβουλίου Διεθνών Λογιστικών Προτύπων. Τα θέματα στα οποία εστιάζουν οι εν λόγω τροποποιήσεις έχουν ως ακολούθως:

Διευκρινίζουν στο ΔΠΧΑ 12 'Γνωστοποίηση συμμετοχής σε άλλες οικονομικές οντότητες' ότι οι απαιτήσεις γνωστοποιήσεων που αυτό ορίζει, έχουν εφαρμογή στη συμμετοχή μιας οικονομικής οντότητας σε θυγατρική, κοινοπραξία ή συγγενή επιχείρηση ταξινομημένη ως κατεχόμενη προς πώληση εκτός από την απαίτηση για συνοπτική οικονομική πληροφόρηση. Η τροποποίηση ισχύει για ετήσιες περιόδους από ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017.

Διευκρινίζουν στο ΔΛΠ 28 'Επενδύσεις σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες' ότι αμοιβαία κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών, αμοιβαία κεφάλαια και παρόμοιες εταιρείες μπορούν να επιλέξουν να επιμετρήσουν τις συμμετοχές τους σε συγγενείς εταιρίες ή κοινοπραξίες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων και αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει χωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση. Η τροποποίηση ισχύει για ετήσιες περιόδους από ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018.

Η υιοθέτηση των τροποποιήσεων δεν αναμένεται να έχει επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας.

2.1.2 Ανακατατάξεις κονδυλίων

Κατά την κλειόμενη χρήση για λόγους συγκρισιμότητας έγιναν ανακατατάξεις κονδυλίων της προηγούμενης χρήσης. Αναλυτικότερα:

(ποσά σε € χιλ.)		Συγκριτικά Στοιχεία	Δημοσιευμένα Στοιχεία	Προσαρμογές
ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	Σημ.	31/12/2015	31/12/2015	
Χρεώστες ασφαλιστρών	15	5.163	5.219	(56)
Λοιπές απαιτήσεις	16	1.991	1.999	(8)
				(64)
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	24	26.671	26.735	64

(ποσά σε € χιλ.)		Συγκριτικά Στοιχεία	Δημοσιευμένα Στοιχεία	Προσαρμογές
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Σημ.	31/12/2015	31/12/2015	
Λοιπά έσοδα	31	202	199	(3)
Άμεσα έξοδα παραγωγής	34	(16.282)	(16.268)	14
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	35	(19.338)	(19.350)	(11)
				-

2.2. Ξένο νόμισμα**2.2.1 Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης**

Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, το οποίο είναι το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας.

2.2.2 Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένο νόμισμα καταχωρούνται με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Οι συναλλαγματικές διαφορές (κέρδη/ ζημιές) που προκύπτουν κατά το διακανονισμό των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων που είναι σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση την τιμή συναλλάγματος που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και οι συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός από εκείνες που προκύπτουν από τη μετατροπή υποχρεώσεων σε ξένο νόμισμα που αντισταθμίζουν την καθαρή επένδυση σε θυγατρικές εξωτερικού ή τις ταμειακές ροές σε ξένο νόμισμα, οι οποίες μεταφέρονται στα ίδια κεφάλαια.

Τα μη χρηματικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης, εκτός από τα μη χρηματικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα που αποτιμώνται σε εύλογη αξία και τα οποία μετατρέπονται με βάση την τιμή συναλλάγματος που ίσχυε κατά την ημερομηνία που προσδιορίστηκε η εύλογη αξία. Στην περίπτωση αυτή οι συναλλαγματικές διαφορές αποτελούν μέρος του κέρδους ή της ζημιάς από τη μεταβολή της εύλογης αξίας και αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων ή απευθείας σε αποθεματικό στα ίδια κεφάλαια, βάσει της κατηγοριοποίησης του μη χρηματικού στοιχείου.

2.3 Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν βελτιώσεις σε μισθωμένα ακίνητα, έπιπλα, ηλεκτρονικούς υπολογιστές και λοιπό εξοπλισμό καθώς και μεταφορικά μέσα και παρουσιάζονται στο ιστορικό κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης.

Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει έξοδα που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων αυτών. Έξοδα μεταγενέστερα της απόκτησης ενός ενσώματου περιουσιακού στοιχείου, κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν θεωρείται πιθανό ότι θα αποφέρουν στο μέλλον πρόσθετα οικονομικά οφέλη στην Εταιρεία και το κόστος τους μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Όταν προκύπτουν έξοδα επισκευών και συντήρησης, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων, προκειμένου να μειωθεί το κόστος κτήσης των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων στην τελική υπολειπόμενη αξία τους ως ακολούθως:

Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων:

Η χαμηλότερη μεταξύ της διάρκειας του συμβολαίου εκμίσθωσης ή της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής του.

Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές:

4 έως 7 έτη

Λοιπά έπιπλα και Εξοπλισμός:

4 έως 12 έτη

Μεταφορικά Μέσα:

5 έως 7 έτη

Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία αξιολογούνται περιοδικά για απομείωση, και οποιαδήποτε ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Το κόστος κτήσης και οι συσσωρευμένες αποσβέσεις των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων που πωλούνται ή αποσύρονται μεταφέρονται από τους αντίστοιχους λογαριασμούς τη στιγμή της πώλησης ή απόσυρσης και οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία προκύπτει καταχωρείται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.4 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Κόστη που σχετίζονται με τη συντήρηση υφιστάμενων λογισμικών προγραμμάτων, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν προκύπτουν. Κόστη πληρωτέα σε τρίτους, που σχετίζονται με την ανάπτυξη και εφαρμογή νέων λογισμικών προγραμμάτων, αναγνωρίζονται ως κεφαλαιουχικές βελτιώσεις, προστίθενται στο κόστος νέων λογισμικών προγραμμάτων, και αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο. Τα άυλα στοιχεία παρουσιάζονται στο κόστος κτήσεως μετά την αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και των συσσωρευμένων ζημιών απομείωσης. Τα άυλα στοιχεία αξιολογούνται περιοδικά για απομείωση και οποιαδήποτε ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της προβλεπόμενης ωφέλιμης ζωής τους ως ακολούθως:

Λογισμικά προγράμματα:

4 έως 7 έτη

2.5 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις

2.5.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, καταχωρούνται, σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 39, στις ακόλουθες κατηγορίες: i) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ii) δάνεια και απαιτήσεις, iii) διακρατούμενα μέχρι τη λήξη τους και iv) διαθέσιμα προς πώληση. Η απόφαση για την κατηγοριοποίηση λαμβάνεται από την Διοίκηση κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

i) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει δύο υποκατηγορίες, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία προοριζόμενα για εμπορική εκμετάλλευση, και αυτά που προσδιορίστηκαν ως επενδύσεις σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων, κατά την αρχική αναγνώριση. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο καταχωρείται ως προοριζόμενο για εμπορική εκμετάλλευση όταν αποκτάται κυρίως με σκοπό βραχυπρόθεσμης πώλησης ή βραχυπρόθεσμης επαναγοράς ή όταν αποτελεί μέρος χαρτοφυλακίου εξομοιωμένων χρηματοοικονομικών μέσων που έχουν κοινή διαχείριση και για τα οποία υπάρχουν τεκμηριωμένες ενδείξεις πρόσφατου σχεδίου βραχυπρόθεσμης αποκόμισης κερδών. Επίσης σε αυτήν την κατηγορία καταχωρούνται τα παράγωγα μέσα που προορίζονται για εμπορική εκμετάλλευση, εκτός αν προσδιορίζονται και είναι αποτελεσματικά ως μέσα αντιστάθμισης.

Η Εταιρεία προσδιορίζει κατά την αρχική αναγνώρισή τους ορισμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, όταν οποιοδήποτε από τα παρακάτω ισχύει:

- (α) απαλείφει ή μειώνει αισθητά μία ανακολουθία στην επιμέτρηση ή την αναγνώριση, ή
- (β) χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μοιράζονται τους ίδιους κινδύνους και οι κίνδυνοι αυτοί αντιμετωπίζονται και εκτιμώνται με βάση την εύλογη αξία, ή
- (γ) σύνθετα προϊόντα περιλαμβάνουν ενσωματωμένα παράγωγα που θα μπορούσαν να μεταβάλλουν σημαντικά τις ταμειακές ροές του κύριου συμβολαίου.

ii) Δάνεια και απαιτήσεις

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά, εκτός εκείνων που κατά την αρχική αναγνώριση προσδιορίστηκαν από την Εταιρεία ως επενδύσεις σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων ή ως διαθέσιμα προς πώληση. Τα δάνεια και λοιπές απαιτήσεις από συνεργάτες τα οποία περιλαμβάνονται στο λογαριασμό «Λοιπές απαιτήσεις» ανήκουν επίσης σε αυτήν την κατηγορία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και αντιμετωπίζονται με τις ίδιες λογιστικές αρχές που διέπουν τα δάνεια και απαιτήσεις όπως περιγράφονται παρακάτω.

iii) Επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη τους

Οι διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με συγκεκριμένη λήξη, με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές και για τις οποίες η Διοίκηση της Εταιρείας έχει τη θετική πρόθεση και δυνατότητα να διακρατήσει μέχρι τη λήξη τους.

iv) Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις, είναι οι επενδύσεις που αποκτούνται για ακαθόριστο χρονικό διάστημα, οι οποίες μπορεί να πωληθούν, λόγω ανάγκης ρευστότητας, ή αλλαγών στα επιτόκια, στις συναλλαγματικές ισοτιμίες, ή στις τιμές των μετοχών.

2.5.2 Αναγνώριση, λογιστικός χειρισμός και παύση αναγνώρισης

Οι αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων καταχωρούνται κατά την ημερομηνία συναλλαγής, δηλαδή την ημερομηνία κατά την οποία η Εταιρεία δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν παρουσιάζονται σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία πλέον των εξόδων συναλλαγής. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που παρουσιάζονται σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και τα έξοδα συναλλαγής επιβαρύνουν την κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, και στις μεταγενέστερες περιόδους αποτιμώνται και παρουσιάζονται στην εύλογη αξία. Τα δάνεια και οι απαιτήσεις από πελάτες, καθώς και οι διακρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις, παρουσιάζονται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Κέρδη και ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία της κατηγορίας «Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων», περιλαμβάνονται, κατά την περίοδο που προκύπτουν, στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Κέρδη και ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων καταχωρούνται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, μέχρι το χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού να αποαναγνωρισθεί ή να υποστεί απομείωση, οπότε, το συσσωρευμένο κέρδος ή η ζημιά που αναγνωρίστηκαν προηγουμένως στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Ο λογιστικός χειρισμός των εσόδων από τόκους και των εσόδων από μερίσματα από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία περιγράφεται στην σημείωση 2.20.

2.5.3 Αποαναγνώριση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται όταν οι συμβατικές ταμειακές ροές του στοιχείου λήγουν ή η Εταιρεία μεταφέρει τα δικαιώματα της να εισπράξει αυτές τις ροές με μια άμεση πώληση με την οποία ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη της κυριότητας του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου έχουν μεταφερθεί.

2.5.4 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει δύο υποκατηγορίες, τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις προοριζόμενες για εμπορική εκμετάλλευση, και αυτές που προσδιορίστηκαν ως υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, κατά την αρχική αναγνώριση. Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρείας περιλαμβάνουν τα επενδυτικά συμβόλαια (Unit Linked προϊόντα) και τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Οι λογιστικές αρχές των ανωτέρω χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων περιγράφονται στις Σημειώσεις 2.12 (β) και 2.8, αντίστοιχα.

2.6 Επιμέτρηση της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων

Εύλογη αξία είναι η τιμή που θα λαμβανόταν κατά την πώληση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ή κατά τη μεταβίβαση μιας υποχρέωσης, σε μια κανονική συναλλαγή μεταξύ συμμετεχόντων, στην κύρια, ή, ελλείψει αυτής, στην πλέον συμφέρουσα αγορά όπου η Εταιρεία έχει πρόσβαση, κατά την ημερομηνία επιμέτρησης. Η εύλογη αξία μιας υποχρέωσης αντανακλά τον κίνδυνο μη εκπλήρωσης υποχρεώσεων.

Η Εταιρεία επιμετράει την εύλογη αξία ενός χρηματοοικονομικού μέσου, χρησιμοποιώντας την επίσημη χρηματιστηριακή τιμή σε μία ενεργό αγορά για το χρηματοοικονομικό αυτό μέσο, όταν αυτή είναι διαθέσιμη. Μία αγορά θεωρείται ενεργός εάν οι συναλλαγές για το στοιχείο ενεργητικού ή την υποχρέωση λαμβάνουν χώρα με επαρκή συχνότητα και όγκο ώστε να παρέχονται συνεχώς πληροφορίες τιμολόγησης. Όταν δεν υπάρχει διαθέσιμη επίσημη χρηματιστηριακή τιμή, σε μία ενεργό αγορά, τότε η Εταιρεία χρησιμοποιεί τεχνικές αποτίμησης που μεγιστοποιούν την χρήση συναφών παρατηρήσιμων δεδομένων και ελαχιστοποιούν τη χρήση μη παρατηρήσιμων δεδομένων. Η επιλεγμένη τεχνική αποτίμησης περιλαμβάνει όλους τους παράγοντες που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα λάμβαναν υπόψη για την τιμολόγηση μία συναλλαγής.

Η Εταιρεία έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί μέσες τιμές αγοράς ως ένα πρακτικό μέσο επιμέτρησης της εύλογης αξίας εντός του περιθωρίου ζήτησης-προσφοράς.

Η βέλτιστη απόδοση της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου κατά την αρχική αναγνώριση είναι συνήθως η τιμή συναλλαγής ήτοι η εύλογη αξία του δοθέντος ή ληφθέντος ανταλλάγματος, εκτός εάν η Εταιρεία θεωρεί ότι η εύλογη αξία, κατά την αρχική αναγνώριση αποδεικνύεται από επίσημη χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργό αγορά για πανομοιότυπο χρηματοοικονομικό στοιχείο ή υποχρέωση ή βάσει μιας τεχνικής αποτίμησης που χρησιμοποιεί μόνο δεδομένα από παρατηρήσιμες αγορές.

Όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις, των οποίων η εύλογη αξία επιμετράται ή γνωστοποιείται στις οικονομικές καταστάσεις, κατηγοριοποιούνται εντός της ιεραρχίας εύλογης αξίας, με βάση το κατώτερο επίπεδο δεδομένων που είναι σημαντικά για την συνολική επίτευξη της επιμέτρησης (σημ. 4.6).

2.7 Απομείωση χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

2.7.1 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Η Εταιρεία, σε κάθε ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων, εξετάζει κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, που δεν επιμετρώνται με την μέθοδο της εύλογης αξίας, έχουν υποστεί απομείωση. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων υπόκεινται σε απομείωση όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης, ως αποτέλεσμα ενός ή περισσοτέρων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου («ζημιογόνο γεγονός»), και το ζημιογόνο γεγονός (ή γεγονότα) έχει επίδραση στις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, και μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα.

Αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης της αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων θεωρούνται από την Εταιρεία τα εξής:

- Σημαντική οικονομική δυσχέρεια του εκδότη ή οφειλέτη
- Αθέτηση ενός συμβολαίου, όπως ανεξόφλητα υπόλοιπα ή υπερημερία τόκων ή αρχικών πληρωμών
- Ο δανειολήπτης δύναται να προχωρήσει σε πτώχευση ή άλλη οικονομική αναδιοργάνωση
- Η μη ύπαρξη ενεργής αγοράς για το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο εξαιτίας οικονομικών δυσκολιών.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

- Εμφανή στοιχεία που υποδεικνύουν ότι υπάρχει μία αξιολογή μείωση στις υπολογισμένες ταμειακές ροές από ένα χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων καθώς η αρχική αναγνώριση αυτών των στοιχείων, παρά το γεγονός ότι η μείωση δεν μπορεί να προσδιοριστεί σε ξεχωριστά οικονομικά στοιχεία του χαρτοφυλακίου, περιλαμβάνει:
 - αρνητικές αλλαγές στην κατάσταση εξόφλησης των δανειοληπτών σε ένα χαρτοφυλάκιο, και
 - εθνικές ή τοπικές οικονομικές συνθήκες που συσχετίζονται με αδυναμία εξόφλησης των στοιχείων ενός χαρτοφυλακίου.
- σημαντική υποβάθμιση του εσωτερικού ή εξωτερικού βαθμού φερεγγυότητας των χρηματοοικονομικών μέσων του πιστούχου όταν εξετάζονται με άλλες πληροφορίες.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώμενα στην αναπόσβεστη αξία κτήσης

Αξιολόγηση απομείωσης

Η Εταιρεία αρχικά αξιολογεί κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης ξεχωριστά στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είναι από μόνα τους σημαντικά. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι από μόνα τους σημαντικά, αξιολογούνται είτε ξεχωριστά είτε ομαδικά. Αν η Εταιρεία αποφασίσει ότι δεν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης για κάποιο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που αξιολογήθηκε ξεχωριστά, είτε είναι σημαντικό είτε όχι, το συμπεριλαμβάνει σε ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, και τα αξιολογεί ομαδικά για απομείωση. Στοιχεία ενεργητικού που αξιολογούνται για απομείωση ξεχωριστά και για τα οποία υπάρχει και συνεχίζει να αναγνωρίζεται ζημία απομείωσης, δεν συμπεριλαμβάνονται στην ομαδική αξιολόγηση για απομείωση.

Επιμέτρηση απομείωσης

Αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που παρουσιάζονται στην αναπόσβεστη αξία κτήσης τους, το ποσό της ζημίας απομείωσης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του στοιχείου ενεργητικού και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρουμένων των μελλοντικών ζημιών από πιστωτικούς κινδύνους που δεν έχουν πραγματοποιηθεί) προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού. Το τρέχον ποσό του περιουσιακού στοιχείου μειώνεται και το ποσό της ζημίας αναγνωρίζεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων. Αν ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο, φέρει κυμαινόμενο επιτόκιο, το προεξοφλητικό επιτόκιο για τον υπολογισμό της ζημίας απομείωσης, είναι το τρέχον πραγματικό επιτόκιο που καθορίζεται στο συμβόλαιο. Στην πράξη, η Εταιρεία μπορεί να υπολογίζει την απομείωση βάσει της εύλογης αξίας του μέσου χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες τιμές αγοράς.

Για σκοπούς ομαδικής αξιολόγησης για απομείωση, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου (δηλαδή βάσει της μεθόδου αξιολόγησης της Εταιρείας, που λαμβάνει υπόψη τον τύπο του περιουσιακού στοιχείου, τον επιχειρηματικό τομέα, τη γεωγραφική θέση, τον τύπο της εξασφάλισης, προηγούμενο καθεστώς αποπληρωμής, και τους σχετικούς παράγοντες). Αυτά τα χαρακτηριστικά σχετίζονται με τον υπολογισμό μελλοντικών ταμειακών ροών για ομάδες τέτοιων στοιχείων ενεργητικού, αφού υποδεικνύουν την ικανότητα του χρεώστη να πληρώσει όλα τα ποσά που οφείλονται βάσει των όρων του συμβολαίου των στοιχείων ενεργητικού που αξιολογούνται.

Αντιλογισμός απομείωσης

Αν σε μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της απομείωσης μειωθεί και η μείωση μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με περιστατικό που πραγματοποιήθηκε μετά την αναγνώριση της απομείωσης (όπως βελτίωσης στο βαθμό φερεγγυότητας του χρεώστη), η προηγούμενως αναγνωρισθείσα ζημία απομείωσης αντिलογίζεται. Το ποσό που αντिलογίστηκε αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Στον υπολογισμό απομείωσης των επενδύσεων σε μετοχικούς και χρεωστικούς τίτλους που έχουν αναγνωρισθεί ως διαθέσιμα προς πώληση, λαμβάνεται υπόψη τυχόν σημαντική και παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας του τίτλου κάτω από το κόστος του. Όπου υπάρχει τέτοια ένδειξη για διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, η συσσωρευμένη ζημία – που υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μείον τις ζημιές απομείωσης του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που αναγνωρίστηκαν προηγούμενως στην κατάσταση αποτελεσμάτων – μεταφέρεται από τα ίδια κεφάλαια στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ζημιές απομείωσης σε μετοχικούς τίτλους που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων, δεν αντिलογίζονται μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Αν σε μεταγενέστερη περίοδο, η εύλογη αξία ενός χρεωστικού τίτλου που αναγνωρίστηκε ως διαθέσιμος προς πώληση αυξηθεί, και η αύξηση αυτή μπορεί αντικειμενικά να συσχετισθεί με περιστατικό που πραγματοποιήθηκε μετά την αναγνώριση της ζημίας απομείωσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων, η ζημία απομείωσης αντिलογίζεται μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων.

2.7.2 Απομείωση μη χρηματοοικονομικών στοιχείων

Στοιχεία τα οποία έχουν ωφέλιμη ζωή αορίστου διάρκειας δεν αποτελούν αντικείμενο απόσβεσης και εξετάζονται σε ετήσια βάση για απομείωση. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται επανεξετάζονται για απομείωση οποτεδήποτε γεγονότα ή μεταβολές σε συνθήκες υποδεικνύουν ότι η λογιστική τους αξία ενδέχεται να μην είναι ανακτήσιμη. Μια ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η υψηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας ενός περιουσιακού στοιχείου μείον το κόστος πώλησης και της αξίας χρήσης του. Για σκοπούς εκτίμησης της απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στα χαμηλότερα επίπεδα όπου μπορούν να προσδιοριστούν ξεχωριστές ταμειακές ροές (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών).

2.8 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα, περιλαμβάνουν κυρίως συμβάσεις ξένου συναλλάγματος (foreign exchange contracts), προθεσμιακές νομισματικές συμβάσεις (forward currency agreements) και συμβόλαια δικαιωμάτων προαίρεσης επιτοκίων - που πωλήθηκαν και αγοράστηκαν (interest rate options - written and purchased), ανταλλαγές συναλλάγματος και επιτοκίων (currency and interest rate swaps), και άλλα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα. Τα παράγωγα, αναγνωρίζονται αρχικά στον ισολογισμό στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία σύναψης του συμβολαίου, και ακολούθως επαναποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Ως εύλογη αξία θεωρείται η αγοραία αξία τους, λαμβάνοντας υπόψη πρόσφατες συναλλαγές στην αγορά, ενώ στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει αγοραία αξία, η εύλογη αξία υπολογίζεται βάσει μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών (discounted cash flow models) και αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης (options pricing models). Όταν η εύλογη αξία είναι θετική, τα παράγωγα περιλαμβάνονται στο ενεργητικό, ενώ όταν η εύλογη αξία είναι αρνητική περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις. Οι αρχές επιμέτρησης της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων, περιγράφονται στις σημειώσεις 2.6 και 4.6.

Κάποια παράγωγα που είναι ενσωματωμένα σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα, αναγνωρίζονται ως ξεχωριστά παράγωγα όταν οι κίνδυνοι και τα χαρακτηριστικά τους δεν είναι στενά συνδεδεμένα με αυτά του κύριου συμβολαίου, και το κύριο συμβόλαιο δε λογίζεται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων. Τα ενσωματωμένα αυτά παράγωγα, παρουσιάζονται στην εύλογη αξία, και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Η Εταιρεία δεν κατείχε ενσωματωμένα παράγωγα σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα στις χρήσεις 2016 και 2015.

Η μέθοδος αναγνώρισης κέρδους ή ζημίας από μεταβολές στην εύλογη αξία, εξαρτάται από το αν το παράγωγο καταχωρείται και πληροί τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστεί ως μέσο αντιστάθμισης. Εφόσον καταχωρείται ως μέσο αντιστάθμισης, η μέθοδος αναγνώρισης καθορίζεται ανάλογα με τη φύση του στοιχείου που αντισταθμίζεται από το παράγωγο αυτό.

Η Εταιρεία καταχωρεί ορισμένα παράγωγα ως:

- 1) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου των μεταβολών εύλογης αξίας αναγνωρισθέντων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ή μη αναγνωρισθέντων δεσμεύσεων (μέσο αντιστάθμισης εύλογης αξίας),
- 2) μέσα αντιστάθμισης του κινδύνου μεταβολής των ταμειακών ροών από αναγνωρισθέντα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων ή από πολύ πιθανές προβλεπόμενες συναλλαγές (μέσο αντιστάθμισης ταμειακών ροών)

Η Εταιρεία, κατά τη σύναψη της συναλλαγής, στοιχειοθετεί τη σχέση μεταξύ των μέσων αντιστάθμισης και των στοιχείων που αντισταθμίζονται, καθώς και το σκοπό και τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου που εξυπηρετείται μέσω της σύναψης διαφόρων συναλλαγών αντιστάθμισης. Επίσης, στοιχειοθετεί την εκτίμησή του, κατά τη σύναψη της αντιστάθμισης και σε συνεχή βάση, για την αποτελεσματικότητα των παραγώγων - που χρησιμοποιούνται σε συναλλαγές αντιστάθμισης - στο να συμψηφίζουν μεταβολές στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των στοιχείων που αντισταθμίζονται.

i) Αντιστάθμιση εύλογης αξίας

Μεταβολές στην εύλογη αξία παραγώγων που προσδιορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης εύλογης αξίας, αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όπως και οι μεταβολές της εύλογης αξίας των στοιχείων που αντισταθμίζονται, οι οποίες οφείλονται στον κίνδυνο που αντισταθμίζεται. Αν η αντιστάθμιση παύσει να πληροί τα κριτήρια της αντισταθμιστικής λογιστικής, το ποσό της αναπροσαρμογής της λογιστικής αξίας ενός αντισταθμισμένου στοιχείου για το οποίο χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου, αποσβένεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου μέχρι τη λήξη του.

ii) Αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Η αποτελεσματική αναλογία της μεταβολής της εύλογης αξίας των παραγώγων που προσδιορίζονται και πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστούν ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών, αναγνωρίζεται στα λοιπά αποτελέσματα απευθείας στα ίδια κεφάλαια. Το κέρδος ή η ζημία της μη αποτελεσματικής αναλογίας, αναγνωρίζεται

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Ποσά που έχουν συσσωρευθεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις περιόδους κατά τις οποίες το αντισταθμισμένο στοιχείο επιδρά στο κέρδος ή τη ζημία (π.χ. όταν πραγματοποιείται η προβλεπόμενη πώληση του στοιχείου που αντισταθμίζεται). Όταν ένα μέσο αντιστάθμισης λήγει ή πωλείται, ή όταν η αντιστάθμιση δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική, τα συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια κατά τη στιγμή εκείνη παραμένουν στα ίδια κεφάλαια και όταν η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί, τότε αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Όταν μια προβλεπόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, το συσσωρευμένο κέρδος ή ζημία που είχε καταχωρηθεί στα ίδια κεφάλαια, μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

iii) Παράγωγα που δεν πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμιση

Ορισμένα παράγωγα δεν πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική για σκοπούς Δ.Π.Χ.Α., και οι μεταβολές στην εύλογη αξία τους αναγνωρίζονται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

2.9 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Τα Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στον ισολογισμό, όταν και μόνον όταν, η Εταιρεία έχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα συμψηφισμού των αναγνωρισμένων ποσών, και παράλληλα προτίθεται είτε να προβεί σε διακανονισμό του καθαρού υπολοίπου, είτε να εισπράξει το ποσό της απαίτησης του περιουσιακού στοιχείου εξοφλώντας ταυτόχρονα την υποχρέωση.

2.10 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

(i) Τρέχουσα φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών υπολογίζεται με βάση την ισχύουσα φορολογική νομοθεσία και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη.

(ii) Αναβαλλόμενη φορολογία

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται, χρησιμοποιώντας την μέθοδο της υποχρέωσης, στις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν μεταξύ της φορολογικής βάσης των απαιτήσεων και υποχρεώσεων και της λογιστικής αξίας τους στις οικονομικές καταστάσεις. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρώνται χρησιμοποιώντας τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού. Οι κυριότερες προσωρινές διαφορές προκύπτουν από την απομείωση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, από τις αποσβέσεις των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων, από υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία, και από την αποτίμηση ορισμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων των παραγώγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στην έκταση που είναι πιθανόν ότι θα υπάρχουν μελλοντικά φορολογητέα κέρδη, έναντι των οποίων οι προσωρινές διαφορές μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Το λογιστικό υπόλοιπο των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνεται στον βαθμό που δεν είναι πλέον πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα ώστε να επιτρέψουν την ανάκτηση ολόκληρης ή μέρους της απαίτησης. Κάθε τέτοια μείωση αντιλογίζεται στο βαθμό που καθίσταται πιθανό ότι επαρκή φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα.

Ο αναβαλλόμενος φόρος, που σχετίζεται με τη μεταβολή στην εύλογη αξία των διαθεσίμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων που αναγνωρίζονται στην κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων, αναγνωρίζεται επίσης στην κατάσταση συνολικών εσόδων και μεταφέρεται μεταγενέστερα στην κατάσταση αποτελεσμάτων μαζί με το αναβαλλόμενο κέρδος ή ζημία.

Η Διοίκηση σε τακτά χρονικά διαστήματα αξιολογεί την θέση της σε θέματα που σχετίζονται με τις φορολογικές αρχές και σχηματίζει προβλέψεις όπου απαιτείται για τα ποσά που αναμένονται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

2.11 Παροχές στο προσωπικό

i) Προγράμματα παροχών κατά την έξοδο από την υπηρεσία καθορισμένων εισφορών

Η Εταιρεία παρέχει ορισμένα προγράμματα παροχών κατά την έξοδο από την υπηρεσίας καθορισμένων εισφορών. Οι ετήσιες εισφορές που καταβάλλει η Εταιρεία επενδύονται και τοποθετούνται σε ειδικές κατηγορίες προϊόντων. Οι

υπάλληλοι, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του προγράμματος, συμμετέχουν στην απόδοση των ανωτέρω επενδύσεων. Οι εισφορές της Εταιρείας καταχωρούνται ως έξοδο στην χρήση κατά την οποία καταβάλλονται.

ii) Προγράμματα παροχών κατά την έξοδο από την υπηρεσία καθαρισμένων παροχών

Σύμφωνα με την ισχύουσα εργατική νομοθεσία, όταν οι υπάλληλοι παραμένουν στην υπηρεσία μέχρι την συνήθη ηλικία συνταξιοδότησης, δικαιούνται εφάπαξ αποζημίωση η οποία υπολογίζεται με βάση τα χρόνια υπηρεσίας τους και τις απολαβές τους κατά την ημερομηνία συνταξιοδότησης. Η Εταιρεία σχηματίζει πρόβλεψη βάσει αναλογιστικής μελέτης για την αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, το κόστος για αποζημιώσεις εξόδου αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων κατά τη διάρκεια των χρόνων υπηρεσίας των υπαλλήλων, σύμφωνα με αναλογιστικές αποτιμήσεις που πραγματοποιούνται κάθε χρόνο.

Η υποχρέωση της αποζημίωσης αποχώρησης υπολογίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών εκρών, χρησιμοποιώντας τα επιτόκια Ευρωπαϊκών εταιρικών ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης, με όρους λήξης που προσεγγίζουν τους όρους της σχετικής υποχρέωσης (βλέπε Σημείωση 24).

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τον υπολογισμό της αποζημίωσης αποχώρησης του προσωπικού αναγνωρίζονται στα Λοιπά Αποτελέσματα χωρίς τη δυνατότητα αναταξινόμησης μελλοντικά στα αποτελέσματα. Το κόστος παρελθούσας προϋπηρεσίας και το έξοδο τόκου αναγνωρίζονται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι καταβλητέες αποζημιώσεις μετά την πάροδο των 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού, προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

iii) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως, ή οποτεδήποτε ένας εργαζόμενος αποδεχτεί εθελοντικά να αποχωρήσει σε αντάλλαγμα για τον οικειοθελή τερματισμό της απασχόλησής του. Η Εταιρεία καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση των υπαλλήλων που ήδη υπάρχουν στην Εταιρεία σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Οι καταβλητέες αποζημιώσεις μετά την πάροδο των 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού, προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

iv) Παροχές για συμμετοχή στα κέρδη και επιδόματα

Η Διοίκηση περιοδικά και κατά βούληση ανταμείβει με μετρητά (bonus), υπαλλήλους με υψηλή απόδοση. Παροχές σε μετρητά (bonus) οι οποίες απαιτούν έγκριση μόνο από την διοίκηση, αναγνωρίζονται ως δεδουλευμένα έξοδα προσωπικού. Η διανομή κερδών στους υπαλλήλους, για την οποία απαιτείται έγκριση από την Γενική Συνέλευση, αναγνωρίζεται ως έξοδο προσωπικού στη χρήση που εγκρίνεται από τους μετόχους της Εταιρείας.

2.12 Ασφαλιστήρια και επενδυτικά συμβόλαια

Η Εταιρεία διέπεται από τις διατάξεις του Ν.2190/1920 "περί ανωνύμων εταιριών", από τις διατάξεις του Ν. 4364/2016 με τον οποίο ενσωματώθηκε στην Ελληνική νομοθεσία η Ευρωπαϊκή Οδηγία για το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο «Φερεγγυότητα II».

Η Εταιρεία υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 4 από 1 Ιανουαρίου 2005 με αναδρομική εφαρμογή από 1 Ιανουαρίου 2004, οπότε και έγινε η ταξινόμηση των συμβολαίων σε ασφαλιστήρια και σε επενδυτικά συμβόλαια και η αξιολόγηση της επάρκειας των ασφαλιστικών προβλέψεων.

Ταξινόμηση συμβολαίων

Η Εταιρεία εκδίδει προϊόντα τα οποία φέρουν ασφαλιστικό ή χρηματοοικονομικό κίνδυνο ή και τα δύο. Ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι εκείνα τα συμβόλαια με τα οποία μεταφέρεται σημαντικός ασφαλιστικός κίνδυνος από τον ασφαλιζόμενο στην ασφαλιστική εταιρεία και όπου η ασφαλιστική εταιρεία αποδέχεται να αποζημιώσει τον ασφαλιζόμενο σε περίπτωση επέλευσης καθορισμένου αβέβαιου μελλοντικού συμβάντος. Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι σημαντικός όταν και μόνον όταν ένα ασφαλιζόμενο συμβάν θα μπορούσε να αναγκάσει την ασφαλιστική εταιρεία να καταβάλει σημαντικές επιπλέον παροχές. Οι επιπλέον παροχές αναφέρονται σε ποσά που υπερβαίνουν εκείνα που θα ήταν καταβλητέα αν ο ασφαλισμένος κίνδυνος δεν είχε επέλθει.

Ένα συμβόλαιο που εκθέτει την ασφαλιστική εταιρεία σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο χωρίς σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο, δεν είναι ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Κάποια συμβόλαια εκθέτουν την Εταιρεία σε χρηματοοικονομικό κίνδυνο επιπροσθέτως του σημαντικού ασφαλιστικού κινδύνου.

Υπάρχουν ασφαλιστικά προϊόντα μακροχρόνιας διάρκειας που περιέχουν χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής στα κέρδη. Αυτά τα προϊόντα δίνουν το δικαίωμα στον κάτοχο να λαμβάνει πρόσθετα οφέλη πέραν αυτών που εγγυάται το

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

συμβόλαιο, το ύψος των οποίων έγκειται στην διακριτική ευχέρεια της Εταιρείας σε συνδυασμό με τους όρους κάθε συμβολαίου και με την απόδοση των επενδύσεων της Εταιρείας που αντιστοιχούν στις ασφαλιστικές προβλέψεις ζωής.

Επενδυτικά προϊόντα είναι αυτά που φέρουν χρηματοοικονομικό κίνδυνο με μη σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο.

Η Εταιρεία εφαρμόζοντας τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 4 διενήργησε διαχωρισμό των συμβολαίων της σε ασφαλιστήρια συμβόλαια και σε επενδυτικά συμβόλαια.

Για την Εταιρεία σημαντικός ασφαλιστικός κίνδυνος είναι εκείνος που το καταβληθέν ποσό σε περίπτωση επέλευσης καθορισμένου αβέβαιου μελλοντικού γεγονότος υπερβαίνει το 10,0% των καταβαλλόμενων ασφαλίσεων.

(α) Ασφαλιστήρια συμβόλαια Ασφαλίσεων Ζωής

Είναι τα συμβόλαια με τα οποία η Εταιρεία ασφαλίζει κινδύνους που σχετίζονται με την ανθρώπινη ζωή. Σε αυτά εντάσσονται καλύψεις θανάτου, επιβίωσης, ισοβίων παροχών, συντάξεων, ανικανότητας, ατυχημάτων, προγραμμάτων ασθενείας τόσο σε ατομική όσο και σε ομαδική βάση. Τα ασφάλιστρα περιοδικών καταβολών αναγνωρίζονται ως έσοδο (δεδουλευμένα ασφάλιστρα) αναλογικά της περιόδου ασφάλισης και εμφανίζονται πριν την αφαίρεση της προμήθειας, ενώ οι παροχές, όταν προκύπτουν, καταχωρούνται ως έξοδο. Σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής ασφαλίσεων τα ασφάλιστρα αυτά αναγνωρίζονται ως έσοδο κατά τη καταβολή τους πριν την αφαίρεση της προμήθειας.

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής ταξινομούνται στις κάτωθι κατηγορίες :

(i) Ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής μακράς διάρκειας με ή χωρίς χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής στα κέρδη

Τα συμβόλαια αυτού του τύπου είναι μακροχρόνιας διάρκειας με καλύψεις συνταξιοδότησης, επιβίωσης, μικτές ή ισόβιες, πρόσκαιρης κάλυψης θανάτου ή Unit Linked. Σε αυτά τα συμβόλαια περιλαμβάνονται και οι καλύψεις ατυχήματος, ανικανότητας, ασθενείας που παρέχονται ως συμπληρωματικές των βασικών καλύψεων ζωής. Τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται ως έσοδο όταν καθίστανται πληρωτέα από τον κάτοχο του συμβολαίου. Τα ασφάλιστρα εμφανίζονται πριν την αφαίρεση των προμηθειών. Οι αποζημιώσεις καταχωρούνται ως έξοδα όταν προκύπτουν. Όταν οι παροχές είναι προκαθορισμένες και εγγυημένες, η υποχρέωση, λόγω των συμβατικών παροχών, δημιουργείται για κινδύνους των οποίων τα ασφάλιστρα έχουν καταχωρηθεί ως έσοδο.

Για τις βασικές ασφαλίσεις ζωής η υποχρέωση καθορίζεται ως η αναμενόμενη αναλογιστική παρούσα αξία των παροχών, μείον την αναμενόμενη αναλογιστική παρούσα αξία των ασφαλίσεων που απαιτούνται για τις παροχές αυτές, με βάση τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά την τιμολόγηση. Οι παραδοχές αυτές αφορούν την θνησιμότητα και την απόδοση των επενδύσεων. Η υποχρέωση περιλαμβάνει και τη πρόβλεψη για τη συμμετοχή στην υπεραπόδοση των Μαθηματικών Αποθεμάτων. Στα συμβόλαια μακροχρόνιας διάρκειας ενιαίου ασφαλίστρου σχηματίζεται επιπλέον πρόβλεψη για τα μελλοντικά έξοδα διαχείρισης των συμβολαίων αυτών.

Για τις συμπληρωματικές καλύψεις ασφαλίσεων ζωής η υποχρέωση αφορά προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα.

Οι υποχρεώσεις υπολογίζονται κάθε φορά που συντάσσονται οι Οικονομικές Καταστάσεις, βάσει των παραδοχών κάθε συμβολαίου που χρησιμοποιήθηκαν κατά την τιμολόγηση του. Στην περίπτωση των καλύψεων Unit Linked, όπου οι παροχές δεν είναι εγγυημένες η εύλογη αξία της υποχρέωσης προσδιορίζεται από την τρέχουσα τιμή μονάδας που απεικονίζει την εύλογη ανά μονάδα αξία του περιουσιακού στοιχείου που συνδέεται με την υποχρέωση, πολλαπλασιασμένη με τον σύνολο των μονάδων που αποδίδονται στον κάτοχο του συμβολαίου κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων.

Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν επίσης τα συμβόλαια λογαριασμών διαχείρισης κεφαλαίου (Deposit Administration Funds). Τα συμβόλαια λογαριασμών διαχείρισης κεφαλαίου είναι ομαδική ασφάλιση με την οποία συμφωνείται επενδυτική διαχειριστική ασφάλιση (λογαριασμός διαχείρισης κεφαλαίου) χωρίς οι ασφαλισμένοι να φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο αλλά με ένα ελάχιστο εγγυημένο επιτόκιο ορισμένο για κάθε συμβόλαιο. Η παροχή του ασφαλιστή καταβάλλεται είτε με την, για οποιαδήποτε λόγο, αποχώρηση του ασφαλισμένου-μέλους της ομάδας από την εργασία του, σύμφωνα με τους όρους του κάθε συμβολαίου, είτε με την συμπλήρωση ορισμένης ηλικίας.

Οι αποζημιώσεις και τα έξοδα που σχετίζονται με αυτές καταχωρούνται ως έξοδο βασιζόμενα στην εκτιμώμενη υποχρέωση για αποζημίωση προς τους δικαιούχους των συμβολαίων. Περιλαμβάνουν τα άμεσα και έμμεσα κόστη που προέκυψαν από τους διακανονισμούς των ζημιών και προκύπτουν από συμβάντα που έχουν συμβεί μέχρι την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων ακόμα και αν δεν έχουν δηλωθεί στην Εταιρεία. Η Εταιρεία δεν προεξοφλεί τις προβλέψεις για εκκρεμείς ζημιές εκτός από εκείνες που αφορούν απαλλαγής πληρωμής ασφαλίσεων. Οι προβλέψεις για εκκρεμείς ζημιές εκτιμώνται βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών που υπάρχουν στους φακέλους για τις δηλωθείσες ζημιές και βάσει στατιστικής ανάλυσης για τις ζημιές που έχουν συμβεί μέχρι εκείνη την ημερομηνία αλλά δεν έχουν δηλωθεί.

(ii) Ασφαλιστήρια συμβόλαια βραχυχρόνιας διάρκειας

Σε αυτή την κατηγορία εντάσσονται ατομικά ή ομαδικά συμβόλαια πρόσκαιρης κάλυψης θανάτου, ανικανότητας, ατυχήματος ή ασθενειών, βραχείας διάρκειας. Οι παροχές σε περίπτωση συμβάντος μπορούν να είναι προκαθορισμένες ή να εξαρτώνται από την έκταση του συμβάντος, ανάλογα με τους όρους κάθε συμβολαίου. Δεν υπάρχουν παροχές λήξης και εξαγοράς.

Για όλα αυτά τα συμβόλαια τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται ως έσοδα (δεδουλευμένα ασφάλιστρα) αναλογικά κατά τη διάρκεια της καλυπτόμενης περιόδου. Η αναλογία των ασφαλίστρων που εισπράττονται για τα συμβόλαια εν ισχύ, που αντιστοιχεί σε κινδύνους που δεν έχουν επέλθει, αναφέρεται ως απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών. Τα ασφάλιστρα εμφανίζονται πριν την αφαίρεση των προμηθειών και είναι μικτά (περιλαμβάνουν τους σχετικούς φόρους).

Οι αποζημιώσεις και τα έξοδα που σχετίζονται με αυτές καταχωρούνται ως έξοδο βασιζόμενα στην εκτιμώμενη υποχρέωση για αποζημίωση προς τους δικαιούχους των συμβολαίων. Περιλαμβάνουν τα άμεσα και έμμεσα κόστη που προέκυψαν από τους διακανονισμούς των ζημιών και προκύπτουν από συμβάντα που έχουν συμβεί μέχρι την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων ακόμα και αν δεν έχουν δηλωθεί στην Εταιρεία. Οι προβλέψεις για εκκρεμείς ζημιές εκτιμώνται βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών που υπάρχουν στους φακέλους για τις δηλωθείσες ζημιές και βάσει στατιστικής ανάλυσης για τις ζημιές που έχουν συμβεί μέχρι εκείνη την ημερομηνία αλλά δεν έχουν δηλωθεί.

(β) Επενδυτικά συμβόλαια

Επενδυτικά συμβόλαια χωρίς χαρακτηριστικά προαιρετικής συμμετοχής στα κέρδη

Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν τα συμβόλαια όπου οι συμβαλλόμενοι φέρουν τον χρηματοοικονομικό κίνδυνο (Unit Linked) με ασήμαντο ασφαλιστικό κίνδυνο. Αυτά τα συμβόλαια είναι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όπου η εύλογη αξία τους εξαρτάται από την εύλογη αξία των υποκείμενων χρηματοοικονομικών μέσων. Υπάρχουν συμβόλαια που είναι συνδεδεμένα με εσωτερικά μεταβλητά κεφάλαια και συμβόλαια που είναι συνδεδεμένα με αμοιβαία κεφάλαια της αγοράς.

Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των εσωτερικών μεταβλητών κεφαλαίων, τόσο στην έναρξη όσο και σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, χρησιμοποιούνται τεχνικές αποτίμησης. Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιεί η Εταιρεία ενσωματώνουν όλους τους παράγοντες εκείνους που οι συμμετέχοντες στην αγορά θα εξέταζαν και βασίζονται σε ορατά δεδομένα της αγοράς.

Η εύλογη αξία ενός αμοιβαίου κεφαλαίου προκύπτει βάσει της τρέχουσας τιμής πώλησης μονάδας του αμοιβαίου κεφαλαίου. Η εύλογη αξία της υποχρέωσης ενός Unit Linked συμβολαίου, προσδιορίζεται από την τρέχουσα τιμή μονάδας που απεικονίζει την εύλογη ανά μονάδα αξία του περιουσιακού στοιχείου που συνδέεται με την υποχρέωση, πολλαπλασιασμένη με τον σύνολο των μονάδων που αποδίδονται στον κάτοχο του συμβολαίου κατά την ημερομηνία σύνταξης του Ισολογισμού.

(γ) Απαιτήσεις και υποχρεώσεις που σχετίζονται με ασφαλιστήρια συμβόλαια

Οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν καταστούν ληξιπρόθεσμες και περιλαμβάνουν ποσά που οφείλονται από και προς συνεργάτες και ασφαλισμένους. Εάν υπάρξει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης των απαιτήσεων αυτών, η Εταιρεία μειώνει τη λογιστική τους αξία ανάλογα και αναγνωρίζει τη ζημιά απομείωσης στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Η Εταιρεία εξετάζει τις αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης και αναγνωρίζει ζημιές απομείωσης αναφορικά με τις απαιτήσεις από ασφαλιστήρια συμβόλαια ακολουθώντας τις λογιστικές αρχές που περιγράφονται στην σημείωση 2.7.

(δ) Μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης συμβολαίου

Οι προμήθειες και τα λοιπά έξοδα πρόσκτησης, που συνδέονται με την έκδοση νέων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και την ανανέωση υπαρχόντων ασφαλιστηρίων συμβολαίων, κεφαλαιοποιούνται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο του ενεργητικού και περιλαμβάνονται στον λογαριασμό «Μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης». Όλα τα άλλα έξοδα αναγνωρίζονται ως έξοδα, όταν προκύπτουν. Τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης αποσβένονται κατά τη διάρκεια του συμβολαίου ως εξής:

- Για τις ασφαλίσσεις ζωής μακράς διάρκειας, εξαιρουμένων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων εφάπαξ καταβολής, τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης αποσβένονται σύμφωνα με το έσοδο των ασφαλιστρών με τις αντίστοιχες παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της υποχρέωσης για μελλοντικές παροχές του συμβολαίου.
- Για τις ασφαλίσσεις ζωής βραχείας διάρκειας τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης αποσβένονται αναλογικά με το δεδουλευμένο ασφάλιστρο.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

(ε) Μαθηματικά αποθέματα και λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις

Η Εταιρεία τηρεί κατάλληλα αποθεματικά με σκοπό την κάλυψη των μελλοντικών υποχρεώσεων της, που απορρέουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Οι ασφαλιστικές προβλέψεις διακρίνονται στα ακόλουθα είδη:

Μαθηματικά αποθέματα: Περιλαμβάνουν το μαθηματικό απόθεμα των καλύψεων ζωής και είναι η διαφορά που προκύπτει την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μεταξύ της αναλογιστικής παρούσας αξίας των χρηματικών υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η ασφαλιστική εταιρεία για κάθε συμβόλαιο ασφαλίσεως ζωής και της αναλογιστικής παρούσας αξίας των καθαρών ασφαλιστρών που οφείλονται από τον ασφαλισμένο και είναι καταβλητέα στην ασφαλιστική εταιρεία μέσα στα επόμενα έτη. Η διαφορά αυτή υπολογίζεται με αναλογιστικές μεθόδους και σύμφωνα με την Ελληνική και Ρουμανική νομοθεσία. Στα συμβόλαια μακροχρόνιας διάρκειας ενιαίου ασφαλιστρού σχηματίζεται επιπλέον πρόβλεψη για τα μελλοντικά έξοδα διαχείρισης των συμβολαίων αυτών.

Προβλέψεις για συμμετοχή στα κέρδη: Η πρόβλεψη αυτή περιλαμβάνει ποσά τα οποία προορίζονται για τους ασφαλισμένους ή τους αντισυμβαλλόμενους ή τους δικαιούχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων υπό την μορφή συμμετοχής στα τεχνικά κέρδη, στις αποδόσεις καθώς και στις επιστροφές με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα: Αντιπροσωπεύουν το μέρος των εγγεγραμμένων ασφαλιστρών που καλύπτει κατ' αναλογία την περίοδο από την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων μέχρι τη λήξη της περιόδου για την οποία έχουν καταχωρηθεί τα ασφάλιστρα στα αντίστοιχα μητρώα της Εταιρείας.

Προβλέψεις για Κινδύνους σε Ισχύ: Αφορά την πρόσθετη πρόβλεψη η οποία σχηματίζεται κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων όταν εκτιμάται ότι το απόθεμα των μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών και δικαιωμάτων μετά την αφαίρεση των αναλογούντων εξόδων πρόσκτησης δεν επαρκεί για την κάλυψη των προβλεπόμενων ζημιών και εξόδων των ασφαλιστηρίων συμβολαίων σε ισχύ την ημερομηνία αυτή.

Προβλέψεις για ασφαλίσεις Ζωής που συνδέονται με επενδύσεις: Είναι οι προβλέψεις που προορίζονται για να καλύψουν υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβόλαια που οι παροχές τους είναι συνδεδεμένες με την αξία μεριδίων χρηματοοικονομικών μέσων η απόδοση των οποίων προκύπτει από επενδύσεις.

Προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις: Είναι εκείνες που σχηματίζονται την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων για την πλήρη κάλυψη των υποχρεώσεων από ασφαλιστικούς κινδύνους, που έχουν επέλθει μέχρι την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, ανεξαρτήτως του εάν έχουν ή όχι δηλωθεί, για τους οποίους δεν έχουν καταβληθεί τα σχετικά ποσά των ασφαλιστικών αποζημιώσεων και των συναφών εξόδων ή δεν έχει προσδιοριστεί το ακριβές ύψος τους ή αμφισβητείται η έκταση της ευθύνης της ασφαλιστικής εταιρείας. Το ύψος της εκτιμώμενης πρόβλεψης προσδιορίζεται με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων όπως πραγματογνωμοσύνες, ιατρικές εκθέσεις, δικαστικές αποφάσεις. Επίσης, οι προβλέψεις για εκκρεμείς αποζημιώσεις περιλαμβάνουν και το απόθεμα για ζημιές που έχουν συμβεί και δεν έχουν αναγγελλθεί στην ασφαλιστική εταιρεία κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων (I.B.N.R.). Ο υπολογισμός του IBNR γίνεται με βάση την Κ3-3974/11.10.1999 απόφαση του Υπουργού Εμπορίου.

Πληρωτέες παροχές: Είναι οι ασφαλιστικές παροχές που οφείλονται στους ασφαλισμένους και για διάφορους λόγους δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων.

Η εκτίμηση των ασφαλιστικών προβλέψεων διενεργείται κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες αρχές και κανόνες αποτίμησης ανά κατηγορία ασφαλιστικής πρόβλεψης με βάση τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 4 «Ασφαλιστήρια Συμβόλαια» όσον αφορά την πρώτη φάση εφαρμογής του προτύπου, οι οποίες περιλαμβάνονται σε επόμενες παραγράφους.

Η διαφορά των ασφαλιστικών προβλέψεων (αύξηση / μείωση) σε σχέση με προηγούμενη αποτίμησή τους, μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως όσον αφορά τις αναλογούσες προβλέψεις επί ιδίας κράτησης της εταιρείας, το δε υπόλοιπο ποσό μεταφέρεται σε χρέωση των αντασφαλιστών, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τις αντασφαλιστικές συμβάσεις.

(ζ) Έλεγχος επάρκειας ασφαλιστικών αποθεμάτων

Η Εταιρεία πραγματοποιεί σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων έλεγχο επάρκειας των ασφαλιστικών της αποθεμάτων ("Liability Adequacy Test"), σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 4, χρησιμοποιώντας τρέχουσες εκτιμήσεις των μελλοντικών ταμειακών ροών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων της καθώς και των σχετικών εξόδων διαχείρισης. Στην περίπτωση που οι προκύπτουσες υποχρεώσεις από τον έλεγχο επάρκειας υπερβαίνουν τα ασφαλιστικά αποθέματα που έχουν υπολογισθεί βάσει του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου μείον τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης, η επιπρόσθετη πρόβλεψη αυξάνει τα αποθεματικά των κλάδων στους οποίους αφορά και επιβαρύνει την κατάσταση αποτελεσμάτων για τη χρήση για την οποία διενεργείται ο έλεγχος.

2.13 Αντασφαλιστικές συμβάσεις

Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις που συνάπτει η Εταιρεία προκειμένου να αποζημιωθεί για ζημιές ενός ή περισσοτέρων συμβολαίων που εκδίδονται από αυτήν, πληρούν την προϋπόθεση της κατανομής τους ως ασφαλιστικά προϊόντα και ταξινομούνται ως συμβόλαια αντασφάλισης. Ασφαλιστικά συμβόλαια που συνάπτει η Εταιρεία με συμβαλλόμενο μέρος έναν άλλο ασφαλιστή (αναλήψεις), συμπεριλαμβάνονται στα ασφαλιστικά προϊόντα.

Τα οφέλη της Εταιρείας από τις αντασφαλιστικές συμβάσεις, αναγνωρίζονται ως στοιχεία ενεργητικού στον λογαριασμό «Απαιτήσεις από αντασφαλιστές». Οι «Απαιτήσεις από αντασφαλιστές» αφορούν τη συμμετοχή των αντασφαλιστών στα ασφαλιστικά αποθέματα της Εταιρείας, βάσει των αντασφαλιστικών συμβάσεων που έχουν συναφθεί. Λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις της Εταιρείας από τους αντασφαλιστές (κυρίως λόγω της συμμετοχής των αντασφαλιστών στις πληρωθείσες αποζημιώσεις) αναγνωρίζονται ως στοιχείο ενεργητικού στο λογαριασμό «Λοιπές Απαιτήσεις». Οι υποχρεώσεις προς τους αντασφαλιστές αφορούν κυρίως τα οφειλόμενα αντασφάλιστρα τα οποία αναγνωρίζονται ως δαπάνη σε δεδουλευμένη βάση.

Η αντασφάλιση είναι σημαντικό εργαλείο διαχείρισης και περιορισμού της έκθεσης της Εταιρείας στον κίνδυνο ζημιών από ασφαλιστήρια συμβόλαια. Όλες οι εκχωρήσεις γίνονται σε αντασφαλιστικές εταιρείες οι οποίες πληρούν τις προδιαγραφές που θέτει η Διοίκηση της Εταιρείας. Κατά το σχεδιασμό των αντασφαλιστικών της προγραμμάτων, η Εταιρεία λαμβάνει υπόψη την οικονομική υγεία των αντασφαλιστών της, καθώς επίσης και τα οφέλη και το κόστος της αντασφαλιστικής κάλυψης, ώστε να διασφαλίσει ότι όλοι οι κίνδυνοι έχουν ορθή και επαρκή αντασφαλιστική προστασία.

Η Εταιρεία εξετάζει αν οι απαιτήσεις από αντασφαλιστές έχουν υποστεί απομείωση κατά την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Αν υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις ότι μια απαίτηση έχει υποστεί απομείωση, τότε μειώνει τη λογιστική αξία τους αναλόγως και αναγνωρίζει τη ζημία απομείωσης στα αποτελέσματα. Μία απαίτηση από αντασφαλιστή είναι απομειωμένη όταν και μόνον όταν:

1. υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις, ως αποτέλεσμα γεγονότος που συνέβη μετά την αρχική αναγνώριση της απαίτησης, ότι η Εταιρεία ενδέχεται να μην εισπράξει ολόκληρο το ποσό που του αναλογεί σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου και
2. το γεγονός αυτό έχει αξιόπιστη μετρήσιμη επίδραση στα ποσά τα οποία η Εταιρεία θα εισπράξει από τον αντασφαλιστή.

2.14 Μισθώσεις

Η Εταιρεία συμμετέχει ως μισθωτής και ως εκμισθωτής σε λειτουργικές μισθώσεις.

Η Εταιρεία ως εκμισθωτής:

Στοιχεία ενεργητικού που εκμισθώνονται βάσει λειτουργικών μισθώσεων περιλαμβάνονται στα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία και αποσβένονται κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους, σύμφωνα με παρόμοια ιδιότητα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία. Το έσοδο από ενοίκια (μετά την αφαίρεση των κινήτρων που παραχωρήθηκαν σε μισθωτές) αναγνωρίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης.

Η Εταιρεία ως μισθωτής:

Λειτουργικές μισθώσεις είναι οι μισθώσεις όπου ουσιαστικά οι κίνδυνοι και τα οφέλη ιδιοκτησίας που απορρέουν από τα εκμισθωμένα περιουσιακά στοιχεία παραμένουν στον εκμισθωτή. Πληρωμές που αφορούν λειτουργικές μισθώσεις (μετά την αφαίρεση κινήτρων που εισπράχθηκαν από τον εκμισθωτή), αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.15 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Τα συνδεδεμένα μέρη της Εταιρείας περιλαμβάνουν:

- (α) την οικονομική οντότητα που ασκεί έλεγχο πάνω στην Εταιρεία και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται, ελέγχονται από κοινού ή επηρεάζονται σημαντικά από αυτή την οικονομική οντότητα, καθώς και τα βασικά μέλη της Διοίκησης αυτής και τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα,
- (β) τα βασικά μέλη της Διοίκησης της Εταιρείας, τα στενά συγγενικά τους πρόσωπα, και τις οικονομικές οντότητες που ελέγχονται ή ελέγχονται από κοινού από τα παραπάνω πρόσωπα,
- (γ) τις συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες της Εταιρείας, και
- (δ) τις συνδεδεμένες εταιρείες.

Όλες οι συναλλαγές που διενεργούνται με συνδεδεμένα μέρη, είναι μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών και γίνονται με καθαρά εμπορικούς όρους.

2.16 Μετοχικό κεφάλαιο

Οι κοινές ονομαστικές μετοχές καταχωρούνται ως ίδια κεφάλαια. Άμεσα κόσθη για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται καθαρά από φόρους, αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια, ως μείωση του προϊόντος έκδοσης.

2.17 Μερίσματα

Τα μερίσματα που διανέμονται στους μετόχους απεικονίζονται σαν υποχρέωση τη χρονική στιγμή κατά την οποία εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας. Τα μερίσματα που αναγνωρίζονται σαν υποχρέωση κατά τις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

2.18 Προβλέψεις –Εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν η Εταιρεία έχει μια υπάρχουσα νομική ή τεκμηριωμένη υποχρέωση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος και είναι πιθανό να απαιτηθεί εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικό όφελος για τον διακανονισμό της υποχρέωσης το ποσό της οποίας μπορεί να εκτιμηθεί με αξιοπιστία.

Το ποσό που αναγνωρίζεται ως πρόβλεψη αποτελεί την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της δαπάνης που απαιτείται, για να διακανονιστεί η παρούσα δέσμευση κατά την ημερομηνία αναφοράς, λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους και τις αβεβαιότητες που αφορούν το ποσό που αναγνωρίστηκε ως πρόβλεψη. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και αναπροσαρμόζονται προκειμένου να αντιπροσωπεύουν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση. Αν μεταγενέστερα δεν είναι πλέον πιθανό ότι για να διακανονιστεί η δέσμευση θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη, τότε η πρόβλεψη αντιλογίζεται.

2.19 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις όψεως και προθεσμίας σε τράπεζες και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστοποίησης και χαμηλού κινδύνου, με αρχικές ημερομηνίες λήξης τριών ή λιγότερων μηνών.

2.20 Αναγνώριση εσόδων

Έσοδα αναγνωρίζονται όταν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στην Εταιρεία και το ποσό μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα. Η αναγνώριση των εσόδων από ασφαλιστήρια συμβόλαια περιγράφεται στην σημείωση 2.12. Η αναγνώριση των λοιπών εσόδων της Εταιρείας έχει ως εξής:

Αμοιβές για την διαχείριση περιουσιακών στοιχείων πελατών.

Τα έσοδα προερχόμενα από τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων πελατών και άλλες σχετικές υπηρεσίες που διατίθενται από την Εταιρεία αναγνωρίζονται στην λογιστική περίοδο στην οποία οι υπηρεσίες καθίστανται δεδουλευμένες.

Οι αμοιβές διαχείρισης επενδύσεων προκύπτουν από υπηρεσίες που παρασχέθηκαν σε πελάτες και οι οποίες αφορούν κυρίως στην έκδοση και διαχείριση των Unit Linked συμβολαίων. Η Εταιρεία διαχειρίζεται ενεργά τις πληρωμές που λαμβάνονται από πελάτες, με σκοπό την επένδυσή τους και την επιστροφή αποδόσεων σύμφωνα με το επενδυτικό προφίλ που ο πελάτης έχει επιλέξει κατά την αρχική αποδοχή των όρων του επενδυτικού προϊόντος.

Αυτές οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων εμπορικού χαρτοφυλακίου και παραγώγων, προκειμένου να επιτευχθούν οι συμβατικές αποδόσεις τις οποίες οι πελάτες της Εταιρείας αναμένουν από την επένδυσή τους. Τέτοιες δραστηριότητες δημιουργούν έσοδα τα οποία αναγνωρίζονται σύμφωνα με το στάδιο της ολοκλήρωσης των συμβατικών υπηρεσιών. Για πρακτικούς σκοπούς, η Εταιρεία αναγνωρίζει αυτές τις αμοιβές κατανέμοντας τις στην εκτιμώμενη διάρκεια ζωής του συμβολαίου.

Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε δεδουλευμένη βάση για όλα τα τοκοφόρα μέσα χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Πραγματικό είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί ακριβώς τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές ή εισροές κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή σε μικρότερη περίοδο όπου κρίνεται κατάλληλο, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Όταν μία απαίτηση απομειώνεται, η λογιστική αξία αυτής μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό της το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στη συνέχεια λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν το δικαίωμα είσπραξης τους εγκριθεί από τους μετόχους.

2.21 Επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες

Οι επενδύσεις στις θυγατρικές και συγγενείς Εταιρείες λογίζονται σε κόστος μείον τυχόν απομειώσεις. Το κόστος είναι η εύλογη αξία του τιμήματος που δόθηκε, ή αν αυτό δεν μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα, η εύλογη αξία του τιμήματος που λήφθηκε, μαζί με τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με τη συναλλαγή.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3: ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

Η Εταιρεία προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές σχετικά με την εξέλιξη των μελλοντικών γεγονότων οι οποίες επηρεάζουν τα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Οι εκτιμήσεις αυτές στηρίζονται σε ιστορικά στοιχεία και σε εκτιμήσεις για μελλοντικά γεγονότα που είναι εύλογες στην τρέχουσα κατάσταση. Οι εκτιμήσεις και παραδοχές που έχουν μεγάλη πιθανότητα να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στην επόμενη οικονομική περίοδο έχουν ως εξής:

α) Εκτιμήσεις μελλοντικών παροχών, πληρωμών και ασφαλιστρών από μακροπρόθεσμα ασφαλιστήρια συμβόλαια και σχετικά μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης

Ο προσδιορισμός των υποχρεώσεων από μακροπρόθεσμα ασφαλιστήρια συμβόλαια εξαρτάται από τις εκτιμήσεις της Εταιρείας.

Εκτιμήσεις γίνονται για τον αναμενόμενο αριθμό θανάτων για καθένα από τα έτη για τα οποία η Εταιρεία είναι εκτεθειμένη στον ασφαλιστικό κίνδυνο. Οι εν λόγω εκτιμήσεις της Εταιρείας βασίζονται στους πίνακες θνησιμότητας που ορίζονται από την εθνική ασφαλιστική νομοθεσία. Επίσης, η Εταιρεία χρησιμοποιεί τα εμπειρικά στοιχεία των τελευταίων δέκα ετών για σκοπούς σύγκρισης.

Εκτιμήσεις γίνονται και για τον αναμενόμενο αριθμό ατόμων που θα νοσήσουν καθώς και το αναμενόμενο κόστος ανά ασφαλιστική περίπτωση για τα έτη που η Εταιρεία είναι εκτεθειμένη στον ασφαλιστικό κίνδυνο. Οι εν λόγω εκτιμήσεις βασίζονται σε ιστορικά στοιχεία της Εταιρείας για τα τελευταία χρόνια σε συνδυασμό με στοιχεία από αντασφαλιστές λόγω έλλειψης επαρκούς εμπειρίας.

Οι κύριες πηγές αβεβαιότητας των προαναφερθέντων κινδύνων είναι οι επιδημίες και μια σειρά αλλαγών στον τρόπο ζωής, όπως είναι το κάπνισμα, οι διατροφικές συνήθειες και η άσκηση, οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντική επιδείνωση του μελλοντικού ρυθμού θνησιμότητας και νοσηρότητας σε σχέση με το παρελθόν για τις ηλικιακές ομάδες για τις οποίες η Εταιρεία εκτίθεται σε σημαντικό κίνδυνο θνησιμότητας και νοσηρότητας.

Η Εταιρεία καλύπτεται από αντασφαλιστικά συμβόλαια για τον κίνδυνο θνησιμότητας και νοσηρότητας τόσο με αναλογικές συμβάσεις όσο και με αντασφαλιστικές συμβάσεις προστασίας από καταστροφικά γεγονότα. Επιπλέον η συνεχιζόμενη εξέλιξη της ιατρικής επιστήμης και η βελτίωση των κοινωνικών παροχών μπορούν να οδηγήσουν σε βελτίωση της μακροβιότητας πέραν της εκτιμώμενης από τον πίνακα θνησιμότητας που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των υποχρεώσεων από συμβόλαια που εκτίθενται σε αυτόν τον κίνδυνο (συνταξιοδοτικά συμβόλαια).

Εκτιμήσεις επίσης γίνονται για το μελλοντικό κόστος διατήρησης και διαχείρισης του τρέχοντος χαρτοφυλακίου, οι οποίες βασίζονται σε υποθέσεις για τα επίπεδα εξόδων της Εταιρείας που έγιναν κατά την τιμολόγηση των προϊόντων. Η προεξόφληση των μελλοντικών μεγεθών γίνεται με το αντίστοιχο ελάχιστο εγγυημένο τεχνικό επιτόκιο των προϊόντων. Η αβεβαιότητα προκύπτει από τον κίνδυνο η μελλοντική απόδοση των επενδύσεων που καλύπτουν τις αντίστοιχες ασφαλιστικές προβλέψεις να είναι μικρότερη από το αντίστοιχο τεχνικό επιτόκιο.

Οι προμήθειες και τα λοιπά έξοδα πρόσκτησης, που συνδέονται με την έκδοση νέων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και την ανανέωση υπαρχόντων ασφαλιστηρίων συμβολαίων, κεφαλαιοποιούνται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία του ενεργητικού. Όλα τα άλλα έξοδα αναγνωρίζονται ως έξοδα, όταν προκύπτουν. Για τις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας, τα μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης αποσβένονται καθ' όλη τη διάρκεια του συμβολαίου σύμφωνα με το έσοδο των ασφαλιστρών με βάση τις αντίστοιχες παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της υποχρέωσης για μελλοντικές παροχές του συμβολαίου.

Η Εταιρεία πραγματοποιεί υποθέσεις για την ακυρωσιμότητα βάσει των ιστορικών στατιστικών δεδομένων στηριζόμενη σε ανάλυση του χαρτοφυλακίου ανά κατηγορία προϊόντος.

Οι μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας καμπύλες απόδοσης όπως αυτές διαμορφώνονται στο τέλος της εξεταζόμενης περιόδου λαμβάνοντας υπόψη τις αποδόσεις στη κτήση των στοιχείων του χαρτοφυλακίου επενδύσεων και τις προθεσμιακές καμπύλες απόδοσης (forward yield curve).

(β) Υποχρεώσεις από αποζημιώσεις για ασφαλιστικά συμβόλαια

Η εκτίμηση των εκκρεμών αποζημιώσεων από ασφαλιστικά συμβόλαια αποτελεί επίσης μία σημαντική λογιστική εκτίμηση της Εταιρείας. Υπάρχει μια σειρά διαφορετικών πηγών αβεβαιότητας που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εκτίμηση της υποχρέωσης την οποία θα αναλάβει τελικά η Εταιρεία σε σχέση με αυτές τις αποζημιώσεις. Εκτός από το αποθεματικό που υπολογίζεται κατά περίπτωση, η Εταιρεία επίσης σχηματίζει προβλέψεις για ζημιές που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν αναγγελθεί (IBNR) καθώς και για τα έξοδα διαχείρισης των ζημιών. Η επάρκεια των προβλέψεων για εκκρεμείς αποζημιώσεις εξετάζεται και με στατιστικές μεθόδους. Όταν το αποτέλεσμα των στατιστικών μεθόδων είναι μεγαλύτερο από τις σχηματισμένες τακτικές προβλέψεις, η Εταιρεία αναγνωρίζει επιπλέον προβλέψεις (αξιολόγηση επάρκειας τεχνικών αποθεμάτων - LAT).

(γ) Απομείωση αξίας διαθέσιμων προς πώληση συμμετοχικών τίτλων

Για τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, μία σημαντική ή παρατεταμένη μείωση στην εύλογη αξία των συμμετοχικών τίτλων κάτω του κόστους κτήσης τους είναι αντικειμενική ένδειξη απομείωσης. Προκειμένου να προσδιοριστεί τι θεωρείται σημαντική ή παρατεταμένη μείωση, η διοίκηση της Εταιρείας προβαίνει σε εκτιμήσεις. Προκειμένου να εκτιμηθεί η βαρύτητα, η μείωση στην εύλογη αξία συγκρίνεται με την τιμή κτήσης, ενώ μία μείωση στην εύλογη αξία θεωρείται παρατεταμένη βάσει της περιόδου κατά την οποία η χρηματιστηριακή της τιμή είναι χαμηλότερη από την τιμή κτήσης. Σε αυτό το πλαίσιο, η Εταιρεία θεωρεί μία μείωση ως «σημαντική» όταν η εύλογη αξία υπολείπεται της αξίας κτήσεως κατά 30,0% έως 40,0%, βάσει του χρηματιστηριακού δείκτη μετοχών και ως «παρατεταμένη» την μείωση μίας περιόδου δώδεκα μηνών. Η Εταιρεία επίσης λαμβάνει υπόψη, εκτός των άλλων παραγόντων, την ιστορική μεταβλητότητα της τιμής της μετοχής, την οικονομική κατάσταση της εκδότριας εταιρείας (investee), τον τομέα και κλάδο δραστηριότητας αυτής, τυχόν αλλαγές στην τεχνολογία και τις λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές.

(δ) Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν διακινούνται σε ενεργή αγορά, προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης. Επιπρόσθετα, για χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία οι συναλλαγές είναι σπάνιες και η τιμολόγησή τους χαρακτηρίζεται από μικρή διαφάνεια, η εύλογη αξία είναι λιγότερο αντικειμενική και απαιτεί κρίση σε διάφορα επίπεδα ανάλογα με την ρευστότητα, τη συγκέντρωση, την αβεβαιότητα σχετικά με τους παράγοντες της αγοράς, τις παραδοχές όσον αφορά την τιμολόγηση και τους λοιπούς κινδύνους που επηρεάζουν το εν λόγω χρηματοοικονομικό μέσο.

Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται περιλαμβάνουν μεθόδους παρούσας αξίας και άλλα μοντέλα που βασίζονται κυρίως σε παρατηρήσιμα δεδομένα και σε μικρότερο βαθμό σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα, προκειμένου να διατηρηθεί η αξιοπιστία της επιμέτρησης των εύλογων αξιών.

Μοντέλα αποτίμησης χρησιμοποιούνται κυρίως για την αποτίμηση εξωχρηματιστηριακών παραγώγων και τίτλων που επιμετρώνται σε εύλογη αξία. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η εύλογη αξία εκτιμάται από παρατηρήσιμα δεδομένα παρόμοιων χρηματοοικονομικών μέσων ή με τη χρήση μοντέλων.

Όπου χρησιμοποιούνται μέθοδοι αποτίμησης για τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών, αυτές επικυρώνονται και εξετάζονται περιοδικά από προσωπικό που διαθέτει τα απαραίτητα προσόντα, ανεξάρτητο από το προσωπικό που πραγματοποίησε την αποτίμηση. Όλα τα μοντέλα πιστοποιούνται πριν χρησιμοποιηθούν και προσαρμόζονται έτσι ώστε να διασφαλίζουν ότι τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τα πραγματικά δεδομένα και τις συγκριτικές τιμές αγοράς. Οι κύριες παραδοχές και εκτιμήσεις που λαμβάνονται υπόψη από την διοίκηση όταν εφαρμόζεται ένα μοντέλο αποτίμησης περιλαμβάνουν:

- (α) την πιθανότητα και την αναμενόμενη χρονική στιγμή των μελλοντικών ταμειακών ροών,
- (β) την επιλογή του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου που βασίζεται στην εκτίμηση ενός συμμετέχοντος στην αγορά για το κατάλληλο περιθώριο επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου,
- (γ) άσκηση κρίσης στον καθορισμό του μοντέλου που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας.

Όπου είναι δυνατό, τα μοντέλα χρησιμοποιούν μόνο παρατηρήσεις από την αγορά, αλλά σε τομείς όπως ο πιστωτικός κίνδυνος (τόσο της Εταιρείας όσο και του αντισυμβαλλόμενου μέρους), απαιτούνται εκτιμήσεις από τη Διοίκηση για παραμέτρους όπως η μεταβλητότητα (volatility) και οι συσχετίσεις (correlations) ώστε να αντανakλούν αβεβαιότητες στην εύλογη αξία, ως αποτέλεσμα της έλλειψης πραγματικών δεδομένων από την αγορά.

Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στις αποτιμήσεις και βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα είναι εξ ορισμού αβέβαια, εξαιτίας του μικρού αριθμού ή μη διαθεσιμότητας πρόσφατων δεδομένων από την αγορά. Εντούτοις, στις περισσότερες περιπτώσεις υπάρχουν ορισμένα ιστορικά δεδομένα στα οποία μπορεί να βασιστεί η επιμέτρηση της εύλογης αξίας, συνεπώς ακόμη και όταν χρησιμοποιούνται μη παρατηρήσιμα δεδομένα, ορισμένα παρατηρήσιμα δεδομένα λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών.

Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των εύλογων αξιών περιγράφονται στη σημείωση 4.6.

Δεδομένης της αβεβαιότητας και της υποκειμενικότητας που χαρακτηρίζουν τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών των χρηματοοικονομικών μέσων, τυχόν αλλαγές στις παραδοχές και τις εκτιμήσεις της διοίκησης θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις εύλογες αξίες που παρουσιάζονται.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 4: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

4.1 Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων

Η Εταιρεία εξετάζει την ύπαρξη ενός αποτελεσματικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων βάσει ενός πλαισίου το οποίο ορίζει τις γενικές αρχές, τις πολιτικές και τις διαδικασίες που απαιτούνται για τη διαχείριση κινδύνων, ως κύριο συστατικό της αντιμετώπισης των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται, όπως επίσης και έναν μηχανισμό προστασίας των ασφαλισμένων και των μετόχων της.

Λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων της, η Εταιρεία εκτίθεται σε ασφαλιστικούς και χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς (περιλαμβανομένου του συναλλαγματικού και επιτοκιακού κινδύνου και του κινδύνου μετοχών) και κίνδυνο ρευστότητας. Για την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων που ενδέχεται να προκύψουν από αυτούς τους κινδύνους, η Εταιρεία έχει καταρτίσει:

- πλαίσιο το οποίο αντανakλά τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων
- μεθοδολογία για την αναγνώριση, επιμέτρηση, διαχείριση και αναφορά όλων των κινδύνων στους οποίους η Εταιρεία εκτίθεται ή ενδέχεται να εκτεθεί, και τέλος
- δομή διακυβέρνησης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις που προβλέπονται από το κανονιστικό και το εσωτερικά καθορισμένο πλαίσιο.

Σε αυτό το πλαίσιο, έχει συγκροτηθεί Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού-Παθητικού και Επενδύσεων

4.1.1 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού – Παθητικού & Επενδύσεων

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού – Παθητικού και Επενδύσεων της Εταιρείας αποτελεί επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για:

- Τη διαμόρφωση της στρατηγικής για τη διαχείριση των κινδύνων και των κεφαλαίων που αντικατοπτρίζουν τους επιχειρηματικούς στόχους, καθώς και την επάρκεια των πόρων της εταιρείας,
- Την ανάπτυξη του εσωτερικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων και την ενσωμάτωσή του στη διαδικασία λήψης αποφάσεων,
- Τη θέσπιση αρχών, σύμφωνα με την εγκριθείσα επιχειρηματική στρατηγική και την επάρκεια των διαθέσιμων πόρων,
- Τη λήψη και αξιολόγηση αναφορών, την παρακολούθηση μέσω αυτών των κεφαλαίων Φερεγγυότητας, τη συμμόρφωση με το εγκεκριμένο επίπεδο διάθεσης ανάληψης κινδύνου και τη συνολική επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων,
- Τη διαβεβαίωση ότι η Εταιρεία έχει μια σαφώς ορισμένη επενδυτική πολιτική και όρια, όπως παρουσιάζονται στην Πολιτική Διαχείρισης Επενδυτικού Κινδύνου. Επιπλέον εξετάζει και εγκρίνει την επενδυτική στρατηγική, τουλάχιστον σε ετήσια βάση,
- Τη διαβεβαίωση ότι η λειτουργία Κανονιστικής Συμμόρφωσης είναι ανεξάρτητη, έχει απεριόριστη πρόσβαση σε κάθε σχετική πληροφορία και λειτουργεί αποδοτικά και αποτελεσματικά.

Για να διασφαλίζουν τη διαρκή συνάφεια των κατευθυντήριων γραμμών, των στόχων, της οικονομικής κατάστασης και των προσδοκιών σε σχέση με τις κεφαλαιαγορές όπως ορίζονται από την επενδυτική πολιτική της Εταιρείας, η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού – Παθητικού και Επενδύσεων θα αναθεωρεί την επενδυτική πολιτική σε ετήσια βάση.

4.1.2 Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων

Μέσω της Λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων, επιδιώκεται η θέσπιση του συστήματος διαχείρισης κινδύνου. Τον κύριο ρόλο έχει επωμιστεί η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων σε συνεργασία με τις επιμέρους Διευθύνσεις και την Αναλογιστική Λειτουργία. Πιο συγκεκριμένα:

- προωθεί την ενημέρωση για τους κινδύνους σε όλη την Εταιρεία.,

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

- αναπτύσσει το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων το οποίο περιλαμβάνει τις πολιτικές, διαδικασίες και μεθοδολογίες που συμβάλλουν στην ορθή διαχείριση των κινδύνων, με στόχο την ενσωμάτωση αυτού στη διαδικασία λήψης στρατηγικών αποφάσεων.
- έχει ως στόχο τον καθορισμό συγκεκριμένων ορίων κινδύνου ανά είδος κινδύνου με βάση τη διάθεση ανάληψης κινδύνου και την ανοχή κινδύνου της Εταιρείας. Παράλληλα, ορίζονται και δείκτες κινδύνου.
- υποβάλλει εκθέσεις στη διοίκηση και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού – Παθητικού και Επενδύσεων παρέχοντας πληροφόρηση για τους σημαντικότερους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται η Εταιρεία, όπως επίσης και ενημερώνει για τυχόν αποκλίσεις από τα εγκεκριμένα όρια.
- συμμετέχει στη διεξαγωγή ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τους σημαντικότερους κινδύνους που έχουν αναγνωρισθεί.
- συντονίζει την άσκηση Αξιολόγησης Ιδίων Κινδύνων και Φερεγγυότητας, η οποία υλοποιείται κατ'ελάχιστο σε ετήσια βάση.

4.2 Ασφαλιστικός κίνδυνος

Ο κίνδυνος που ενυπάρχει σε κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο συνίσταται στην πιθανότητα να συμβεί το ασφαλισμένο γεγονός και στην αβεβαιότητα του ποσού της επερχόμενης αποζημίωσης. Λόγω της φύσης των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι τυχαίος και συνεπώς μη προβλέψιμος.

Σε ένα χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων στο οποίο εφαρμόζεται η θεωρία των πιθανοτήτων όσον αφορά την τιμολόγηση και τον σχηματισμό προβλέψεων, ο βασικός κίνδυνος που αντιμετωπίζει η Εταιρεία από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι το ενδεχόμενο τα πραγματικά ποσά των ζημιών και των αποζημιώσεων να υπερβαίνουν τη λογιστική αξία των ασφαλιστικών υποχρεώσεων. Αυτό μπορεί να συμβεί εάν η συχνότητα ή/και η σφοδρότητα των ζημιών και των αποζημιώσεων υπερβαίνουν τις σχετικές εκτιμήσεις. Τα ασφαλιστικά συμβάντα είναι τυχαία και ο πραγματικός αριθμός και τα πραγματικά ποσά των ζημιών και των αποζημιώσεων ενδέχεται να διαφέρουν από χρόνο σε χρόνο από το επίπεδο που έχει προσδιοριστεί από στατιστικές τεχνικές.

Η εμπειρία δείχνει ότι όσο μεγαλύτερο είναι ένα χαρτοφυλάκιο όμοιων ασφαλιστηρίων συμβολαίων, τόσο μικρότερη θα είναι η σχετική αβεβαιότητα του αναμενόμενου αποτελέσματος. Επίσης, όσο πιο διαφοροποιημένο είναι ένα χαρτοφυλάκιο τόσο λιγότερο πιθανό είναι να επηρεαστεί από μια μεταβολή σε ένα υποσύνολο του χαρτοφυλακίου. Η Εταιρεία έχει αναπτύξει την στρατηγική ανάληψης κινδύνων με στόχο τη διαφοροποίηση των ασφαλιστικών κινδύνων που αναλαμβάνει και την επίτευξη επαρκούς αριθμού κινδύνων σε κάθε κατηγορία κινδύνου ώστε να μειώσει τη μεταβλητότητα του αναμενόμενου αποτελέσματος.

4.2.1 Ασφαλίσεις ζωής

Η Εταιρεία συνάπτει πλήθος ασφαλιστηρίων συμβολαίων τα οποία αποτελούνται από παραδοσιακά ασφαλιστήρια συμβόλαια, συμβόλαια επενδύσεων για λογαριασμό ασφαλισμένων που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked), συμβόλαια λογαριασμών διαχείρισης κεφαλαίου (DAF), συμβόλαια υγείας και ζωής, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων νοσοκομειακής περίθαλψης και ασφάλισης επί της ζωής δανειοληπτών. Το κύριο κανάλι διανομής για τα ασφαλιστικά προγράμματα ζωής είναι το δίκτυο bancassurance, το οποίο συνιστά το 87% των συνολικών προγραμμάτων (31 Δεκεμβρίου 2015: 80%). Η Εταιρεία, επίσης, διαθέτει ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής μέσω ανεξάρτητων συνεργατών όπως είναι οι ασφαλιστικοί πράκτορες και οι ασφαλειομεσίτες.

Τα ατομικά προγράμματα ζωής περιλαμβάνουν προγράμματα πρόσκαιρης ασφάλισης ζωής, μικτής ασφάλισης και επιβίωσης και ισόβιας ασφάλισης ζωής. Η Εταιρεία επίσης προσφέρει συνταξιοδοτικά προϊόντα με τη μορφή μελλοντικών ετήσιων προσόδων. Η Εταιρεία προσφέρει προγράμματα Unit Linked τα ασφαλιστήρια των οποίων επενδύονται σε διάφορα κεφάλαια και διαθέτει επίσης, προγράμματα ισόβιας ασφάλισης ζωής και μικτής ασφάλισης τόσο εφάπαξ ασφαλιστρού όσο και τακτικών καταβολών ασφαλιστρού με τη μορφή Unit Linked προϊόντων. Τα προϊόντα DAF της Εταιρείας περιλαμβάνουν κυρίως ομαδικά συνταξιοδοτικά προγράμματα. Υπάρχει ακόμη μια σειρά συμπληρωματικών καλύψεων που μπορούν να προστεθούν στα ασφαλιστικά προγράμματα υγείας της Εταιρείας, η πλειονότητα των οποίων είναι αποζημιώσεις υγείας που καλύπτουν νοσοκομειακή περίθαλψη και δαπάνες εγχειρήσεων. Η Εταιρεία έχει και ένα μικρό χαρτοφυλάκιο ομαδικών ασφαλίσεων υγείας που καλύπτουν τον κίνδυνο θανάτου, ασθένειας και ανικανότητας. Τα προγράμματα ασφάλισης επί της ζωής δανειοληπτών κατηγοριοποιούνται στα ομαδικά προγράμματα και αποτελούνται από πρόσκαιρη ασφάλιση ζωής συνδεδεμένη με μικρά επιχειρηματικά δάνεια, υποθήκες, πιστωτικές κάρτες και καταναλωτικά δάνεια.

Η παραγωγή που προέρχεται από τραπεζικά δίκτυα συνίσταται σε αποταμιευτικά/συνταξιοδοτικά προγράμματα εφάπαξ ασφαλιστρού σε ποσοστό 70,86% της συνολικής παραγωγής (31 Δεκεμβρίου 2015: 39,93%), σε προγράμματα Unit Linked εφάπαξ ασφαλιστρού σε ποσοστό 0,40% της συνολικής παραγωγής (31 Δεκεμβρίου 2015: 10,5%), και σε ασφαλιστικά προγράμματα (αποταμιευτικά, συνταξιοδοτικά, ασφαλίσεις προστασίας δανειοληπτών/πρωτοβάθμιας

κάλυψης υγείας) περιοδικών καταβολών σε ποσοστό 15,74% της συνολικής παραγωγής (31 Δεκεμβρίου 2015: 29,98%).

Η κατανομή του χαρτοφυλακίου σε όρους εγγεγραμμένων ασφαλιστών για την τρέχουσα χρήση αποτελείται από ατομικές ασφαλίσεις, προϊόντα Unit Linked, ομαδικές ασφαλίσεις και προϊόντα DAF σε ποσοστό 88,7%, 0,4%, 7,7% και 3,2%, αντίστοιχα.

4.2.1.1 Παραδοσιακά προϊόντα ασφάλισης ζωής και συμβόλαια DAF

α) Συχνότητα και σφοδρότητα ζημιών

Τα παραδοσιακά συμβόλαια ζωής που προσφέρει η Εταιρεία περιλαμβάνουν συμβόλαια μακράς διάρκειας και συμβόλαια που ανανεώνονται σε ετήσια βάση. Η Εταιρεία διαχειρίζεται τους κινδύνους που σχετίζονται με αυτά τα συμβόλαια μέσω της διαφοροποίησης των αναληφθέντων κινδύνων και με τη σύναψη αντασφαλιστικών συμβάσεων.

Οι κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται η Εταιρεία σχετικά με τα συμβόλαια Ζωής είναι:

- Κίνδυνος θνησιμότητας**

Ο κίνδυνος θνησιμότητας συνίσταται στον κίνδυνο ο πραγματικός αριθμός των θανάτων να είναι υψηλότερος από τον αναμενόμενο αυξάνοντας τις αποζημιώσεις. Η σημαντικότερη έκθεση της Εταιρείας σε κίνδυνο θνησιμότητας προέρχεται από τα προγράμματα πρόσκαιρης ασφάλισης ζωής, ισόβιας ασφάλισης ζωής και μικτής ασφάλισης που αποτελούν τμήμα των ατομικών ασφαλίσεων ζωής καθώς και των ασφαλίσεων επί της ζωής δανειοληπτών (που πωλούνται μέσω του Bancassurance). Η Εταιρεία διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους μέσω της στρατηγικής ανάληψης κινδύνων που ακολουθεί και της σύναψης των κατάλληλων αντασφαλιστικών συμβάσεων. Η Εταιρεία έχει συνάψει αντασφαλιστικές συμβάσεις υπερβάλλουσας ζημιάς για τις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας με κάλυψη θανάτου, με όριο ίδιας κράτησης για κάθε ασφαλισμένη ζωή.

- Κίνδυνος μακροβιότητας**

Ο κίνδυνος μακροβιότητας σχετίζεται με μελλοντικές ζημιές και καταβολή αποζημιώσεων οι οποίες ενδέχεται να διαφέρουν από τις πραγματικές αποζημιώσεις που θα καταστούν πληρωτέες στο μέλλον εάν οι ασφαλισμένοι ζήσουν περισσότερο από το αναμενόμενο. Η μεγαλύτερη έκθεση της Εταιρείας σε κίνδυνο μακροβιότητας προέρχεται από το χαρτοφυλάκιο μελλοντικών προσόδων. Η Εταιρεία αντιμετωπίζει τους κινδύνους αυτούς με τις κατάλληλες τιμολογιακές πολιτικές καθώς επίσης και με αναλογιστικές μεθόδους και με τη χρήση ενός επικαιροποιημένου πίνακα θνησιμότητας που αντανάκλα το αυξημένο προσδόκιμο ζωής. Δεδομένου ότι ο κίνδυνος της επιβίωσης δεν αντασφαλίζεται, η Εταιρεία αντιμετωπίζει τον εν λόγω κίνδυνο μέσω της διασποράς των ασφαλισμένων κεφαλαίων.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η συγκέντρωση των κεφαλαίων κινδύνου σε τέσσερις ομάδες ασφαλισμένων κεφαλαίων ανά ασφαλισμένη ζωή. Τα ποσά απεικονίζονται πριν και μετά τη σύναψη συμβάσεων αντασφάλειας. Οι ακόλουθοι πίνακες δεν συμπεριλαμβάνουν τα συμβόλαια μελλοντικών προσόδων, για τα οποία παρέχεται ξεχωριστή ανάλυση παρακάτω.

Ασφαλισμένο κεφάλαιο ανά ασφαλισμένη ζωή στις 31 Δεκεμβρίου 2016

	Πριν από αντασφάλεια		Μετά από αντασφάλεια	
	(ποσά σε € εκατ.)	%	(ποσά σε € εκατ.)	%
0-6.000	116,6	2,6	116,4	6,1
6.000-15.000	370,5	8,4	293,6	15,4
15.000-20.000	229,9	5,2	207,4	10,9
>20.000	3.719,0	83,8	1.287,8	67,6
Σύνολο	4.436,0	100,0	1.905,2	100,0

Ασφαλισμένο κεφάλαιο ανά ασφαλισμένη ζωή στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Πριν από αντασφάλεια		Μετά από αντασφάλεια	
	(ποσά σε € εκατ.)	%	(ποσά σε € εκατ.)	%
0-6.000	120,7	2,6	120,5	6,1
6.000-15.000	377,8	8,0	303,4	15,4
15.000-20.000	252,9	5,4	228,1	11,5
>20.000	3.948,5	84,0	1.324,2	67,0
Σύνολο	4.700,0	100,0	1.976,1	100,0

Ο κίνδυνος συγκεντρώνεται στις ομάδες με το υψηλότερο κεφάλαιο. Το γεγονός αυτό δεν έχει μεταβληθεί σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Στους ακόλουθους πίνακες απεικονίζεται η συγκέντρωση κινδύνου για τα συμβόλαια μελλοντικών προσόδων σε δέκα ομάδες στις οποίες κατηγοριοποιούνται τα εν λόγω συμβόλαια με βάση τα ετήσια καταβλητέα ποσά, υποθέτοντας ότι η πρόσοδος καταβάλλεται στο τέλος της χρήσης. Η Εταιρεία δεν έχει συνάψει αντασφαλιστικές συμβάσεις για την κάλυψη των υποχρεώσεων που αναλαμβάνει από αυτά τα συμβόλαια.

Ετήσια πρόσοδος ανά συμβόλαιο στις 31 Δεκεμβρίου 2016

0-500
500-1.000
1.000-2.000
2.000-3.000
3.000-4.000
4.000-5.000
5.000-6.000
6.000-8.000
8.000-10.000
>10.000

Σύνολο

Σύνολο ετησίων προσόδων	
(ποσά σε € εκατ.)	%
11,8	22,6
13,7	26,3
11,6	22,2
4,3	8,2
2,9	5,5
2,0	3,8
1,2	2,2
1,8	3,5
0,9	1,7
2,1	4,0
52,2	100,0

Ετήσια πρόσοδος ανά συμβόλαιο στις 31 Δεκεμβρίου 2015

0-500
500-1.000
1.000-2.000
2.000-3.000
3.000-4.000
4.000-5.000
5.000-6.000
6.000-8.000
8.000-10.000
>10.000

Σύνολο

Σύνολο ετησίων προσόδων	
(ποσά σε € εκατ.)	%
13,2	25,6
14,4	27,8
11,3	21,9
3,8	7,4
2,5	4,8
1,7	3,3
1,0	1,9
1,4	2,8
0,8	1,5
1,6	3,1
51,7	100,0

• Κίνδυνος ακύρωσης/μη ανανέωσης

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος για τα συμβόλαια ασφάλισης ζωής μακράς διάρκειας επηρεάζεται και από το δικαίωμα των ασφαλισμένων να καταβάλλουν μειωμένα ασφάλιστρα (ή να απαλλαγούν από την καταβολή μελλοντικών ασφαλίσεων) και να ακυρώσουν το συμβόλαιο. Ως εκ τούτου, το μέγεθος του ασφαλιστικού κινδύνου εξαρτάται και από τη συμπεριφορά του ασφαλισμένου η οποία μπορεί να έχει αντίκτυπο στον τρόπο με τον οποίο θα διαμορφωθούν οι καταβολές μελλοντικών αποζημιώσεων. Οι συμπεριφορές των ασφαλισμένων επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των συνθηκών που επικρατούν στην οικονομία και στις χρηματοοικονομικές αγορές. Για παράδειγμα, εάν ένα ασφαλιστικό προϊόν περιέχει μια ελάχιστη εγγυημένη παροχή (όπως στα παραδοσιακά προϊόντα ασφάλισης ζωής), οι συνθήκες των χρηματοοικονομικών αγορών θα καθορίσουν εάν η εγγυημένη παροχή είναι "in the money", "out of the money" ή "at the money", ανάλογα με το εάν το εγγυημένο ποσό είναι υψηλότερο, χαμηλότερο ή ίσο με την αξία των κεφαλαίων. Το γεγονός αυτό με τη σειρά του ενδέχεται να επηρεάσει την απόφαση του ασφαλισμένου για το αν θα διατηρήσει το πρόγραμμα ή όχι.

• Κίνδυνος εξόδων

Η αποτυχία ορθής εκτίμησης του πληθωρισμού και συνυπολογισμού του στην τιμολογιακή πολιτική και στην εκτίμηση των εξόδων και των υποχρεώσεων της Εταιρείας θα μπορούσε να έχει σημαντική αρνητική επίδραση στη δραστηριότητα της Εταιρείας, στα αποτελέσματα και στην χρηματοοικονομική της κατάσταση και τις μελλοντικές προοπτικές.

β) Πηγές αβεβαιότητας στην εκτίμηση των μελλοντικών αποζημιώσεων και των εσόδων από ασφάλιστρα

Η αβεβαιότητα στην εκτίμηση των μελλοντικών καταβολών αποζημιώσεων και των εσόδων από ασφάλιστρα όσον αφορά τα συμβόλαια ασφάλισης ζωής μακράς διάρκειας πηγάζει από την αδυναμία πρόβλεψης των μακροπρόθεσμων αλλαγών στα συνολικά επίπεδα θνησιμότητας και στη συμπεριφορά των ασφαλισμένων. Η Εταιρεία χρησιμοποιεί τους βασικούς πίνακες θνησιμότητας ανάλογα με τον τύπο του συμβολαίου που συνάπτεται. Πραγματοποιείται μελέτη των

ιστορικών στοιχείων που διαθέτει η Εταιρεία από την εμπειρία των τελευταίων 3 ετών και χρησιμοποιούνται στατιστικές μέθοδοι για την προσαρμογή των ρυθμών θνησιμότητας και τον προσδιορισμό της καλύτερης δυνατής εκτίμησης της αναμενόμενης μελλοντικής θνησιμότητας.

γ) Διαδικασία που χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση υποθέσεων

Για τα ασφαλιστικά συμβόλαια μακράς διάρκειας, κατά την έναρξη του προϊόντος, η Εταιρεία κάνει υποθέσεις για τη θνησιμότητα, τις αποδόσεις των επενδύσεων και τα διαχειριστικά έξοδα. Επιπλέον προσθέτει ένα περιθώριο για να μειώσει την αβεβαιότητα. Οι υποθέσεις αυτές «κλειδώνονται» για όλη τη διάρκεια του συμβολαίου και χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του τεχνικού αποθέματος. Επιπλέον καθ' όλη τη διάρκεια του συμβολαίου, η Εταιρεία επανεξετάζει τις υποθέσεις αυτές χρησιμοποιώντας στατιστικές και αναλογιστικές μεθόδους σε συνδυασμό με επιπρόσθετες υποθέσεις που βασίζονται σε παραμέτρους όπως το ποσοστό διατηρησιμότητας / ακυρωσιμότητας, το ποσοστό άσκησης του δικαιώματος εξαγοράς στην έναρξη της συνταξιοδότησης έναντι της επιλογής σύνταξης (για συνταξιοδοτικές καλύψεις) για την πραγματοποίηση ελέγχου επάρκειας των αποθεμάτων.

Οι βασικότερες παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή του ελέγχου επάρκειας των αποθεμάτων για τα παραδοσιακά προϊόντα ασφάλισης ζωής είναι οι ακόλουθες:

- **Θνησιμότητα:** Η εκτίμηση των παραμέτρων που εφαρμόζονται στηρίζεται στα ποσοστά των πινάκων θνησιμότητας όπως αυτοί ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία λαμβάνοντας υπόψη και την εμπειρία της Εταιρείας από τον ασφαλισμένο πληθυσμό του.
- **Ποσοστά μη ανανέωσης και εξαγοράς:** Στις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας η σύμβαση ακυρώνεται σε περίπτωση μη καταβολής του ασφαλιστρού. Εάν ωστόσο η ασφάλιση έχει αποκτήσει δικαίωμα εξαγοράς το συμβόλαιο δεν ακυρώνεται και η ασφάλιση μετατρέπεται σε ελεύθερη περαιτέρω καταβολής ασφαλιστρών με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις όπως η αρχική ασφάλιση ζωής, αλλά με μειωμένο ασφάλισμα. Ο αντισυμβαλλόμενος έχει το δικαίωμα να ζητήσει εξαγορά της ασφάλισης ζωής έναντι επιστροφής μέρους του μαθηματικού αποθέματος κατά την στιγμή της αίτησης εξαγοράς. Το έτος του συμβολαίου κατά το οποίο αποκτά το δικαίωμα εξαγοράς καθώς και το ποσό της εξαγοράς καθορίζονται στους σχετικούς πίνακες της σύμβασης. Τα ποσοστά ακυρώσεων – εξαγορών εκτιμώνται ανά ομάδα ομοειδών όσον αφορά τις παροχές προϊόντων λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία της Εταιρείας τα τελευταία δέκα χρόνια. Η μελέτη ακυρώσεων και εξαγορών ενημερώνεται σε ετήσια βάση ώστε τα μοντέλα να αντανακλούν την πραγματικότητα. Η Εταιρεία ενδέχεται, σε περιοδική βάση, να χρειαστεί να επικαιροποιεί τις υποθέσεις που έχει κάνει καθώς και τα αναλογιστικά μοντέλα και τα μοντέλα κινδύνων ούτως ώστε να αντανακλούν την πραγματικότητα και τυχόν νέα στοιχεία. Αλλαγές στις υποθέσεις και στα εν λόγω μοντέλα ενδέχεται να οδηγήσουν σε αναθεώρηση και τροποποίηση της τιμολόγησης των ασφαλιστικών προϊόντων, η οποία θα μπορούσε να έχει σημαντική αρνητική επίδραση στη δραστηριότητα, τα αποτελέσματα και τις προοπτικές της Εταιρείας. Οι επιπτώσεις τυχόν αλλαγών στις υποθέσεις της Εταιρείας θα αντικατοπτριστεί στην υπολειπόμενη διάρκεια των προγραμμάτων μέσω των κερδών.
- **Έξοδα:** Οι μελλοντικές εκτιμήσεις βασίζονται στα τρέχοντα (κατά την ημερομηνία αποτίμησης) έξοδα της Εταιρείας για την διατήρηση και διαχείριση του χαρτοφυλακίου και αναπροσαρμόζονται, για κάθε μελλοντικό έτος, με τον εκτιμώμενο πληθωρισμό.
- **Ποσοστό άσκησης δικαιώματος εξαγοράς στην έναρξη της συνταξιοδότησης:** Το δικαίωμα αυτό παρέχεται μόνο στα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Η Εταιρεία αξιολογεί τις οικονομικές συνέπειες και το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται θεωρώντας ότι ένα ποσοστό των ασφαλισμένων εξασκεί το δικαίωμα συνταξιοδότησης. Η Εταιρεία πιστεύει ότι ένα μικρό ποσοστό των ασφαλισμένων θα ασκήσει τελικά το δικαίωμα συνταξιοδότησης.
- **Επιτόκια προεξόφλησης:** Η εκτίμηση της επάρκειας των αποθεμάτων στηρίζεται στις μελλοντικές ταμειακές ροές των εσόδων και εξόδων του Ομίλου, συμπεριλαμβανοντας το μερίδιο της αντασφάλισης. Οι μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στο τέλος της κάθε εξεταζόμενης περιόδου χρησιμοποιώντας καμπύλες απόδοσης που λαμβάνουν υπόψη τις αποδόσεις του επενδυτικού χαρτοφυλακίου αλλά και προθεσμιακές καμπύλες απόδοσης (forward yield curve).

Από τον έλεγχο επάρκειας που διενεργήθηκε για τα παραδοσιακά προγράμματα ασφάλισης ζωής στο τέλος της τρέχουσας χρήσης προέκυψε ανάγκη σχηματισμού επιπλέον αποθέματος επάρκειας ύψους €52,9 εκ (31 Δεκεμβρίου 2015 το επιπλέον απόθεμα ήταν €0 εκατ.). Η αύξηση του αποθέματος επάρκειας οφείλεται κυρίως στην νέα μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε κατά την δημιουργία της καμπύλης επιτοκίων. Συγκεκριμένα, οι καμπύλες απόδοσης παράγονται με την χρησιμοποίηση των αναμενόμενων αποδόσεων του επενδυτικού χαρτοφυλακίου που βρίσκεται εν ισχύ την ημερομηνία της αποτίμησης, λαμβάνοντας υπόψη την αναντιστοιχία μεταξύ των μελλοντικών

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

ταμειακών ροών του επενδυτικού χαρτοφυλακίου και των αντίστοιχων υποχρεώσεων, τον πιστωτικό κίνδυνο των επιλεγμένων επενδύσεων και την εξάλειψη της διακύμανσης της αγοράς.

Επιπρόσθετα, οι παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή του ελέγχου επάρκειας των αποθεμάτων για το χαρτοφυλάκιο DAF είναι οι ακόλουθες:

- **Θνησιμότητα:** Η εκτίμηση των παραμέτρων που εφαρμόζονται στηρίζεται στα ποσοστά των πινάκων θνησιμότητας όπως αυτοί ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία λαμβάνοντας υπόψη και την εμπειρία της Εταιρείας από τον ασφαλισμένο πληθυσμό της.
- **Ποσοστά μη ανανέωσης και εξαγοράς:** Στις ασφαλίσεις ζωής μακράς διάρκειας η σύμβαση ακυρώνεται σε περίπτωση μη καταβολής του ασφαλιστρού, ενώ παρέχεται στον αντισυμβαλλόμενο το δικαίωμα εξαγοράς της σύμβασης. Τα ποσοστά μη ανανέωσης – εξαγορών εκτιμώνται ανά ομάδα ομοειδών όσον αφορά τις παροχές προϊόντων λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία της Εταιρείας.
- **Έξοδα:** Οι μελλοντικές εκτιμήσεις βασίζονται στα τρέχοντα (κατά την ημερομηνία αποτίμησης) έξοδα της Εταιρείας για την διατήρηση και διαχείριση του χαρτοφυλακίου και αναπροσαρμόζονται, για κάθε μελλοντικό έτος, με τον εκτιμώμενο πληθωρισμό.

Από τον έλεγχο επάρκειας που διενεργήθηκε για το χαρτοφυλάκιο λογαριασμών διαχείρισης κεφαλαίου (DAF) στο τέλος της τρέχουσας χρήσης προέκυψε επιπλέον απόθεμα επάρκειας ύψους €2,1 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015 το επιπλέον απόθεμα ήταν €7,2 εκατ.).

δ) Ανάλυση ευαισθησίας

Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζεται η ευαισθησία στην επάρκεια των αποθεμάτων στις μεταβολές των παραδοχών που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων για το χαρτοφυλάκιο παραδοσιακών προϊόντων ασφάλισης ζωής.

- Ποσοστά μη ανανέωσης και εξαγοράς: Η αύξηση των ποσοστών ακυρώσεων και εξαγορών κατά 10,0% από τις τρέχουσες εκτιμήσεις επιφέρει αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €3,8 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €1,9 εκατ.), ενώ η μείωση των ποσοστών ακυρώσεων και εξαγορών κατά 10,0% από τις τρέχουσες εκτιμήσεις επιφέρει μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €4,0 εκατ..
- Έξοδα: Η αύξηση των διαχειριστικών εξόδων κατά 10,0% σε σχέση με τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα συνεπαγόταν μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €2,3 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €1,8 εκατ.), ενώ η μείωση των διαχειριστικών εξόδων κατά 10,0% σε σχέση με τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα συνεπαγόταν αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €2,3 εκατ.
- Ποσοστό άσκησης δικαιώματος εξαγοράς συνταξιοδότησης: Η μείωση του ποσοστού των ασφαλισμένων που εξασκούν το δικαίωμα εξαγοράς στη συνταξιοδότηση κατά 10,0% σε σύγκριση με τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα συνεπαγόταν μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €12,2 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €10,8 εκατ.).
- Αύξηση επιτοκίων: Μια αύξηση στα επιτόκια απόδοσης και στα προεξοφλητικά επιτόκια κατά 0,5% θα επέφερε αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €38,5 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €20,1 εκατ.).
- Μείωση επιτοκίων: Μια μείωση στα επιτόκια απόδοσης και στα προεξοφλητικά επιτόκια κατά 0,5% θα οδηγούσε σε μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €41,6 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €31,3 εκατ.).

31 Δεκεμβρίου 2016

(ποσά σε € εκατ.)

Αύξηση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών
 Μείωση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών
 Αύξηση διαχειριστικών εξόδων
 Μείωση διαχειριστικών εξόδων
 Μείωση ποσοστού εξαγορών κατά την συνταξιοδότηση
 Αύξηση επιτοκίων
 Μείωση επιτοκίων

Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων
+10%	3,8
-10%	(4,0)
+10%	(2,3)
-10%	2,3
-10%	(12,2)
+0,5%	38,5
-0,5%	(41,6)

31 Δεκεμβρίου 2015

(ποσά σε € εκατ.)

	Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων
Μεταβολή πίνακα θνησιμότητας		12,7
Αύξηση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	+10,0%	1,9
Αύξηση διαχειριστικών εξόδων	+10,0%	(1,8)
Μείωση ποσοστού εξαγορών κατά την συνταξιοδότηση	-10,0%	(10,8)
Αύξηση επιτοκίων	+0,5%	20,1
Μείωση επιτοκίων	-0,5%	(31,3)

Επίσης, στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζεται η ευαισθησία στην επάρκεια των αποθεμάτων στις μεταβολές των παραδοχών που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων του χαρτοφυλακίου DAF.

- Ποσοστά ακυρωσιμότητας και εξαγοράς: Η αύξηση των ποσοστών ακυρώσεων – εξαγορών κατά 10,0% από τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα επέφερε μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €134 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: αύξηση €346 χιλ.) ενώ η μείωση αυτών κατά 10,0% θα συνεπαγόταν αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €143 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: μείωση €363 χιλ.).
- Έξοδα: Η αύξηση των διαχειριστικών εξόδων κατά 10,0% από τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα οδηγούσε σε μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €258 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €75 χιλ.).
- Αύξηση επιτοκίων: Μια αύξηση στα επιτόκια απόδοσης και στα προεξοφλητικά επιτόκια κατά 0,5% θα επέφερε αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €2,3 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €6,1 εκατ.).
- Μείωση επιτοκίων: Μια μείωση στα επιτόκια απόδοσης και στα προεξοφλητικά επιτόκια κατά 0,5% θα οδηγούσε σε μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €4,1 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €7,1 εκατ.).

31 Δεκεμβρίου 2016

(ποσά σε € χιλ.)

	Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων
Αύξηση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	+10%	(134)
Μείωση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	-10%	143
Αύξηση διαχειριστικών εξόδων	+10%	(258)
Αύξηση επιτοκίων	+0,5%	2.280
Μείωση επιτοκίων	-0,5%	(4.115)

31 Δεκεμβρίου 2015

(ποσά σε € χιλ.)

	Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων
Μεταβολή πίνακα θνησιμότητας		(2)
Αύξηση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	+10,0%	346
Μείωση ποσοστού ακυρώσεων και εξαγορών	-10,0%	(363)
Αύξηση διαχειριστικών εξόδων	+10,0%	(75)
Αύξηση επιτοκίων	+0,5%	6.073
Μείωση επιτοκίων	-0,5%	(7.139)

ε) Δικαιώματα εγγυημένων προσόδων

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος στα συνταξιοδοτικά συμβόλαια με εγγυημένες προσόδους εξαρτάται επίσης από τον αριθμό των ασφαλισμένων που θα επιλέξουν την σύνταξη αντί για το εφάπαξ ποσό στη λήξη. Αυτό θα εξαρτηθεί σημαντικά από το επενδυτικό και οικονομικό περιβάλλον που θα ισχύει κατά τον χρόνο επιλογής.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι το ποσοστό των ασφαλισμένων που θα επιλέξουν να εισπράξουν το ποσό που δικαιούνται με μορφή ετήσιας προσόδου αντί εφάπαξ ποσού στη λήξη κατά την διάρκεια της χρήσης ανέρχεται σε 0,7% (31 Δεκεμβρίου 2015: 1,0%).

Όσο χαμηλότερα είναι τα τρέχοντα επιτόκια επενδύσεων σε σχέση με το τεχνικό επιτόκιο των εγγυημένων συντάξεων, τόσο πιο πιθανό είναι οι ασφαλισμένοι να επιλέξουν την σύνταξη. Η συνεχής αύξηση της μακροβιότητας που θα αντανakλάται στην τρέχουσα τιμολόγηση, θα αυξάνει επίσης τον αριθμό των ασφαλισμένων που θα επιλέγουν την σύνταξη και θα αυξάνει την έκθεση της Εταιρείας στον ασφαλιστικό κίνδυνο από τα εν λόγω χαρτοφυλάκια.

4.2.1.2 Συμπληρωματικές καλύψεις σε συμβόλαια ασφάλισης ζωής**α) Συχνότητα και σφοδρότητα ζημιών**

Οι συμπληρωματικές καλύψεις παρέχονται σε ατομικά ή ομαδικά προγράμματα και σχετίζονται με αποζημιώσεις που καλύπτουν ιατρικά έξοδα, νοσοκομειακές δαπάνες, δαπάνες εγχείρησης, θάνατο από ατύχημα και ανικανότητα. Η Εταιρεία προσφέρει συμπληρωματικές παροχές για τα συμβόλαια μακράς και βραχείας διάρκειας. Για την πλειοψηφία των συμπληρωματικών καλύψεων του χαρτοφυλακίου η Εταιρεία εκτίθεται σε κίνδυνο νοσηρότητας.

Κίνδυνος νοσηρότητας είναι ο κίνδυνος αύξησης της συχνότητας και της σφοδρότητας των αποζημιώσεων για ανικανότητα, ασθένεια και αύξησης του ιατρικού πληθωρισμού.

Η σημαντικότερη έκθεση της Εταιρείας στον κίνδυνο νοσηρότητας από τα ομαδικά συμβόλαια σχετίζεται με τα συμβόλαια ασφάλισης επί της ζωής δανειοληπτών. Όσον αφορά τα ατομικά συμβόλαια, ο κίνδυνος νοσηρότητας προκύπτει από τις αποζημιώσεις νοσοκομειακών δαπανών που καταβάλλονται για δαπάνες νοσηλείας.

Για τα ομαδικά ασφαλιστήρια συμβόλαια, ο κίνδυνος επηρεάζεται από τον κλάδο στον οποίο απασχολείται ο ασφαλισμένος. Κατά συνέπεια, ο κίνδυνος θανάτου και ανικανότητας διαφοροποιείται ανά κλάδο δραστηριότητας. Η υπερβολική συγκέντρωση κινδύνου σε συγκεκριμένο κλάδο θα αυξήσει την πιθανότητα της θνησιμότητας, ανικανότητας ή νοσηρότητας των εργαζομένων του συγκεκριμένου κλάδου. Η Εταιρεία προσπαθεί να διαχειριστεί αυτόν τον κίνδυνο μέσω της διαδικασίας ανάληψης κινδύνων, τη διαχείριση των αποζημιώσεων και των αντισταθμιστικών συμβάσεων. Όσον αφορά τα ομαδικά συμβόλαια, η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα να ανατιμολογήσει τους κινδύνους στην ανανέωση ή να μην προχωρήσει σε ανανέωση. Επιπρόσθετα, η Εταιρεία καλύπτεται από αναλογική αντισταθμιστική σύμβαση.

Για τα ατομικά συμβόλαια υγείας, ο κίνδυνος διαφοροποιείται ανάλογα με την ηλικία και το φύλο του ασφαλισμένου και επηρεάζεται από ένα πλήθος ανεξάρτητων παραγόντων που επηρεάζουν την υγεία του ασφαλισμένου όπως αλλαγές στον τρόπο ζωής (κάπνισμα), περιβαλλοντική μόλυνση κλπ. Ειδικά για τις νοσοκομειακές καλύψεις, το επίπεδο των αποζημιώσεων που καταβάλλονται επηρεάζεται και από τον ιατρικό πληθωρισμό. Για να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο νοσηρότητας του χαρτοφυλακίου ατομικών συμπληρωματικών παροχών που καλύπτουν δαπάνες νοσηλείας (νοσοκομειακές καλύψεις), η Εταιρεία προβλέπει εξαιρέσεις για αποζημιώσεις έως €1.500 ή €6.000 όπως και ποσοστό συμμετοχής του ασφαλισμένου στις δαπάνες.

Επιπλέον, η Εταιρεία αντισταθμίζει τον κίνδυνο για όλες τις καλύψεις υγείας (ανικανότητα, νοσοκομειακές δαπάνες, εγχειρήσεις, ιατρικά έξοδα) μέσω αναλογικής συμφωνίας αντισταθμίσσης.

β) Πηγές αβεβαιότητας στην εκτίμηση των μελλοντικών αποζημιώσεων και των εσόδων από ασφαλιστήρια

Η αβεβαιότητα στην εκτίμηση των μελλοντικών πληρωμών στα προγράμματα νοσοκομειακής κάλυψης προκύπτει από την εκτίμηση της νοσηρότητας και του ιατρικού πληθωρισμού των επόμενων ετών. Η επίδραση των συνεχών προόδων στην ιατρική επιστήμη, ειδικά στον τομέα της πρόληψης, όπως επίσης και οι μεγάλες αλλαγές στον τρόπο ζωής όπως το κάπνισμα είναι η αιτία για την αβεβαιότητα στις εκτιμήσεις της νοσηρότητας.

Για όλες τις συμπληρωματικές καλύψεις, τα αποθέματα για τις εκκρεμείς αποζημιώσεις περιλαμβάνουν αναγγελλθείσες ζημιές που εκτιμώνται κατά περίπτωση, ζημιές που έχουν συμβεί αλλά δεν έχουν αναγγελθεί (IBNR) οι οποίες υπολογίζονται βάσει στατιστικής μεθόδου, μη κατανεμημένα έξοδα προσαρμογής ζημιάς και ένα επιπλέον απόθεμα που προκύπτει από τη στατιστική μέθοδο αξιολόγησης της επάρκειας των αποθεμάτων.

Για μερικές από τις συμπληρωματικές καλύψεις, η Εταιρεία βασίζεται στις εξειδικευμένες γνώσεις των αντισταθμιστών λόγω της έλλειψης επαρκών στατιστικών στοιχείων.

γ) Διαδικασία που χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση υποθέσεων

Η Εταιρεία αξιολογεί την κερδοφορία που προκύπτει από τις μακροχρόνιες νοσοκομειακές καλύψεις σε τακτική βάση και από τις βραχυχρόνιες νοσοκομειακές πρόσθετες παροχές σε ετήσια βάση χρησιμοποιώντας διάφορες τεχνικές παραμέτρους όπως είναι η θνησιμότητα, η νοσηρότητα, ο δείκτης ζημιών, ο ιατρικός πληθωρισμός, οι ακυρώσεις των ασφαλιστικών καλύψεων, η ετήσια αύξηση των ασφαλιστρών και τα διαχειριστικά έξοδα. Με βάση την ανωτέρω αξιολόγηση, η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα ανατιμολόγησης των κινδύνων κατά την ανανέωση.

Όσον αφορά τις βραχυχρόνιες νοσοκομειακές καλύψεις, η Εταιρεία αξιολογεί την επάρκεια του ασφαλιστήριου με βάση την εμπειρία των προηγούμενων χρόνων. Τα στοιχεία προηγούμενων χρόνων που χρησιμοποιούνται είναι ο δείκτης ζημιών (μικτών και καθαρών), ο μικτός δείκτης ζημιών και εξόδων (combined ratio) και η σφοδρότητα και συχνότητα

των ζημιών. Ανάλογα με το αποτέλεσμα της σύγκρισης του ασφαλιστρού με τα στοιχεία προηγούμενων χρόνων, η Εταιρεία διατηρεί το δικαίωμα ανατιμολόγησης των κινδύνων κατά την ανανέωση.

Για τις μακροχρόνιες νοσοκομειακές καλύψεις, η Εταιρεία αξιολογεί τον έλεγχο επάρκειας των μελλοντικών ασφαλιστρών για την κάλυψη μελλοντικών εξόδων (αποζημιώσεις, διαχειριστικά έξοδα, προμήθειες) λαμβάνοντας υπόψη τις ακόλουθες υποθέσεις:

- Θνησιμότητα: Η εκτίμηση των παραμέτρων που εφαρμόζονται στηρίζονται στα ποσοστά των πινάκων θνησιμότητας όπως αυτοί ορίζονται από την Ελληνική Νομοθεσία λαμβάνοντας υπόψη και την εμπειρία της Εταιρείας.
- Νοσηρότητα: Η εκτίμηση των μελλοντικών αποζημιώσεων βασίζεται στην πρόσφατη εμπειρία της Εταιρείας όσον αφορά τη συχνότητα και τη σφοδρότητα των αποζημιώσεων σε συνδυασμό με δεδομένα από τις αντασφαλιστικές εταιρείες στις περιπτώσεις που η Εταιρεία δεν διαθέτει επαρκή ιστορικά στατιστικά στοιχεία.
- Ποσοστά ακυρωσιμότητας: Στα μακροχρόνια συμβόλαια, οι συμπληρωματικές καλύψεις ακυρώνονται σε περίπτωση μη καταβολής του ασφαλιστρού ή τερματισμού του συμβολαίου. Τα ποσοστά ακυρώσεων – εξαγορών εκτιμώνται ανά ομάδα ομοειδών προϊόντων λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία της Εταιρείας.
- Έξοδα: Οι μελλοντικές εκτιμήσεις βασίζονται στα τρέχοντα (κατά την ημερομηνία αποτίμησης) έξοδα της Εταιρείας για την διατήρηση και διαχείριση του χαρτοφυλακίου και αναπροσαρμόζονται, για κάθε μελλοντικό έτος, με τον εκτιμώμενο πληθωρισμό.
- Επιτόκια προεξόφλησης: Η εκτίμηση της επάρκειας των αποθεμάτων στηρίζεται στις μελλοντικές ταμειακές ροές των εσόδων και εξόδων της Εταιρείας, συμπεριλαμβάνοντας το μερίδιο της αντασφάλισης. Οι μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στο τέλος της κάθε εξεταζόμενης περιόδου χρησιμοποιώντας καμπύλες απόδοσης που λαμβάνουν υπόψη τις αποδόσεις του επενδυτικού χαρτοφυλακίου αλλά και προθεσμιακές καμπύλες απόδοσης (forward yield curve).

Από τον έλεγχο επάρκειας που διενεργήθηκε για το χαρτοφυλάκιο των μακροχρόνιων νοσοκομειακών καλύψεων στο τέλος της τρέχουσας χρήσης προέκυψε επιπλέον απόθεμα ύψους 4,7 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €7,4 εκατ.). Η αύξηση του αποθέματος επάρκειας οφείλεται κυρίως στην νέα μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε κατά την δημιουργία της καμπύλης επιτοκίων. Συγκεκριμένα, οι καμπύλες απόδοσης παράγονται με την χρησιμοποίηση των αναμενόμενων αποδόσεων του επενδυτικού χαρτοφυλακίου που βρίσκεται εν ισχύ την ημερομηνία της αποτίμησης, λαμβάνοντας υπόψη την αναντιστοιχία μεταξύ των μελλοντικών ταμειακών ροών του επενδυτικού χαρτοφυλακίου και των αντίστοιχων υποχρεώσεων, τον πιστωτικό κίνδυνο των επιλεγμένων επενδύσεων και την εξάλειψη της διακύμανσης της αγοράς.

δ) Ανάλυση ευαισθησίας

Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζεται η ευαισθησία στην επάρκεια των αποθεμάτων στις μεταβολές των παραδοχών που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων για τις μακροχρόνιες νοσοκομειακές καλύψεις.

- Αύξηση Νοσηρότητας: Η αύξηση της νοσηρότητας κατά 5,0% από τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα οδηγούσε σε μείωση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €2,4 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €3,0 εκατ.).
- Μείωση Νοσηρότητας: Η μείωση της νοσηρότητας κατά 5,0% από τις τρέχουσες εκτιμήσεις θα οδηγούσε σε αύξηση της επάρκειας των αποθεμάτων κατά €2,4 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €3,0 εκατ.).

31 Δεκεμβρίου 2016

(ποσά σε € εκατ.)

Αύξηση στη νοσηρότητα

Μείωση στη νοσηρότητα

Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων
+5.0%	(2,4)
-5.0%	2,4

31 Δεκεμβρίου 2015

(ποσά σε € εκατ.)

Αύξηση στη νοσηρότητα

Μείωση στη νοσηρότητα

Μεταβολή	Επίδραση στην επάρκεια ασφαλιστικών υποχρεώσεων
+5.0%	(3,0)
-5.0%	3,0

Οι ανωτέρω αναλύσεις αναφέρονται στη μεταβολή μιας παραδοχής ενώ οι υπόλοιπες παραδοχές παραμένουν αμετάβλητες.

4.3 Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι

Η διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων σε καθημερινή βάση. Η Διοίκηση, έχοντας ως στόχο τη διατήρηση της σταθερότητας και της συνέχειας των δραστηριοτήτων, δίνει προτεραιότητα στον στόχο της εφαρμογής και συνεχούς βελτίωσης ενός αποτελεσματικού πλαισίου διαχείρισης κινδύνων για την ελαχιστοποίηση ενδεχόμενων αρνητικών επιπτώσεων στα οικονομικά αποτελέσματα της Εταιρείας.

Η Εταιρεία παρακολουθεί σε συστηματική βάση τους ακόλουθους κινδύνους που προκύπτουν από τη χρήση χρηματοοικονομικών μέσων: πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς και κίνδυνο ρευστότητας.

4.3.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος για την Εταιρεία προκύπτει από την πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει οικονομική ζημία λόγω αδυναμίας εκπλήρωσης των οικονομικών τους υποχρεώσεων ως αποτέλεσμα χειροτέρευσης της οικονομικής τους κατάστασης. Η Εταιρεία διαχειρίζεται τις ανά κατηγορία εκθέσεις σε πιστωτικό κίνδυνο όπως επίσης και τις συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου.

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

Οι κύριοι αντισυμβαλλόμενοι που συνεπάγονται υψηλή συγκέντρωση κινδύνου για την Εταιρεία είναι οι αντασφαλιστές και οι εκδότες χρεογράφων. Στο πλαίσιο της διαχείρισης κινδύνων ορίζονται συγκεκριμένα πρότυπα πιστωτικής αξιολόγησης για τους αντισυμβαλλομένους καθώς και όρια σχετικά με την συγκέντρωση του πιστωτικού κινδύνου. Ένα ακόμη είδος συγκέντρωσης κινδύνου που αναγνωρίζει και παρακολουθεί η Εταιρεία σχετίζεται με τους τραπεζικούς λογαριασμούς και τις καταθέσεις προθεσμίας που διατηρεί σε ορισμένους αντισυμβαλλόμενους.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015 η έκθεση της Εταιρείας δεν υπερβαίνει τα όρια που ισχύουν για τους αντισυμβαλλόμενους.

Η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο αφορά κατά κύριο λόγο στοιχεία του ισολογισμού. Υπάρχουν επίσης στοιχεία εκτός ισολογισμού από τα οποία προκύπτει έκθεση σε πιστωτικούς κινδύνους, η οποία όμως δεν κρίνεται σημαντική και αφορά κυρίως εξασφαλίσεις όπως ενέγγυες πιστώσεις. Οι εν λόγω εξασφαλίσεις χρησιμοποιούνται για την προστασία της Εταιρείας από την έκθεση σε πιστωτικούς κινδύνους οι οποίοι προέρχονται κυρίως από τις λοιπές απαιτήσεις.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο μη λαμβανομένων υπόψη τυχόν εξασφαλίσεων και άλλων πιστωτικών εγγυήσεων έχει ως εξής:

Μέγιστη έκθεση	31/12/2016	31/12/2015
(ποσά σε € χιλ.)		
Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	210.426	406.972
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	560.731	121.175
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.167.368	1.334.614
Χρηματοοικονομικά στοιχεία Διακρατούμενα ως τη λήξη	19.446	19.295
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	23.365
Χρεώστες ασφαλιστών	5.605	5.163
Λοιπές απαιτήσεις	4.803	1.991
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	19.335	21.244
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	48.366	24.256
Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που φέρουν πιστωτικό κίνδυνο	2.036.080	1.958.075

Οι συμβάσεις επενδύσεων για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο δεν εκθέτουν την Εταιρεία σε πιστωτικό κίνδυνο, καθώς οι ασφαλισμένοι είναι εκείνοι που φέρουν τον πιστωτικό κίνδυνο και τον κίνδυνο αγοράς και ρευστότητας όσον αφορά τις εν λόγω επενδύσεις.

Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016, η Εταιρεία δεν έχει πιστωτικό κίνδυνο από παράγωγα καθώς δεν πραγματοποιήσει σημαντικές συναλλαγές παραγώγων στο τέλος της χρήσης.

Οι σημαντικότεροι τομείς στους οποίους η Εταιρεία εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο είναι:

Πιστωτικός κίνδυνος από χρεωστικούς τίτλους :

Ο πιστωτικός κίνδυνος που προκύπτει από τους χρεωστικούς τίτλους συνίσταται στην αδυναμία του εκδότη να εκπληρώσει την υποχρέωσή του να αποπληρώσει την ονομαστική αξία του ομολόγου όταν επέλθει η ωρίμανση και η ημερομηνία εξόφλησης αυτού. Σύμφωνα με το Πλαίσιο Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Κινδύνων της Εταιρείας, οι

πιστωτικές αξιολογήσεις που παρέχονται από ανεξάρτητους πιστοποιημένους οίκους αξιολόγησης χρησιμοποιούνται ως πρωταρχικό κριτήριο για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου που ενέχουν οι επενδύσεις σε χρεωστικούς τίτλους. Η Εταιρεία κατ' αρχήν χρησιμοποιεί την πιστοληπτική αξιολόγηση του οίκου Fitch και σε περίπτωση που δεν υπάρχουν διαθέσιμα πρόσφατα στοιχεία χρησιμοποιείται η πιστοληπτική αξιολόγηση της Standard & Poor's ή της Moody's.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από χρεωστικούς τίτλους με βάση την αξιολόγηση του εκδότη του τίτλου, τον κλάδο δραστηριότητας και τη γεωγραφική περιοχή:

Κρατικά ομόλογα	Αξιολόγηση Fitch	31/12/2016	Αξιολόγηση Fitch	31/12/2015
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>				
Ελλάδα	CCC	1.413.190	CCC	444.661
Γερμανία	AAA	161.382	AAA	-
Ισπανία	BBB+	26.719	BBB+	291.065
Ιταλία	BBB+	-	BBB+	349.485
Ιρλανδία	A	59.609	A-	58.594
Πορτογαλία	BB+	-	BB+	111.537
Ρουμανία	BBB-	19.446	BBB-	19.295
Πολωνία	A-	-	A-	39.195
Πολιτεία της Καλιφόρνιας (ΗΠΑ)	AA-	33.326	AAA	-
Σύνολο		1.713.672		1.313.832

Εταιρικά ομόλογα	Αξιολόγηση Fitch	31/12/2016	Αξιολόγηση Fitch	31/12/2015
<i>(ποσά σε €) χιλ.)</i>				
Χρηματοοικονομικού κλάδου (Τράπεζες)	A	-	A	13.488
	BBB+	-	BBB+	9.877
	C	8.074	C	7.838
Εκτός χρηματοοικονομικού κλάδου (Λοιπές εμπορικές εταιρείες)	BB	2.682	BB	2.522
	NR	6.244	NR	5.776
Σύνολο		17.000		39.502

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015, η μεγαλύτερη συγκέντρωση στο χαρτοφυλάκιο χρεωστικών τίτλων της Εταιρείας εντοπίζεται στα Ευρωπαϊκά κρατικά ομόλογα που αποτελούν το 97,1% και 97,1% αντίστοιχα του συνολικού χαρτοφυλακίου ομολόγων και το 83,8% και 68,1% αντίστοιχα του συνόλου των χρηματοοικονομικών στοιχείων (συμπεριλαμβανομένων των ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμων).

Ειδικά για τον κίνδυνο που προκύπτει από χρεωστικούς τίτλους του ελληνικού δημοσίου, στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015 η έκθεση της Εταιρείας ανέρχεται σε €1.413.190 χιλ. (70,4% του συνόλου των χρηματοοικονομικών στοιχείων) και €444.661 χιλ. (22,8% του συνόλου των χρηματοοικονομικών στοιχείων), αντίστοιχα.

Πιστωτικός κίνδυνος από απαιτήσεις αντασφάλισης:

Στα πλαίσια της συνολικής στρατηγικής διαχείρισης κινδύνου, η Εταιρεία αντισταθμίζει τον ασφαλιστικό κίνδυνο μέσω αναλογικών, μη αναλογικών και προαιρετικών αντασφαλιστικών συμφωνιών. Παρ' ότι με αυτές τις συμφωνίες αντιμετωπίζεται ο ασφαλιστικός κίνδυνος, οι απαιτήσεις από τους αντασφαλιστές εκθέτουν την Εταιρεία σε ενδεχόμενο πιστωτικό κίνδυνο.

Οι αντασφαλιστικές συμβάσεις αναθεωρούνται από την Εταιρεία σε ετήσια βάση (ή και νωρίτερα, σε εξαιρετικές περιπτώσεις) προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το επίπεδο προστασίας είναι επαρκές και ότι οι εν λόγω συμβάσεις υποστηρίζονται από φερέγγυους αντασφαλιστές. Στο πλαίσιο αυτό έχουν θεσπιστεί αυστηρές αρχές για την επιλογή των αντασφαλιστών, οι οποίοι σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να διαθέτουν υψηλό βαθμό αξιολόγησης από αναγνωρισμένους οίκους αξιολόγησης.

Η Εταιρεία εφαρμόζει τα ελάχιστα αποδεκτά επίπεδα αξιολόγησης των αντασφαλιστών που υποστηρίζουν τις αντασφαλιστικές συμβάσεις της, και ως εκ τούτου αντασφαλιστές οι οποίοι διαθέτουν αξιολόγηση χαμηλότερη από A- από τον οίκο Standard & Poor's ή αντίστοιχη αξιολόγηση από άλλον αναγνωρισμένο οίκο (AM Best, Fitch) δεν γίνονται αποδεκτοί. Προσωρινή παρέκκλιση από τον κανόνα αυτό μπορεί να γίνει για αντασφαλιστές με τους οποίους η Εταιρεία έχουν μακρά επιτυχημένη συνεργασία και οι οποίοι αν και είχαν αξιολόγηση A- ή υψηλότερη κατά τη σύναψη της αντασφαλιστικής σύμβασης, η αξιολόγηση τους μειώθηκε κατά τη διάρκεια της σύμβασης.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Σύμφωνα με τη στρατηγική αντασφάλισης που εφαρμόζει η Εταιρεία, έχει επιλεχθεί ο κατάλληλος συνδυασμός αντασφαλιστών ώστε να εξασφαλιστεί το κατάλληλο επίπεδο αντασφαλιστικής κάλυψης. Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, ο πιστωτικός κίνδυνος που αναλαμβάνει η Εταιρεία από τις απαιτήσεις αντασφάλισης από την μεγαλύτερη αντασφαλιστική εταιρεία ανέρχεται σε 69,2% (2015: 70,5%). Ωστόσο, δεδομένης της υψηλής αξιολόγησης και της αναγνωρισμένης φερεγγυότητας της αντασφαλιστικής αυτής εταιρείας, η διοίκηση της Εταιρείας δεν αναμένει ζημιές από αθέτηση.

Πιστωτικός κίνδυνος από απαιτήσεις ασφαλιστών:

Ο πιστωτικός κίνδυνος που αναλαμβάνει η Εταιρεία σε σχέση με τις απαιτήσεις από ασφάλιστρα προέρχεται κυρίως από ανεξάρτητους πράκτορες, μεσίτες και άλλους διαμεσολαβητές. Ο κίνδυνος υπάρχει όταν εισπράττουν τα ασφάλιστρα από τους πελάτες για να τα αποδώσουν στην Εταιρεία. Η Εταιρεία εφαρμόζει πολιτικές και πρότυπα για τη διαχείριση και παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου από διαμεσολαβητές με έμφαση στην καθημερινή παρακολούθηση των μεγαλύτερων υπολοίπων, παρακολουθώντας ταυτόχρονα και τα όρια αυτών των εκθέσεων σε κίνδυνο. Επίσης, η Εταιρεία έχει ορίσει μια διαδικασία προεπιλογής και αντιμετωπίζει τον κίνδυνο μέσω της προσεκτικής επιλογής των αντισυμβαλλόμενων.

Οι απαιτήσεις που είναι ληξιπρόθεσμες αλλά μη απομειωμένες θεωρούνται μη εξασφαλισμένες, με εξαίρεση ορισμένων που καλύπτονται από εξασφαλίσεις, κυρίως ενέγγυες πιστώσεις. Η Εταιρεία συντάσσει εσωτερικές αναφορές για τις ληξιπρόθεσμες αλλά μη απομειωμένες απαιτήσεις και προσπαθεί να διατηρήσει το υπόλοιπο των ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων όσο το δυνατόν χαμηλότερο, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη την ικανοποίηση των πελατών.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από τις απαιτήσεις από ασφάλιστρα κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού ανά δίκτυο διανομής ήταν:

Ανάλυση ανά είδος δικτύου

(ποσά σε € χιλ.)

Δίκτυο Ομίλου

Ασφαλιστικά προϊόντα μέσω τράπεζας (Bancassurance)

Πράκτορες και μεσίτες

Σύνολο

	31/12/2016	31/12/2015
Δίκτυο Ομίλου	159	158
Ασφαλιστικά προϊόντα μέσω τράπεζας (Bancassurance)	1.988	3.383
Πράκτορες και μεσίτες	3.458	1.621
Σύνολο	5.605	5.163

Το δίκτυο Bancassurance αναφέρεται στις απαιτήσεις από ασφαλισμένους για ασφαλιστήρια συμβόλαια που διατίθενται μέσω του δικτύου υποκαταστημάτων της Eurobank Ergasias AE. Σύμφωνα με τις εποπτικές απαιτήσεις, οι Τράπεζες δεν έχουν το δικαίωμα είσπραξης ασφαλιστρών για λογαριασμό της Εταιρείας, αλλά η Εταιρεία εισπράττει τα ασφάλιστρα χρησιμοποιώντας το δίκτυο υποκαταστημάτων των Τραπεζών. Ως εκ τούτου, ο κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου στον οποίο εκτίθεται η Εταιρεία δεν μεταβιβάζεται στις Τράπεζες.

Το δίκτυο πρακτόρων και μεσιτών περιλαμβάνει δύο κατηγορίες: τους διαμεσολαβητές που έχουν δικαίωμα είσπραξης και τους διαμεσολαβητές που δεν έχουν δικαίωμα είσπραξης.

Πιστωτικός κίνδυνος από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα:

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015, οι τοποθετήσεις ταμειακών διαθεσίμων στον Όμιλο της Eurobank Ergasias AE ανέρχονταν σε €6.286 χιλ. και €24.256 χιλ. αντίστοιχα.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ανά βαθμίδα πιστωτικής αξιολόγησης την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015:

31 Δεκεμβρίου 2016										
Rating	Unit Linked	Εμπορικό χαρ/κιο	Διαθέσιμα προς πώληση	Διακρατούμενα ως τη λήξη	Δάνεια και Απαιτήσεις	Χρεώστες ασφαλιστών	Λοιπές απαιτήσεις	Απαιτήσεις από αντ/λιστες	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Σύνολο
(ποσά σε € χιλ.)										
AAA	-	-	161.382	-	-	-	-	-	-	161.382
AA+	-	-	-	-	-	-	-	4.659	-	4.659
AA-	-	-	33.326	-	-	-	-	14.321	-	47.646
A+	-	-	-	-	-	-	-	335	-	335
A	-	-	59.609	-	-	-	-	-	-	59.609
BBB+	-	-	26.719	-	-	-	-	-	-	26.719
BBB-	-	-	-	19.446	-	-	-	-	-	19.446
BB	-	-	2.682	-	-	-	-	-	-	2.682
CCC	-	553.167	860.023	-	-	-	-	-	-	1.413.190
C	36.398	6.721	1.353	-	-	-	3	-	48.286	92.761
Non Rated	174.027	843	22.274	-	-	5.605	4.801	20	80	207.650
Σύνολο	210.426	560.731	1.167.368	19.446	-	5.605	4.803	19.335	48.366	2.036.080

31 Δεκεμβρίου 2015										
Rating	Unit Linked	Εμπορικό χαρ/κιο	Διαθέσιμα προς πώληση	Διακρατούμενα ως τη λήξη	Δάνεια και Απαιτήσεις	Χρεώστες ασφαλιστών	Λοιπές απαιτήσεις	Απαιτήσεις από αντ/λιστες	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Σύνολο
(ποσά σε € χιλ.)										
AA+	-	-	-	-	-	-	-	5.265	-	5.265
AA-	-	-	-	-	-	-	-	15.952	-	15.952
A	-	-	-	-	13.488	-	-	-	-	13.488
A-	-	-	97.790	-	-	-	-	-	-	97.790
BBB+	-	-	640.550	-	9.877	-	-	-	-	650.427
BBB-	-	-	-	19.295	-	-	-	-	-	19.295
BB+	-	-	111.537	-	-	-	-	-	-	111.537
BB	-	-	2.522	-	-	-	-	-	-	2.522
CCC	200	103.355	341.305	-	-	-	-	-	-	444.860
C	231.296	6.447	1.392	-	-	-	1	-	24.164	263.298
Non Rated	175.476	11.373	139.518	-	-	5.163	1.991	26	93	333.640
Σύνολο	406.972	121.175	1.334.614	19.295	23.365	5.163	1.991	21.244	24.256	1.958.075

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων:

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά, για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός των Unit Linked, η λήξη των ληξιπρόθεσμων και μη απομειωμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που έχουν μεμονωμένα χαρακτηριστεί ως απομειωμένα.

31 Δεκεμβρίου 2016								
	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διαθέσιμα προς Πώληση	Δάνεια και Απαιτήσεις	Διακρατού μενα στη Λήξη	Απαιτήσεις από ασφαλιστήρα	Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	Λοιπές Απαιτήσεις	Σύνολο
(ποσά σε € χιλ.)								
Μη Ληξιπρόθεσμα και μη Απομειωμένα χρημ/κα περιουσιακά στοιχεία	560.731	1.154.990	-	19.446	-	18.382	4.451	1.757.999
Ληξιπρόθεσμα αλλά μη Απομειωμένα χρημ/κα περιουσιακά στοιχεία	-	-	-	-	-	-	-	-
Ληξιπρόθεσμα κατά:	-	-	-	-	-	-	-	-
1 έως 90 ημέρες	-	-	-	-	5.608	954	-	6.562
> 90 ημέρες	-	-	-	-	(3)	-	352	349
Σύνολο	560.731	1.154.990	-	19.446	5.605	19.335	4.803	1.764.910

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Χρηματ/κά στοιχεία που έχουν υποστεί απομείωση	-	-	-	-	-	-	-	-
Συνολική λογιστική αξία χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων	-	13.991	-	-	8	-	925	14.925
Μείον: πρόβλεψη απομείωσης	-	-	-	-	-	-	-	-
Πρόβλεψη απομείωσης για χρημ/κά στοιχεία που έχουν αξιολογηθεί σε ατομική βάση	-	(1.613)	-	-	(8)	-	(925)	(2.546)
Καθαρή λογιστική αξία χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων	560.731	1.167.368	-	19.446	5.605	19.335	4.803	1.777.289

31 Δεκεμβρίου 2015								
	Εμπορικό Χαρτ/κιο	Διαθέσιμα προς Πώληση	Δάνεια και Απαιτήσεις	Διακρατούμ ενα στη Λήξη	Απαιτήσεις από ασφάλιστρα	Απαιτήσεις από Αντασφαλιστές	Λοιπές Απαιτήσεις	Σύνολα
(ποσά σε € χιλ.)								
Μη Ληξιπρόθεσμα και μη Απομειωμένα χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	121.175	1.329.723	23.365	19.295	-	19.965	1.730	1.515.254
Ληξιπρόθεσμα αλλά μη Απομειωμένα χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	-	-	-	-	-	-	-	-
Ληξιπρόθεσμα κατά:	-	-	-	-	-	-	-	-
1 έως 90 ημέρες	-	-	-	-	5.195	1.278	-	6.473
> 90 ημέρες	-	-	-	-	(32)	-	261	229
Σύνολο	121.175	1.329.723	23.365	19.295	5.163	21.244	1.991	1.521.955
Χρηματ/κά στοιχεία που έχουν υποστεί απομείωση	-	-	-	-	-	-	-	-
Συνολική λογιστική αξία χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων	-	7.938	-	-	1	-	930	8.869
Μείον: πρόβλεψη απομείωσης	-	-	-	-	-	-	-	-
Πρόβλεψη απομείωσης για χρημ/κά στοιχεία που έχουν αξιολογηθεί σε ατομική βάση	-	(3.048)	-	-	(1)	-	(930)	(3.979)
Καθαρή λογιστική αξία χρημ/κών περιουσιακών στοιχείων	121.175	1.334.614	23.365	19.295	5.163	21.244	1.991	1.526.846

Οι εκτιμήσεις και οι παραδοχές που λήφθηκαν υπόψη κατά τον υπολογισμό της απομείωσης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων γνωστοποιούνται στη Σημείωση 3(γ).

4.3.2 Κίνδυνος αγοράς

Κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τα στοιχεία του ισολογισμού ή αξία των οποίων ή οι σχετικές ταμιακές ροές εξαρτώνται από τις χρηματαγορές. Τα στοιχεία που υπόκεινται σε διακυμάνσεις και συνεπάγονται κίνδυνο αγοράς είναι τα επιτόκια, οι τιμές των μετοχών και οι συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Με βάση τη διάρθρωση του χαρτοφυλακίου επενδύσεων της Εταιρείας, ο κίνδυνος αγοράς αφορά κυρίως τον κίνδυνο επιτοκίων (ή τον κίνδυνο που προέρχεται από τη διακύμανση των επιτοκίων), καθώς και τον κίνδυνο μεταβολής των πιστωτικών περιθωρίων (spreads).

Σημειώνεται ότι για την παρακολούθηση του κινδύνου αγοράς, η Εταιρεία εφαρμόζει την μεθοδολογία Αξία σε Κίνδυνο (VaR: Value – at – Risk). Παράλληλα, η Εταιρεία υλοποιεί ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ανάλογα με την υφιστάμενη διάρθρωση χαρτοφυλακίου.

Συγκεκριμένα, οι κίνδυνοι αγοράς στους οποίους εκτίθεται η Εταιρεία είναι οι ακόλουθοι:

(α) Κίνδυνος επιτοκίων

Οι διακυμάνσεις στα ισχύοντα επιτόκια της αγοράς, δυνητικά μπορούν να επηρεάσουν τόσο τις ταμιακές ροές όσο και την εύλογη αξία των επενδύσεων της Εταιρείας. Ο κίνδυνος επιτοκίου όσον αφορά τις ταμιακές ροές συνίσταται στο

ενδεχόμενο οι μελλοντικές ταμειακές ροές μίας επένδυσης να διακυμανθούν λόγω μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Αντίστοιχα, ο κίνδυνος επιτοκίου όσον αφορά την εύλογη αξία συνίσταται στο ενδεχόμενο η εύλογη αξία μίας επένδυσης να διακυμανθεί λόγω μεταβολής στα επιτόκια της αγοράς. Τέτοιου είδους μεταβολές στα επιτόκια ενδέχεται να αυξήσουν ή να μειώσουν την απόδοση των επενδύσεων της Εταιρείας.

Ανάλυση τοκοφόρων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ανά μέσο πραγματικό επιτόκιο:

Ανάλυση επιτοκίων

31 Δεκεμβρίου 2016

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων:

	0 - 3 %	3 - 6 %	6 - 10 %	Σύνολο
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	37.751	-	-	37.751
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	553.167	6.721	-	559.888
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	65.482	1.052.530	33.326	1.151.338
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	-	-	19.446	19.446
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	48.366	-	-	48.366
Σύνολο	704.767	1.059.251	52.772	1.816.790

31 Δεκεμβρίου 2015

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω Αποτελεσμάτων:

	0 - 3 %	3 - 6 %	6 - 10 %	Σύνολο
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	231.496	-	-	231.496
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	103.355	6.447	-	109.802
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	129.185	953.148	118.538	1.200.872
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	-	-	19.295	19.295
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	9.877	-	13.488	23.365
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	24.256	-	-	24.256
Σύνολο	498.169	959.595	151.321	1.609.085

Επίσης, η Εταιρεία χορηγεί δάνεια στο προσωπικό με σταθερό επιτόκιο 3,0% τα οποία ταξινομεί στις «Λοιπές απαιτήσεις». Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, τα δάνεια στο προσωπικό ανέρχονταν σε € 99 χιλ., (2015: €133 χιλ.).

Ανάλυση τοκοφόρων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ανά είδος επιτοκίου:

31 Δεκεμβρίου 2016

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

	Σταθερό επιτόκιο	Κυμαινόμενο επιτόκιο	Σύνολο
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	37.751	-	37.751
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	559.888	-	559.888
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.151.338	-	1.151.338
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	19.446	-	19.446
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	48.366	-	48.366
Σύνολο	1.816.790	-	1.816.790

31 Δεκεμβρίου 2015

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

	Σταθερό επιτόκιο	Κυμαινόμενο επιτόκιο	Σύνολο
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	231.496	-	231.496
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	109.802	-	109.802
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.200.872	-	1.200.872
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	19.295	-	19.295
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις	-	23.365	23.365
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	24.256	-	24.256
Σύνολο	1.585.721	23.365	1.609.086

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

(β) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Σύμφωνα με το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας, ο συναλλαγματικός κίνδυνος παρακολουθείται και αντιμετωπίζεται σε συνεχή βάση.

Η Εταιρεία εκτίθεται σε περιορισμένο συναλλαγματικό κίνδυνο, καθώς δεν διεξάγει σημαντικές εμπορικές και επενδυτικές δραστηριότητες σε ξένο νόμισμα.

Η συνολική έκθεση των στοιχείων του ενεργητικού σε συναλλαγματικό κίνδυνο στις 31 Δεκεμβρίου 2016 ανέρχόταν σε 1,9% (2015: 5,7%) και δεν θεωρείται σημαντική.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η έκθεση της Εταιρείας σε συναλλαγματικό κίνδυνο στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015, αντίστοιχα. Στον πίνακα παρουσιάζεται η λογιστική αξία των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του της Εταιρείας ανά νόμισμα.

31 Δεκεμβρίου 2016							
(ποσά σε € χιλ.)	EUR	USD	RON	CHF	GBP	PLN	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
Προμήθειες και μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης (ΜΕΠ)	18.514	-	-	-	-	-	18.514
Συμμετοχές σε θυγατρικές	15.327	-	4.092	-	-	-	19.419
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:							
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	210.426	-	-	-	-	-	210.426
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	560.731	-	-	-	-	-	560.731
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.133.838	33.326	204	-	-	-	1.167.368
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	19.446	-	-	-	-	-	19.446
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις							
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	47.262	1.019	9	30		46	48.366
Χρεώστες ασφαλιστρών	5.605	-	-	-	-	-	5.605
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	19.335	-	-	-	-	-	19.335
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	6.615	-	-	-	-	-	6.615
Σύνολο ενεργητικού	2.037.099	34.345	4.305	30	-	46	2.075.825
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ							
Μαθηματικά αποθέματα και ασφαλιστικές προβλέψεις	1.728.118	-	-	-	-	-	1.728.118
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	18.661	-	-	-	-	-	18.661
Λοιπές υποχρεώσεις	59.838	-	-	-	-	-	59.838
Σύνολο υποχρεώσεων	1.806.618	-	-	-	-	-	1.806.618
Ίδια Κεφάλαια	231.585	33.326	4.297	-	-	-	269.208
31 Δεκεμβρίου 2015							
(ποσά σε € χιλ.)	EUR	USD	RON	CHF	GBP	PLN	Σύνολο
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
Προμήθειες και μεταφερόμενα έξοδα πρόσκτησης (ΜΕΠ)	17.720	-	-	-	-	-	17.720
Συμμετοχές σε θυγατρικές	15.327	-	4.092	-	-	-	19.419
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:							
- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)	406.972	-	-	-	-	-	406.972
- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς	121.175	-	-	-	-	-	121.175
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.225.074	109.336	204	-	-	-	1.334.614
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη	19.295	-	-	-	-	-	19.295
Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις							
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	24.239	17	-	-	-	-	24.256
Χρεώστες ασφαλιστρών	5.163	-	-	-	-	-	5.163
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	21.244	-	-	-	-	-	21.244
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	4.611	-	-	-	-	-	4.611
Σύνολο ενεργητικού	1.884.184	109.353	4.296	-	-	-	1.997.834

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Μαθηματικά αποθέματα και ασφαλιστικές προβλέψεις	1.535.710	-	-	-	-	-	1.535.710
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	105.156	-	-	-	-	-	105.156
Λοιπές υποχρεώσεις	55.833	-	-	-	-	-	55.833
Σύνολο υποχρεώσεων	1.696.699	-	-	-	-	-	1.696.699
Ίδια Κεφάλαια	187.486	109.353	4.296	-	-	-	301.135

(γ) Κίνδυνος μετοχών

Η Εταιρεία εκτίθεται σε κίνδυνο μετοχών που οφείλεται στις διακυμάνσεις των τιμών των μετοχών που διακρατεί. Στο πλαίσιο της διαδικασίας διαχείρισης κινδύνων, η Εταιρεία διαχειρίζεται και παρακολουθεί τον κίνδυνο μετοχών, και εφαρμόζει τα όρια που προβλέπονται στις ισχύουσες πολιτικές. Με βάση το πλαίσιο ορίων που έχει υιοθετηθεί, οι επενδύσεις σε μετοχές (συμπεριλαμβανομένων και των επενδύσεων σε μετοχικά αμοιβαία κεφάλαια) δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το 15,0% των συνολικών επενδύσεων. Επενδύσεις σε Ανώνυμες Εταιρείες Εκμετάλλευσης Ακίνητης Περιουσίας Α.Ε.Ε.Α.Π. δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το 10,0% των συνολικών επενδύσεων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, η συνολική έκθεση της Εταιρείας σε κίνδυνο μετοχών ως ποσοστό των συνολικών επενδύσεων ανερχόταν σε 0,9% (31 Δεκεμβρίου 2015: 8,5%), και παρουσιάζεται συνοπτικά παρακάτω:

% Επενδυτικού χαρτοφυλακίου υπό διαχείριση	31 Δεκεμβρίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Κίνδυνος από εισηγμένους τίτλους	0,1%	7,2%
Κίνδυνος από μετοχές ΑΕΕΑΠ	0,8%	1,3%
Κίνδυνος από αγαθά	0,0%	0,0%
Συνολική έκθεση στον κίνδυνο μετοχών & ΑΚ	0,9%	8,5%

(δ) Συνοπτική παρουσίαση μεθόδου VaR

Η μεθοδολογία VaR χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση του χρηματοοικονομικού κινδύνου, υπολογίζοντας την πιθανή αρνητική μεταβολή της αγοραίας αξίας ενός χαρτοφυλακίου σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα («περίοδος διακράτησης») και με συγκεκριμένη πιθανότητα εμφάνισης («επίπεδο εμπιστοσύνης»), εάν οι θέσεις παρέμεναν αμετάβλητες για την συγκεκριμένη περίοδο διακράτησης. Το VaR που υπολογίζει η Εταιρεία, χρησιμοποιείται για εσωτερική επιμέτρηση του κινδύνου και σκοπούς ελέγχου, και είναι βασισμένο σε επίπεδο εμπιστοσύνης 99,0% και περίοδο διακράτησης 10 ημερών, υπολογισμένο με τη μέθοδο προσομοίωσης Monte Carlo (ολοκληρωμένη επανανατιμολόγηση).

Τα μοντέλα VaR είναι σχεδιασμένα για την επιμέτρηση του κινδύνου αγοράς σε ομαλές συνθήκες. Γίνεται η υπόθεση ότι οι όποιες μεταβολές στους παράγοντες κινδύνου που επηρεάζουν τις ομαλές συνθήκες αγοράς θα ακολουθήσουν κανονική κατανομή. Λαμβάνεται υπόψη ολόκληρη η ιστορικότητα των τιμών των παραγόντων κινδύνου, ενώ η βαρύτητα στις ιστορικές παρατηρήσεις ακολουθεί την μέθοδο του εκθετικά σταθμισμένου κινούμενου μέσου (EWMA).

Επειδή το VaR αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του πλαισίου παρακολούθησης του κινδύνου αγοράς, έχει καθοριστεί αντίστοιχο όριο το οποίο τηρείται. Παρ' όλα αυτά, η χρήση αυτής της μεθόδου δεν αποτρέπει ζημιές που υπερβαίνουν αυτό το όριο σε περίπτωση ακραίων μεταβολών στην αγορά.

VaR περιουσιακών στοιχείων ανά κατηγορία κινδύνου

	31/12/2016	31/12/2015
(ποσά σε € εκατ.)		
Συνολικό VaR	66,0	24,1

Το Monte Carlo VaR και η εφαρμογή αυτής της μεθοδολογίας μέτρησης κινδύνου από την Εταιρεία εγείρουν συγκεκριμένους περιορισμούς, όπως ότι το 99,0% VaR σημαίνει ότι στο 1,0 % των περιπτώσεων η ζημία αναμένεται να είναι μεγαλύτερη από το ποσό του VaR. Το VaR δε δίνει πληροφορίες για το μέγεθος των ζημιών σε αυτό το 1,0 % ούτε για τη μέγιστη δυνατή απώλεια.

4.3.3 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας σχετίζεται με τη δυνατότητα της Εταιρείας να εκπληρώνει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις όταν αυτές γίνονται απαιτητές.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Η διαδικασία διαχείρισης της ρευστότητας της Εταιρείας συνίσταται στην παρακολούθηση της χρονικής αντιστοιχίας των ταμειακών εισροών και εκροών, όπως επίσης και στη διασφάλιση επαρκών ταμειακών διαθεσίμων και ισοδυνάμων και χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με υψηλή εμπορευσιμότητα τα οποία είναι εύκολο να ρευστοποιηθούν για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών. Η παρακολούθηση περιλαμβάνει τη μέτρηση των ταμειακών ροών και την πραγματοποίηση εκτιμήσεων για την επόμενη μέρα, εβδομάδα και μήνα αντίστοιχα, καθώς αυτές είναι οι καίριες χρονικές περίοδοι για τη διαχείριση της ρευστότητας. Το πρώτο βήμα για την πραγματοποίηση των εν λόγω εκτιμήσεων είναι η ανάλυση των συμβατικών λήξεων των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και των αναμενόμενων ημερομηνιών είσπραξης των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων.

α) Ταμειακές ροές από μη παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι αναμενόμενες ταμειακές εκροές της Εταιρείας κατά την ημερομηνία του ισολογισμού που αφορούν υποχρεώσεις από μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία, με βάση τις συμβατικές ημερομηνίες λήξης τους. Τα ποσά που αναφέρονται αποτελούν τις συμβατικές μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές, εκτός από τις υποχρεώσεις προς ασφαλισμένους, οι οποίες παρουσιάζονται με τις αντίστοιχες αναμενόμενες ταμειακές τους ροές.

Η Εταιρεία διαχειρίζεται τον κίνδυνο ρευστότητας με βάση τις εκτιμώμενες μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές. Οι υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα έχουν μετατραπεί σε ευρώ χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες.

31 Δεκεμβρίου 2016**Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις**

(ποσά σε € χιλ.)

	Λογιστική αξία	0-1 μήνες	1-3 μήνες	3-12 μήνες	> του έτους	Σύνολο
Υποχρεώσεις σε αντασφαλιστές	2	2	-	-	-	2
Υποχρεώσεις σε αντασφαλιζόμενους	67	-	-	67	-	67
Πράκτορες και ασφαλειομεσίτες	6.285	870	5.374	41	-	6.285
Πιστωτές Διάφοροι	1.613	1.012	599	-	2	1.613
Λοιπές υποχρεώσεις	19.906	720	-	17.164	2.021	19.906
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	27.874	2.605	5.956	17.273	2.023	27.874

31 Δεκεμβρίου 2015**Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις**

(ποσά σε € χιλ.)

	Λογιστική αξία	0-1 μήνες	1-3 μήνες	3-12 μήνες	> του έτους	Σύνολο
Υποχρεώσεις σε αντασφαλιστές	7.150	-	7.150	-	-	7.150
Υποχρεώσεις σε αντασφαλιζόμενους	199	-	-	199	-	199
Πράκτορες και ασφαλειομεσίτες	2.492	1.146	1.303	43	-	2.492
Πιστωτές Διάφοροι	1.473	1.077	393	-	2	1.473
Λοιπές υποχρεώσεις	12.260	657	-	5.223	6.379	12.260
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	23.573	2.881	8.846	5.465	6.381	23.573

Ανάλυση λήξεων μαθηματικών αποθεμάτων και λοιπων ασφαλιστικών προβλέψεων (αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές)

31 Δεκεμβρίου 2016	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1 - 3 έτη	3-5 έτη	5-10 έτη	>10 ετών	Σύνολο
(ποσά σε € χιλ.)							
Αποθέματα ασφαλίσεων ζωής							
Εκκρεμείς αποζημιώσεις	54.068	39.963	8.192	5.761	85	68	54.068
Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	8.211	8.073	-	-	-	-	8.073
Τεχνικά αποθέματα							
Αποθέματα ασφαλίσεων ζωής	1.393.799	90.838	270.732	305.128	671.967	195.978	1.534.644
Αποθέματα Συντάξεων (D.A.F)	80.510	(8.155)	(17.197)	(12.942)	(9.298)	208.111	160.519
Κλάδος Unit Linked	191.531	62.515	42.792	19.353	62.180	136	186.976
Συνολικά αποθέματα ασφαλίσεων ζωής	1.728.118	193.235	304.520	317.300	724.934	404.293	1.944.280

Επενδυτικά συμβόλαια							
Κλάδος Unit Linked	18.661	11.171	478	478	1.673	4.662	18.462
Σύνολο επενδυτικών συμβολαίων	18.661	11.171	478	478	1.673	4.662	18.462
Σύνολο ασφαλίσεων ζωής							
	1.746.780	204.406	304.998	317.778	726.607	408.954	1.962.742
31 Δεκεμβρίου 2015							
	Λογιστική αξία	0-1 έτη	1 - 3 έτη	3-5 έτη	5-10 έτη	>10 ετών	Σύνολο
<i>(ποσά σε € χιλ.)</i>							
Αποθέματα ασφαλίσεων ζωής							
Εκκρεμείς αποζημιώσεις	59.074	42.202	9.655	7.029	122	98	59.106
Μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	8.104	8.104	-	-	-	-	8.104
Τεχνικά αποθέματα							
Αποθέματα ασφαλίσεων ζωής	1.098.797	115.097	221.878	261.604	427.397	282.438	1.308.414
Αποθέματα Συντάξεων (D.A.F)	68.343	(9.167)	(18.026)	(13.914)	(14.327)	236.212	180.777
Κλάδος Unit Linked	301.392	51.423	161.846	19.941	69.428	53	302.691
Συνολικά αποθέματα ασφαλίσεων ζωής	1.535.710	207.659	375.354	274.659	482.620	518.800	1.859.092
Επενδυτικά συμβόλαια							
Κλάδος Unit Linked	105.156	57.447	43.064	1.171	4.078	4	105.764
Σύνολο επενδυτικών συμβολαίων	105.156	57.447	43.064	1.171	4.078	4	105.764
Σύνολο ασφαλίσεων ζωής							
	1.640.867	265.106	418.418	275.830	486.698	518.804	1.964.856

(β) Αντιστοίχιση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων (ALM)

Το πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου της Εταιρείας για την παρακολούθηση και διαχείριση των μελλοντικών ταμειακών ροών και της ρευστότητας έχει αναπτυχθεί με στόχο την επίτευξη μακροπρόθεσμων αποδόσεων από επενδύσεις που υπερβαίνουν τις υποχρεώσεις της από ασφαλιστήρια συμβόλαια και επενδυτικές συμφωνίες.

Σε τακτική βάση μια σειρά εκθέσεων όσον αφορά τη σύνθεση των επενδυτικών χαρτοφυλακίων, τις κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε επίπεδο Εταιρείας καταρτίζονται και γνωστοποιούνται σε μέλη Διοίκησης της Εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, Ενεργητικού-Παθητικού και Επενδύσεων

Η βασική τεχνική που εφαρμόζει η Εταιρεία για τη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις του είναι η συνεχής παρακολούθηση των λήξεων και των αναμενόμενων ταμειακών ροών από περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις και η λήψη των κατάλληλων επενδυτικών αποφάσεων για την αντιμετώπιση τυχόν κινδύνων που προκύπτουν από πιθανή αναντιστοιχία των θέσεων αυτών.

Για τα προϊόντα unit-linked, η Εταιρεία αντιστοιχίζει όλα τα περιουσιακά στοιχεία στα οποία βασίζονται οι τιμές των εν λόγω προϊόντων με τα περιουσιακά στοιχεία του χαρτοφυλακίου. Συνεπώς, για αυτά τα συμβόλαια δεν υφίσταται κίνδυνος τιμής ή συναλλαγματικός, πιστωτικός ή επιτοκιακός κίνδυνος.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά τα εκτιμώμενα ποσά και ο χρονικός ορίζοντας των ταμειακών ροών που προκύπτουν από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της Εταιρείας, εξαιρουμένων των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των Unit Linked προϊόντων:

31 Δεκεμβρίου 2016 (ποσά σε € χιλ.)	Ταμειακές ροές συμβολαίων Ζωής (μη - προεξοφλημένες)						Σύνολο
	Λογιστική Αξία	0-5 έτη	5-10 έτη	10-15 έτη	15-20 έτη	>20 έτη	
Περιουσιακά στοιχεία							
Λογιστική αξία και ταμειακές ροές από περιουσιακά στοιχεία:							
Εμπορικό χαρτοφυλάκιο:							
Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	843	843	-	-	-	-	843
Εισηγμένα ομόλογα:							
– Σταθερού επιτοκίου	559.888	559.888	-	-	-	-	559.888
Διαθέσιμα προς πώληση:							
Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	15.401	15.401	-	-	-	-	15.401
Μη εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	628	628	-	-	-	-	628
Εισηγμένα ομόλογα:							
– Σταθερού επιτοκίου	1.118.012	291.685	512.881	493.733	488.436	529.905	2.316.640
Μη εισηγμένα ομόλογα:							
– Σταθερού επιτοκίου	33.326	8.542	8.542	8.542	8.542	28.368	62.536

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων**Διακρατούμενα στη λήξη:**

Εισηγμένα ομόλογα:

- Σταθερού επιτοκίου	19.446	21.529	-	-	-	-	21.529
----------------------	--------	--------	---	---	---	---	---------------

Παράγωγα

χρηματοοικονομικά προϊόντα

Χρηματικά διαθέσιμα και ισοδύναμα	48.366	48.366	-	-	-	-	48.366
-----------------------------------	--------	--------	---	---	---	---	---------------

Σύνολο	1.795.911	946.883	521.423	502.275	496.978	558.273	3.025.832
---------------	------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

Ασφαλιστικές Προβλέψεις

Ασφαλιστικές προβλέψεις

Λογιστική Αξία	0-5 έτη	5-10 έτη	10-15 έτη	15-20 έτη	>20 έτη	Σύνολο
Αναμενόμενες ταμειακές ροές (μη-προεξοφλημένες)						
1.536.588	690.394	662.754	108.098	99.980	201.705	1.762.930

31 Δεκεμβρίου 2015

(ποσά σε € χιλ.)

Περιουσιακά στοιχεία

Λογιστική αξία και ταμειακές ροές από περιουσιακά στοιχεία:

Εμπορικό χαρτοφυλάκιο:

Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	11.373	11.373	-	-	-	-	11.373
--------------------------------	--------	--------	---	---	---	---	---------------

Εισηγμένα ομόλογα:

- Σταθερού επιτοκίου	109.802	111.893	-	-	-	-	111.893
----------------------	---------	---------	---	---	---	---	----------------

Διαθέσιμα προς πώληση:

Εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι	133.167	133.167	-	-	-	-	133.167
--------------------------------	---------	---------	---	---	---	---	----------------

Μη εισηγμένοι συμμετοχικοί τίτλοι

	576	576	-	-	-	-	576
--	-----	-----	---	---	---	---	------------

Εισηγμένα ομόλογα:

- Σταθερού επιτοκίου	1.200.872	438.522	370.427	393.099	305.347	162.061	1.669.456
----------------------	-----------	---------	---------	---------	---------	---------	------------------

Διακρατούμενα στη λήξη:

Εισηγμένα ομόλογα:

- Σταθερού επιτοκίου	19.295	22.705	-	-	-	-	22.705
----------------------	--------	--------	---	---	---	---	---------------

Δάνεια και απαιτήσεις

Εισηγμένα ομόλογα:

- Μεταβλητού επιτοκίου	13.488	5.029	5.027	15.752	-	-	25.808
------------------------	--------	-------	-------	--------	---	---	---------------

Μη εισηγμένα ομόλογα:

- Μεταβλητού επιτοκίου	9.877	10.549	-	-	-	-	10.549
------------------------	-------	--------	---	---	---	---	---------------

Παράγωγα

χρηματοοικονομικά προϊόντα

Χρηματικά διαθέσιμα και ισοδύναμα	24.256	24.256	-	-	-	-	24.256
-----------------------------------	--------	--------	---	---	---	---	---------------

Σύνολο	1.522.706	758.069	375.455	408.850	305.347	162.061	2.009.783
---------------	------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------

Ασφαλιστικές Προβλέψεις

Ασφαλιστικές προβλέψεις

Λογιστική Αξία	0-5 έτη	5-10 έτη	10-15 έτη	15-20 έτη	>20 έτη	Σύνολο
Αναμενόμενες ταμειακές ροές (μη-προεξοφλημένες)						
1.234.318	624.462	413.192	108.839	110.105	299.803	1.556.401

Στους ανωτέρω πίνακες δεν έχει γίνει υπόθεση επανεπένδυσης των ταμειακών ροών των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μετά την λήξη τους.

Επιπρόσθετα, οι ταμειακές ροές των μετοχών έχουν περιληφθεί στην πρώτη ομάδα ληκτότητας, «0-5 έτη», δεδομένου ότι οι μετοχές που είναι εισηγμένες μπορούν να ρευστοποιηθούν σε οποιαδήποτε στιγμή.

4.4 Λειτουργικός κίνδυνος

Λειτουργικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ζημιάς λόγω ανεπάρκειας ή αποτυχίας εσωτερικών διαδικασιών, ανθρώπων, συστημάτων και/ή εξωτερικών γεγονότων. Είναι εγγενής σε κάθε λειτουργία και επιχειρηματική δραστηριότητα, συνεπώς ένα αποτελεσματικό Σύστημα Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων θα έκανε εφικτή την αναγνώριση του κινδύνου όταν επέλθει, την επιμέτρηση και, εάν απαιτείται, τη μείωση του σε αποδεκτά επίπεδα.

Η Εταιρεία, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων της έχει συγκροτήσει ένα Ολοκληρωμένο Πλαίσιο Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων με αρχές και διαδικασίες που επιτρέπουν την αποτελεσματική αναγνώριση, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και αναφορά των λειτουργικών κινδύνων (στους οποίους ενδέχεται να εκτίθεται). Το πλαίσιο έχει ενσωματωθεί στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στην εταιρική κουλτούρα (Επίγνωση λειτουργικού κινδύνου)

Η Μεθοδολογία Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων της Εταιρείας αποτελείται από τη μεθοδολογία Αυτοαξιολόγησης σε θέματα Κινδύνου και Ελέγχου (RCSA), τη μεθοδολογία Αυτοαξιολόγησης σε θέματα Απάτης (FRA), τη μεθοδολογία Διαχείρισης Συμβάντων (λειτουργικές απώλειες) και τις σχετικές με αυτές διαδικασίες.

4.5 Κεφαλαιακή Επάρκεια

Η στρατηγική διαχείρισης κεφαλαίων που εφαρμόζεται από την Εταιρεία έχει ως πρωταρχικό στόχο αφενός, να εξασφαλίσει ότι η Εταιρεία έχει επαρκή κεφαλαιοποίηση σε συνεχή βάση σύμφωνα με το εποπτικό πλαίσιο της Φερεγγυότητας II (Solvency II), και αφετέρου, να μεγιστοποιήσει την απόδοση στους μετόχους χωρίς να παραβιάζονται τα συνολικά όρια ανοχής κινδύνων της Εταιρείας καθώς και η διάθεση για ανάληψη κινδύνων.

Η Φερεγγυότητα II αποτελεί από την 1^η Ιανουαρίου 2016 το νέο ενιαίο πλαίσιο λειτουργίας και εποπτείας των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τον Ενιαίο Οικονομικό Χώρο. Οι κανόνες της Φερεγγυότητας II βασίζονται στην οδηγία 2009/138/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2014/51/ΕΕ (Omnibus II). Στην Ελλάδα, η οδηγία 2009/138/ΕΕ ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το Ν. 4364/05.02.2016.

Η Εταιρεία εφάρμοσε νωρίτερα τον πρώτο πυλώνα της Φερεγγυότητας II όσον αφορά τους υπολογισμούς της κεφαλαιακής επάρκειας, και έχει ολοκληρώσει την υλοποίηση εξειδικευμένης υποδομής πληροφοριακών συστημάτων η οποία θα καλύπτει και τους τρεις πυλώνες του πλαισίου Φερεγγυότητα II για την πλήρη συμμόρφωση με τον εποπτικό κανονισμό.

Το επίπεδο της κεφαλαιακής επάρκειας της Εταιρείας παρακολουθείται συνεχώς τόσο σύμφωνα με το ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο, όσο και με βάση τις εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες που έχουν εγκριθεί αναφορικά με την διαχείριση των κινδύνων, την ίδια αξιολόγηση κινδύνων και φερεγγυότητας (ORSA) και την διαχείριση κεφαλαίων. Στο πλαίσιο της παρακολούθησης της φερεγγυότητας της Εταιρείας, η Διοίκηση έχει καθορίσει την επιθυμητή σχέση μεταξύ των ιδίων κεφαλαίων και της κεφαλαιακής απαίτησης φερεγγυότητας (SCR), όπως απορρέει από τη διάθεση για ανάληψη κινδύνων, η οποία ορίζεται ως το μέγιστο αποδεκτό επίπεδο ανάληψης κινδύνου για την επίτευξη των στόχων της Εταιρείας.

Ο υπολογισμός της Κεφαλαιακής Απαίτησης Φερεγγυότητας (SCR), της Ελάχιστης Κεφαλαιακής Απαίτησης (MCR) καθώς και των επιλέξιμων ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας πραγματοποιούνται σε τριμηνιαία βάση και τα αποτελέσματα των υπολογισμών αυτών υποβάλλονται στην Εποπτική Αρχή σε τριμηνιαία βάση.

Επιπρόσθετα, η Εταιρεία πραγματοποιεί ασκήσεις προσομοίωσης με εναλλακτικά σενάρια που αντικατοπτρίζουν την αρνητική επίδραση από απροσδόκητες αλλαγές αφενός στο μακροοικονομικό περιβάλλον και αφετέρου στο εσωτερικό της, προκειμένου να εκτιμήσει την ανθεκτικότητα της μελλοντικής κατάστασης των διαθέσιμων κεφαλαίων. Τα αποτελέσματα αυτών των ασκήσεων συγκρίνονται με τα εσωτερικά ή κανονιστικά όρια φερεγγυότητας ώστε να εξακριβωθεί εάν χρειάζεται να σχεδιαστούν διορθωτικές ενέργειες.

Σημειώνεται ότι κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015 τα επιλέξιμα ίδια κεφάλαια της εταιρείας υπερκαλύπτουν την Κεφαλαιακή Απαίτηση Φερεγγυότητας (SCR).

4.6 Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

(α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στη εύλογη αξία:

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς, παράγωγα και άλλες συναλλαγές που έχουν πραγματοποιηθεί για εμπορικούς σκοπούς, καθώς και χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων επιμετρώνται στην εύλογη αξία με αναφορά στις χρηματιστηριακές τιμές, όταν αυτές είναι διαθέσιμες. Αν δεν υπάρχουν διαθέσιμες χρηματιστηριακές τιμές, τότε οι εύλογες αξίες υπολογίζονται χρησιμοποιώντας μεθόδους αποτίμησης (βλέπε σημ. 2.6 και 3.δ).

Όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία κατηγοριοποιούνται στο τέλος κάθε χρήσης σύμφωνα με τα επίπεδα ιεράρχησης εύλογων αξιών που προβλέπονται από το ΔΠΧΑ 13 ανάλογα με το εάν η αποτίμησή τους βασίζεται σε παρατηρήσιμα ή μη παρατηρήσιμα στοιχεία. Τα παρατηρήσιμα στοιχεία είναι στοιχεία από την αγορά που προέρχονται από ανεξάρτητες πηγές και τα μη παρατηρήσιμα στοιχεία αντανakλούν τις εκτιμήσεις της Εταιρείας για την αγορά. Αυτά τα δύο είδη δεδομένων έχουν χρησιμοποιηθεί για τη διαμόρφωση της παρακάτω ιεραρχίας:

Ι. Επίπεδο 1: Τιμές αγοράς (μη προσαρμοσμένες) ομοίων στοιχείων που ισχύουν σε ενεργές αγορές. Οι τιμές αυτές πρέπει να είναι άμεσα και σε τακτά χρονικά διαστήματα διαθέσιμες από κάποιο χρηματιστήριο ή ενεργό δείκτη/αγορά

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

και να αντιπροσωπεύουν πραγματικές και συχνές συναλλαγές που συμμορφώνονται στην αρχή των ίσων αποστάσεων. Το επίπεδο αυτό περιλαμβάνει εισηγμένους τίτλους και χρεωστικούς τίτλους που διακινούνται σε οργανωμένες αγορές και εμπορεύσιμα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα.

II. Επίπεδο 2: Χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρώνται χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης, με τα ακόλουθα δεδομένα: i) επίσημες τιμές για παρεμφερή χρηματοοικονομικά σε ενεργές αγορές, ii) επίσημες τιμές για πανομοιότυπα ή παρεμφερή χρηματοοικονομικά μέσα σε αγορές που δεν είναι ενεργές, iii) δεδομένα, εκτός των επίσημων τιμών, που είναι άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμα, κυρίως επιτόκια και καμπύλες απόδοσης παρατηρήσιμα σε τακτά χρονικά διαστήματα, επιτόκια προθεσμιακών συμβολαίων ξένου συναλλάγματος, τιμές μετοχών, πιστωτικά περιθώρια και τεκμαρτή μεταβλητότητα που λαμβάνονται από διεθνώς αναγνωρισμένους οργανισμούς που παρέχουν στοιχεία για την αγορά και iv) ενδεχομένως μη παρατηρήσιμα δεδομένα που δεν είναι σημαντικά για τη συνολική επιμέτρηση της εύλογης αξίας.

Οι εν λόγω τεχνικές αποτίμησης μεγιστοποιούν τη χρήση παρατηρήσιμων δεδομένων της αγοράς όπου αυτά είναι διαθέσιμα και στηρίζονται όσο το δυνατόν λιγότερο σε εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας. Εάν όλα τα σημαντικά στοιχεία που απαιτούνται για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου είναι παρατηρήσιμα, το μέσο αυτό κατατάσσεται στο επίπεδο 2. Εάν ένα ή περισσότερα από τα σημαντικά δεδομένα δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα από την αγορά, το μέσο κατατάσσεται στο Επίπεδο 3. Δεν έχει σημειωθεί καμία αλλαγή στις τεχνικές αποτίμησης σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του επιπέδου 2 περιλαμβάνουν κυρίως εξωχρηματιστηριακά παράγωγα και χρεωστικούς τίτλους χαμηλότερης ρευστοποίησης.

III. Επίπεδο 3: Χρηματοοικονομικά στοιχεία αποτιμώμενα με μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούν σημαντικά δεδομένα που είναι μη παρατηρήσιμα. Το επίπεδο αυτό περιλαμβάνει τη συμμετοχή σε μη εισηγμένες μετοχές.

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της Εταιρείας στην εύλογη αξία και η κατάταξή τους με βάση τα επίπεδα ιεραρχίας του ΔΠΧΑ 13.

31 Δεκεμβρίου 2016**Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία**

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:

- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς

Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων**Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις**

Υποχρεώσεις από επενδυτικές συμβάσεις

Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
210.426	-	-	210.426
554.010	6.721	-	560.731
1.132.061	34.679	628	1.167.368
1.889.775	41.400	628	1.938.524
18.661	-	-	18.661
18.661	-	-	18.661

31 Δεκεμβρίου 2015**Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία**

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:

- Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο

- Χρηματοοικονομικά στοιχεία για εμπορικούς σκοπούς

Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση

Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων**Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις**

Υποχρεώσεις από επενδυτικές συμβάσεις

Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
317.708	89.263	-	406.972
114.728	6.447	-	121.175
1.332.646	1.392	576	1.334.614
1.765.082	97.102	576	1.862.761
105.156	-	-	105.156
105.156	-	-	105.156

Δεν πραγματοποιήθηκαν ανακατατάξεις μεταξύ των επιπέδων 1 και 2 κατά την οικονομική χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015, αντίστοιχα.

Κίνηση χρηματοοικονομικών στοιχείων κατηγοριοποιημένα σε Επίπεδο 3 εύλογης αξίας:

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου

Αύξηση επενδύσεων κατηγοριοποιημένων σε Επίπεδο 3

Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου

31/12/2016	31/12/2015
576	204
628	372
1.204	576

(β) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία :

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι λογιστικές και οι εύλογες αξίες των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού που δεν αποτιμώνται σε εύλογη αξία.

Οι παραδοχές και μεθοδολογίες που διέπουν τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία είναι σύμφωνες με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό των εύλογων αξιών των χρηματοοικονομικών μέσων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Η εύλογη αξία των επενδύσεων, των μετοχών και των δανείων και απαιτήσεων που διακρατούνται ως τη λήξη προσδιορίζεται χρησιμοποιώντας επίσημες τιμές αγοράς από ενεργές αγορές. Σε περίπτωση που αυτές οι πληροφορίες δεν είναι διαθέσιμες, η εύλογη αξία έχει υπολογιστεί με βάση τις τιμές χρεογράφων που έχουν παρόμοια πιστωτικά χαρακτηριστικά, λήξη και απόδοση ή με προεξόφληση ταμειακών ρών.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται, σύμφωνα με τα επίπεδα ιεραρχίας του ΔΠΧΑ 13, η ταξινόμηση των στοιχείων ενεργητικού που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος:

31 Δεκεμβρίου 2016

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις

Χρηματοοικονομικά στοιχεία Διακρατούμενα ως τη λήξη

Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο εύλογης αξίας	Σύνολο λογιστικής αξίας
-	-	-	-	-
20.866	-	-	20.866	19.446
20.866	-	-	20.866	19.446

31 Δεκεμβρίου 2015

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Χρηματοοικονομικά στοιχεία κατατασσόμενα ως δάνεια και απαιτήσεις

Χρηματοοικονομικά στοιχεία Διακρατούμενα ως τη λήξη

Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο εύλογης αξίας	Σύνολο λογιστικής αξίας
-	25.670	-	25.670	23.365
22.468	-	-	22.468	19.295
22.468	25.670	-	48.137	42.661

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 5: ΕΝΣΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016

Αγορές

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016

Συσσωρευμένες αποσβέσεις:

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016

Αποσβέσεις χρήσεως

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016

Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2016

Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο Ενσώματων Περιουσιακών Στοιχείων
68	15	1.239	1.322
-	-	212	212
68	15	1.452	1.535
(24)	(9)	(892)	(925)
(6)	(1)	(140)	(147)
(30)	(11)	(1.032)	(1.072)
38	5	420	462

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:**Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015**

Αγορές

Πωλήσεις και διαγραφές

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015**Συσσωρευμένες αποσβέσεις:****Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015**

Πωλήσεις και διαγραφές

Αποσβέσεις χρήσεως

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015**Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2015**

Βελτιώσεις σε ακίνητα τρίτων	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο Ενσώματων Περιουσιακών Στοιχείων
254	10	1.210	1.474
-	5	140	146
(187)	-	(110)	(297)
68	15	1.239	1.322
(158)	(8)	(875)	(1.041)
160	-	96	256
(27)	(1)	(113)	(141)
(24)	(9)	(892)	(925)
43	6	348	397

Την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015 δεν υπήρχαν δεσμεύσεις κεφαλαίων για τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 6: ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:**Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016**

Αγορές / Προσθήκες

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016**Συσσωρευμένες αποσβέσεις:****Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016**

Αποσβέσεις χρήσεως

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016**Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2016**

Λογισμικά προγράμματα	Σήματα (trademarks)	Σύνολο Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων
3.898	5	3.903
543	-	543
4.442	5	4.447
(2.590)	(0)	(2.590)
(507)	(0)	(507)
(3.097)	(1)	(3.097)
1.345	4	1.349

(ποσά σε € χιλ.)

Αξία κτήσεως:**Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015**

Αγορές / Προσθήκες

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015**Συσσωρευμένες αποσβέσεις:****Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015**

Αποσβέσεις χρήσεως

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015**Αναπόσβεστη αξία την 31 Δεκεμβρίου 2015**

Λογισμικά προγράμματα	Σήματα (trademarks)	Σύνολο Άυλων Περιουσιακών Στοιχείων
3.451	-	3.451
448	5	453
3.898	5	3.903
(2.149)	-	(2.149)
(442)	-	(442)
(2.590)	-	(2.590)
1.308	5	1.313

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 7: ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΚΤΗΣΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΕΠΟΜΕΝΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ (Μ.Ε.Π.)

	31/12/2016	31/12/2015
(ποσά σε € χιλ.)		
Μαθηματικό απόθεμα	17.026	16.318
Προμήθειες πρόσκτησης	1.489	1.402
Σύνολο Μ.Ε.Π.	18.514	17.720

Η μεταβολή των προμηθειών και εξόδων πρόσκτησης επόμενων χρήσεων του κλάδου ζωής απεικονίζεται στον κατωτέρω πίνακα:

	Μαθηματικό Απόθεμα	Προμήθειες Πρόσκτησης	Σύνολο Μ.Ε.Π.
(ποσά σε € χιλ.)			
Αξία κτήσεως:			
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016	16.318	1.402	17.720
Κεφαλαιοποίηση (+)	2.076	274	2.350
Απόσβεση (-)	(1.368)	(187)	(1.556)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016	17.026	1.489	18.514

	Μαθηματικό Απόθεμα	Προμήθειες Πρόσκτησης	Σύνολο Μ.Ε.Π.
(ποσά σε € χιλ.)			
Αξία κτήσεως:			
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2015	18.081	1.388	19.469
Κεφαλαιοποίηση (+)	1.056	232	1.288
Απόσβεση (-)	(2.819)	(219)	(3.037)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2015	16.318	1.402	17.720

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 8: ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΘΥΓΑΤΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

	31/12/2016 EUROLIFE ERB ASIGURARI DE VIATA	31/12/2016 ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ Α.Ε.
(ποσά σε € χιλ.)		
Λογιστική Αξία	4.092	15.327
Ποσοστό Συμμετοχής	95%	100%
Χώρα Εγκατάστασης	Ρουμανία	Ελλάδα
Τομέας Δραστηριότητας	Ασφάλειες Ζωής	Ακίνητα
Αξία κτήσεως 1 Ιανουαρίου	4.092	15.327
Αξία εξαγοράς	-	-
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	-	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	4.092	15.327

	31/12/2015 EUROLIFE ERB ASIGURARI DE VIATA	31/12/2015 ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ Α.Ε.
(ποσά σε € χιλ.)		
Λογιστική Αξία	4.092	15.327
Ποσοστό Συμμετοχής	95%	100%
Χώρα Εγκατάστασης	Ρουμανία	Ελλάδα
Τομέας Δραστηριότητας	Ασφάλειες Ζωής	Ακίνητα
Αξία κτήσεως 1 Ιανουαρίου	4.092	-
Αξία εξαγοράς	-	12.626
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	-	2.701
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	4.092	15.327

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Την 26 Μαΐου 2015, η Eurolife ERB AEAZ αγόρασε 836.105 μετοχές της Διεθνής Κτηματικής Α.Ε. (100% συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο) από τους μετόχους της, βάσει της συμφωνίας μεταβίβασης μετοχών της 26 Μαΐου 2015 και την από 6 Απριλίου 2015 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Eurolife ERB AEAZ. Το συνολικό τίμημα της αγοράς των μετοχών ανήλθε σε € 12.626 χιλ. και καταβλήθηκε στις 26 Μαΐου 2015.

Η Eurolife ERB AEAZ με βάση την απόφαση της ΕΓΣ της 22 Δεκεμβρίου 2015 της Διεθνής Κτηματικής Α.Ε. προέβη στην εξ ολοκλήρου κάλυψη της Αύξησης του Μετοχικού Κεφαλαίου της Διεθνής Κτηματικής Α.Ε με καταβολή μετρητών και αύξηση της ονομαστικής αξίας των μετοχών ποσού € 2.701 χιλ.. Η καταβολή του ποσού έγινε την 29 Δεκεμβρίου 2015.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 9: ΑΝΑΒΑΛΛΟΜΕΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

(ποσά σε € χιλ.)

Αποτίμηση Επενδύσεων

Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση

(28.983) - 23.035 (5.948)

Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω απομείωσης

542 (36) - 505

Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων για εμπορικούς σκοπούς

236 (292) - (56)

Διάφορες Προβλέψεις

Προβλέψεις για συντάξεις και λοιπές παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία

107 13 10 129

Προβλέψεις για μη ληφθείσες άδειες προσωπικού

20 18 - 38

Προβλέψεις για λοιπές επισφαλείς & επίδικες απαιτήσεις

1.175 975 - 2.150

Λοιπές προσωρινές διαφορές

- 114 - 114

Συναλλαγματικές διαφορές Χρεογράφων

Μεταβολές σε εύλογη αξία λόγω συναλλαγματικών διαφορών

(1.848) 1.757 - (91)

Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Αναπροσαρμογή αποσβέσεων ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων

(41) 6 - (36)

Σύνολο απαιτήσεων/(υποχρεώσεων) από αναβαλλόμενους φόρους**(28.792) 2.553 23.045 (3.194)**

(ποσά σε € χιλ.)

Αποτίμηση Επενδύσεων

Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση

(19.832) - (9.151) (28.983)

Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων Διαθεσίμων προς Πώληση λόγω απομείωσης

497 44 - 542

Μεταβολές στην εύλογη αξία Χρηματοοικονομικών στοιχείων για εμπορικούς σκοπούς

172 64 - 236

Διάφορες Προβλέψεις

Προβλέψεις για συντάξεις και λοιπές παροχές στο προσωπικό μετά την έξοδο από την υπηρεσία

114 16 (23) 107

Προβλέψεις για μη ληφθείσες άδειες προσωπικού

82 (62) - 20

Προβλέψεις για λοιπές επισφαλείς & επίδικες απαιτήσεις

313 863 - 1.175

Λοιπές προσωρινές διαφορές

- - -

Συναλλαγματικές διαφορές Χρεογράφων

Μεταβολές σε εύλογη αξία λόγω συναλλαγματικών διαφορών

(760) (1.088) - (1.848)

Ενσώματα περιουσιακά στοιχεία

Αναπροσαρμογή αποσβέσεων ενσώματων παγίων στοιχείων

(36) (6) - (41)

Σύνολο απαιτήσεων/(υποχρεώσεων) από αναβαλλόμενους φόρους**(19.450) (168) (9.174) (28.792)**

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 10: ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΦΕΡΟΥΝ ΤΟΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ (Unit Linked)

(ποσά σε € χιλ.)

Τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου:

Κυβερνητικοί εσωτερικού

Υποσύνολο

31/12/2016	31/12/2015
1.174	200
1.174	200

Τίτλοι εκδόσεως λοιπών οργανισμών:

Τράπεζες

Λοιποί

Υποσύνολο

37.429	230.665
171.220	175.476
208.649	406.141

Σύνολο

209.823	406.341
----------------	----------------

Εισηγμένοι τίτλοι

Υποσύνολο

209.823	406.341
209.823	406.341

Ομόλογα

Μετοχές

Μερίδια Α/Κ

Προθεσμιακές καταθέσεις

Υποσύνολο

1.174	89.463
5.853	1.822
166.822	173.654
35.975	141.402
209.823	406.341

Πλέον:

Δεδουλευμένοι τόκοι ομολόγων

Χρηματικά διαθέσιμα

Υποσύνολο

179	94
423	537
603	631

Σύνολο

210.426	406.972
----------------	----------------

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου

Αγορές

Πωλήσεις / Ρευστοποιήσεις

Μεταβολή ταμειακών διαθεσίμων

Μεταβολές αποτιμήσεων

Υπόλοιπο την χρήση που έληξε

2016	2015
406.341	477.711
5.264	365.170
(112.940)	(357.705)
(105.427)	-
16.584	(79.835)
209.823	406.341

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 11: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

(ποσά σε € χιλ.)

Τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου:

Κυβερνητικοί εσωτερικού

Υποσύνολο

31/12/2016	31/12/2015
553.167	103.355
553.167	103.355

Τίτλοι εκδόσεως λοιπών οργανισμών:

Τράπεζες

Λοιποί

Υποσύνολο

6.568	6.294
843	11.373
7.410	17.667

Σύνολο

560.577	121.022
----------------	----------------

Εισηγμένοι τίτλοι

Υποσύνολο

560.577	121.022
560.577	121.022

Ομόλογα	6.568	6.294
Έντοκα γραμμάτια	553.167	103.355
Μετοχές	843	4.296
Μερίδια Α/Κ	-	7.077
Υποσύνολο	560.577	121.022

Πλέον:

Δεδουλευμένοι τόκοι ομολόγων	153	153
Υποσύνολο	153	153

Σύνολο

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

	2016	2015
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	121.022	34.977
Αγορές	2.150.407	895.393
Πωλήσεις / Ρευστοποιήσεις	(1.724.252)	(809.869)
Αποσβέσεις ομολόγων και τόκοι Ε.Γ.Ε.Δ.	12.144	185
Αποτιμήσεις χρεωστικών τίτλων	687	89
Αποτιμήσεις συμμετοχικών τίτλων	570	246
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	560.577	121.022

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 12: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ

(ποσά σε € χιλ.)

Τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου:

Κυβερνητικοί εσωτερικού	828.737	333.175
Κυβερνητικοί εξωτερικού	276.176	837.588
Υποσύνολο	1.104.913	1.170.763

Τίτλοι εκδόσεως λοιπών οργανισμών:

Τράπεζες	1.326	8.060
Λοιποί	24.819	135.208
Υποσύνολο	26.144	143.268

Σύνολο

	1.131.057	1.314.030
--	------------------	------------------

Εισηγμένοι τίτλοι	1.130.429	1.313.454
Μη εισηγμένοι	628	576
Υποσύνολο	1.131.057	1.314.030

Ομόλογα	1.113.528	1.051.102
Έντοκα γραμμάτια	1.499	129.185
Μετοχές	15.605	4.577
Μερίδια Α/Κ	424	129.166
Υποσύνολο	1.131.057	1.314.030

Πλέον:

Δεδουλευμένοι τόκοι ομολόγων	36.311	20.584
Υποσύνολο	36.311	20.584

Σύνολο

	1.167.368	1.334.614
--	------------------	------------------

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

	2016	2015
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	1.314.030	1.318.010
Αγορές	1.288.908	850.236
Πωλήσεις / Ρευστοποιήσεις	(1.389.422)	(880.272)
Αποσβέσεις ομολόγων και τόκοι Ε.Γ.Ε.Δ.	8.589	(1.852)
Συναλλαγματικές διαφορές	(6.059)	3.448
Αποτιμήσεις χρεωστικών τίτλων	(82.922)	16.325
Αποτιμήσεις συμμετοχικών τίτλων	(2.067)	8.339
Απομειώσεις συμμετοχικών τίτλων (impairment)	-	(204)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	1.131.057	1.314.030

Το 2008, σύμφωνα με τις τροποποιήσεις του ΔΛΠ 39, η Εταιρεία αναταξινόμησε χρεωστικούς τίτλους από το «Διαθέσιμο προς πώληση» χαρτοφυλάκιο στο «Δάνεια και Απαιτήσεις» χαρτοφυλάκιο και στο «Διακρατούμενα έως την λήξη» χαρτοφυλάκιο που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Οι τόκοι από τους ανωτέρω τίτλους θα συνεχίσουν να αναγνωρίζονται στα έσοδα από τόκους, με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Την 31 Δεκεμβρίου 2016, η λογιστική αξία των τίτλων που έχουν μεταφερθεί στο χαρτοφυλάκιο «Χρηματοοικονομικών στοιχείων διακρατούμενων έως τη λήξη», ανερχόταν σε € 17.794 χιλ. Εάν δεν είχε πραγματοποιηθεί η παραπάνω μεταφορά, η μεταβολή στην εύλογη αξία των μεταφερθέντων τίτλων για την περίοδο από την ημερομηνία μεταφοράς έως την 31 Δεκεμβρίου 2016, θα είχε ως αποτέλεσμα € 2.269 χιλ. κέρδη, μετά από φόρους, τα οποία θα αναγνωρίζονταν στο αποθεματικό αναπροσαρμογής των διαθέσιμων προς πώληση επενδυτικών τίτλων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 13: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΚΡΑΤΟΥΜΕΝΑ ΩΣ ΤΗ ΛΗΞΗ

	31/12/2016	31/12/2015
(ποσά σε € χιλ.)		
Τίτλοι εκδόσεως Δημοσίου:		
Κυβερνητικοί εξωτερικού	18.783	18.634
Υποσύνολο	18.783	18.634
Εισηγμένοι τίτλοι	18.783	18.634
Υποσύνολο	18.783	18.634
Ομόλογα	18.783	18.634
Υποσύνολο	18.783	18.634
Πλέον:		
Δεδουλευμένοι τόκοι ομολόγων	663	661
Υποσύνολο	663	661
Σύνολο	19.446	19.295

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

	2016	2015
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	18.634	18.486
Αποσβέσεις ομολόγων	82	82
Αποσβέσεις αποθεματικού υποτίμησης	66	66
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	18.783	18.634

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 14: ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΤΑΣΣΟΜΕΝΑ ΩΣ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

	31/12/2016	31/12/2015
(ποσά σε € χιλ.)		
Τίτλοι εκδόσεως λοιπών οργανισμών:		
Τράπεζες	-	23.131
Υποσύνολο	-	23.131
Εισηγμένοι τίτλοι	-	13.254
Μη εισηγμένοι τίτλοι	-	9.877
Υποσύνολο	-	23.131
Ομόλογα	-	23.131
Υποσύνολο	-	23.131
Πλέον:		
Δεδουλευμένοι τόκοι ομολόγων	-	234
Υποσύνολο	-	234
Σύνολο	-	23.365

Η κίνηση των χρεογράφων έχει ως κάτωθι:

	2016	2015
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	23.131	22.879
Πωλήσεις / Ρευστοποιήσεις	(24.980)	-
Αποσβέσεις ομολόγων	1	15
Αποσβέσεις αποθεματικού υποτίμησης	1.847	238
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου	-	23.131

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 15: ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ

	31/12/2016	31/12/2015
(ποσά σε € χιλ.)		
Χρεώστες ασφαλιστρών έως 30 ημέρες	5.688	4.641
Χρεώστες ασφαλιστρών μεταξύ 30 έως 90 ημερών	721	821
Χρεώστες ασφαλιστρών πέραν των 90 ημερών	(3)	(32)
Προβλέψεις επισφαλών απαιτήσεων	(8)	(1)
(μείον) Προκαταβολές ασφαλιστρών	(792)	(265)
Σύνολο	5.605	5.163

Οι απαιτήσεις από ασφάλιστρα από τη μητρική και τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν ποσοστό 52,7% (2015: 23,9%) των συνολικών απαιτήσεων. Η διοίκηση δεν αναμένει ζημιές από αδυναμία εξόφλησης οφειλών της μητρικής και των συνδεδεμένων επιχειρήσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 16: ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

	31/12/2016	31/12/2015
(ποσά σε € χιλ.)		
Λοιπές απαιτήσεις	1.366	1.237
Λοιπά έξοδα επομένων χρήσεων	432	352
Απαιτήσεις από δεδουλευμένους τόκους	3	1
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές (λογ. τρεχούμενοι)	2.551	-
Προκαταβολές από Πράκτορες και ασφαλειομεσίτες	1.277	1.199
Σχηματισθείσες προβλέψεις για επισφαλείς συνεργάτες	(925)	(930)
Δάνεια στο προσωπικό	99	133
Σύνολο	4.803	1.991

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 17: ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΕΣ

(ποσά σε € χιλ.)

Απαιτήσεις Αποθέματος μη Δεδουλευμένων ασφαλιστών

Απαιτήσεις Αποθέματος Εκκρεμών Ζημιών

Σύνολο

31/12/2016	31/12/2015
138	497
19.197	20.747
19.335	21.244

Ο πιστωτικός κίνδυνος ως προς τις απαιτήσεις από αντασφαλιστικές συμβάσεις είναι περιορισμένος λόγω της αξιόπιστης πιστοληπτικής ικανότητας των αντασφαλιστών (βλέπε σημείωση 4.3.1).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 18: ΤΑΜΕΙΑΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΚΑΙ ΙΣΟΔΥΝΑΜΑ

(ποσά σε € χιλ.)

Ταμείο

Καταθέσεις όψεως

Καταθέσεις προθεσμίας

Τρεχούμενοι λογαριασμοί

Καταθέσεις Δεσμευμένες για παράγωγα

Σύνολο

31/12/2016	31/12/2015
80	93
2.054	1.396
46.232	22.759
-	7
-	1
48.366	24.256

Οι προθεσμιακές καταθέσεις δεν ξεπερνούν σε διάρκεια τις 90 ημέρες. Το μεσοσταθμικό αποτελεσματικό επιτόκιο των προθεσμιακών καταθέσεων της Εταιρείας κατά τη διάρκεια της χρήσης ήταν 0,69%.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 19: ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ο συνολικός αριθμός εγκεκριμένων κοινών ονομαστικών μετοχών είναι 843.000 μετοχές με ονομαστική αξία € 34,56 ανά μετοχή. Το σύνολο των κοινών ονομαστικών μετοχών έχει εκδοθεί και το μετοχικό κεφάλαιο είναι ολοσχερώς καταβλημένο. Όλες οι μετοχές ανήκουν στον μοναδικό μέτοχο, με την επωνυμία "Eurolife Insurance Group A.E. Συμμετοχών". Η Εταιρεία δεν έχει πρόγραμμα δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών.

(ποσά σε € χιλ.)

Αριθμός Κοινών Μετοχών

Καταβεβλημένο

Μετοχικό Κεφάλαιο

Υπέρ το Άρτιο

Υπόλοιπο 1^η Ιανουαρίου

Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου

Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου

Υπόλοιπο 1^η Ιανουαρίου

Έξοδα Αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου

Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου

31/12/2016	31/12/2015
843.000	843.000
29.134	29.134
29.134	29.134
79.014	79.014
29.134	29.134
-	-
29.134	29.134
79.014	79.014
-	-
79.014	79.014

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 20: ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

(ποσά σε € χιλ.)

	Τακτικό Αποθεματικό	Έκτακτα Αποθεματικά	Αποθεματικά Ειδικών Διατάξεων	Αποθεματικά παροχών στο προσωπικό	Αποθεματικό Αποτίμησης Επενδύσεων	Σύνολο
Υπόλοιπα την 1^η Ιανουαρίου 2016	35.540	45.311	16.619	(87)	74.412	171.795
Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμητων κερδών πρ. χρήσεων	4.237	3.229	876	-	-	8.343
Αποτίμηση Χαρτοφυλακίου	-	-	-	-	(83.075)	(83.075)
Διανομή φορολογημένων αποθεματικών	-	(4.781)	-	-	-	(4.781)
Αναβαλλόμενος φόρος αποτιμήσεων	-	-	-	-	23.035	23.035
Επανεκτίμηση της υποχρέωσης στο προσωπικό, μετά από φόρους	-	-	-	(23)	-	(23)
Υπόλοιπα την 31^η Δεκεμβρίου 2016	39.777	43.761	17.495	(111)	14.372	115.294

(ποσά σε € χιλ.)

	Τακτικό Αποθεματικό	Έκτακτα Αποθεματικά	Αποθεματικά Ειδικών Διατάξεων	Αποθεματικά παροχών στο προσωπικό	Αποθεματικό Αποτίμησης Επενδύσεων	Σύνολο
Υπόλοιπα την 1^η Ιανουαρίου 2015	32.870	44.775	(2.471)	(166)	58.596	133.604
Μεταφορά σε αποθεματικά αδιανέμητων κερδών πρ. χρήσεων	2.670	10.537	19.090	-	-	32.296
Αποτίμηση Χαρτοφυλακίου	-	-	-	-	24.968	24.968
Διανομή φορολογημένων αποθεματικών	-	(10.000)	-	-	-	(10.000)
Αναβαλλόμενος φόρος αποτιμήσεων	-	-	-	-	(9.151)	(9.151)
Επανεκτίμηση της υποχρέωσης στο προσωπικό, μετά από φόρους	-	-	-	78	-	78
Υπόλοιπα την 31^η Δεκεμβρίου 2015	35.540	45.311	16.619	(87)	74.412	171.795

Το τακτικό αποθεματικό έχει σχηματιστεί βάσει διατάξεων νόμων και δεν μπορεί να διανεμηθεί στους μετόχους της εταιρείας.

Τα Έκτακτα αποθεματικά έχουν σχηματισθεί από κέρδη προηγούμενων χρήσεων βάσει αποφάσεων Γενικών Συνελεύσεων. Τα αποθεματικά αυτά μπορούν να διανεμηθούν στους μετόχους χωρίς πρόσθετη φορολόγηση.

Τα αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων είναι αποθεματικά που έχουν σχηματιστεί βάσει ειδικών διατάξεων και είτε δεν μπορούν να διανεμηθούν ή αναμένεται ότι θα προκύψει φόρος εάν αποφασιστεί η διανομή τους, με τον εκάστοτε συντελεστή φορολογίας εισοδήματος της χρήσης στην οποία θα γίνει η διανομή.

Το αποθεματικό παροχών σε προσωπικό περιλαμβάνει αποθεματικά από αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές των υποχρεώσεων στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία, μαζί με τον αντίστοιχο αναβαλλόμενο φόρο. Το αποθεματικό από αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές έχει σχηματιστεί με βάση τις διατάξεις του αναθεωρημένου ΔΛΠ 19 και δεν μπορεί να διανεμηθεί.

Το αποθεματικό από την αποτίμηση των επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση μεταφέρονται στην κατάσταση των αποτελεσμάτων με την πώληση των επενδύσεων ή την απομείωσή τους. Στο αποθεματικό αυτό περιλαμβάνονται και οι αντίστοιχοι αναβαλλόμενοι φόροι.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 21: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ

	31/12/2016			31/12/2015		
	Εταιρεία	Αντ/στές	Σύνολο	Εταιρεία	Αντ/στές	Σύνολο
(ποσά σε € χιλ.)						
Μαθηματικά αποθέματα κλάδου ζωής	1.369.495	-	1.369.495	1.070.971	-	1.070.971
Προβλέψεις Ομαδικών Ασφαλιστηρίων συμβολαίων	80.510	-	80.510	68.343	-	68.343
Προβλέψεις για συμμετοχή στα κέρδη	19.419	-	19.419	18.851	-	18.851
Προβλέψεις για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	8.073	138	8.211	7.607	497	8.104
Προβλέψεις εκκρεμών αποζημιώσεων	34.871	19.197	54.068	38.327	20.747	59.074
Λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις	4.885	-	4.885	8.975	-	8.975
Σύνολο αποθεμάτων κλάδου Ζωής	1.517.253	19.335	1.536.588	1.213.075	21.244	1.234.318
Ασφαλιστικές προβλέψεις για λογαριασμό ασφαλισμένων που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (U.L.)	191.531	-	191.531	301.392	-	301.392
Σύνολο	1.708.783	19.335	1.728.118	1.514.467	21.244	1.535.710

Στα μαθηματικά αποθέματα και λοιπές ασφαλιστικές προβλέψεις περιλαμβάνονται αποθέματα επάρκειας τα οποία την 31 Δεκεμβρίου 2016 και 2015 ανέρχονταν ως εξής:

	31/12/2016			31/12/2015		
	Εταιρεία	Αντ/στές	Σύνολο	Εταιρεία	Αντ/στές	Σύνολο
<u>Ανάλυση πρόσθετων αποθεμάτων</u>						
Απόθεμα επάρκειας παραδοσιακών συμβολαίων (LAT)	52.490	-	52.490	-	-	-
Απόθεμα επάρκειας νοσοκομειακών καλύψεων (LAT)	4.730	-	4.730	7.402	-	7.402
Απόθεμα επάρκειας Ομαδικών συμβολαίων (LAT)	2.093	-	2.093	7.192	-	7.192
Απόθεμα επάρκειας εκκρεμών αποζημ. (μέθοδος τριγώνων)	7.905	-	7.905	8.691	-	8.691
Σύνολο πρόσθετων αποθεμάτων	67.218	-	67.218	23.285	-	23.285

Τα μαθηματικά αποθέματα των ασφαλιστικών συμβολαίων ζωής ανήλθαν σε €1.369,5 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και σε €1.070,1 εκατ. την προηγούμενη χρήση, παρουσιάζοντας αύξηση ποσού €298,5 εκατ. Η αύξηση των μαθηματικών αποθεμάτων ζωής οφείλεται κυρίως στην αυξημένη νέα παραγωγή ασφαλιστρών ζωής ποσού €363,1 εκατ., στις εξαγορές και λήξεις ασφαλιστήριων συμβολαίων ζωής ποσού € 117,1 εκατ. και στην αύξηση των αποθεμάτων επάρκειας ποσού €52,5 εκατ. Η αύξηση του αποθέματος επάρκειας στο χαρτοφυλάκιο των παραδοσιακών ασφαλιστήριων συμβολαίων ζωής οφείλεται κυρίως στη νέα μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε κατά τη δημιουργία της καμπύλης επιτοκίων. Συγκεκριμένα, οι καμπύλες απόδοσης παράγονται με την χρησιμοποίηση των αναμενόμενων αποδόσεων του επενδυτικού χαρτοφυλακίου που βρίσκεται εν ισχύ την ημερομηνία της αποτίμησης, λαμβάνοντας υπόψη την αναντιστοιχία μεταξύ των μελλοντικών ταμειακών ροών του επενδυτικού χαρτοφυλακίου και των αντίστοιχων υποχρεώσεων, τον πιστωτικό κίνδυνο των επιλεγμένων επενδύσεων και την εξάλειψη της διακύμανσης της αγοράς.

Οι ασφαλιστικές προβλέψεις συμβολαίων που οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked) ανήλθαν σε €191,6 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2016 σε σχέση με € 301,4 εκατ. στην προηγούμενη χρήση παρουσιάζοντας μείωση ποσού €109,8 εκατ. η οποία οφείλεται κυρίως στην λήξη συγκεκριμένων Unit Linked προϊόντων (Profit Lock Gold).

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

**Υπόλοιπο την 1^η
Ιανουαρίου 2016**

Νέα παραγωγή,
ανανεώσεις
Εξαγορές, ακυρώσεις,
λήξεις, θανάτους κτλ.
Πρόσθετα αποθέματα
(LAT)
Αποδόσεις επενδύσεων
Υπεραπόδοση
μαθηματικών αποθεμάτων
**Μεταβολή Προβλέψεων
αναλογία εταιρείας**
Μεταβολή Προβλέψεων
αναλογία αντασφαλιστών
Λοιπά στοιχεία
πληρωθέντα
**Υπόλοιπο την 31^η
Δεκεμβρίου 2016**

Ζωής	Ομαδικών συμβολαίων	Συμμετοχών στα κέρδη	Λοιπών προβλέψεων	Unit Linked	A.M.Δ.Α	Σύνολο
1.070.971	68.343	18.851	8.975	301.392	8.104	1.476.636
363.092	15.594	512	506	97	1.243	381.046
(117.059)	(5.556)	(6.311)		(126.951)	(778)	(256.655)
52.490	(5.098)		(2.672)			44.719
				16.993		16.993
	7.228	6.368				13.596
298.523	12.167	569	(2.166)	(109.861)	466	199.699
-	-	-	-	-	(359)	(359)
-	-	-	(1.925)	-	-	(1.925)
1.369.495	80.510	19.420	4.885	191.531	8.211	1.674.051

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

**Υπόλοιπο την 1^η
Ιανουαρίου 2015**

Νέα παραγωγή,
ανανεώσεις
Εξαγορές, ακυρώσεις,
λήξεις, θανάτους κτλ.
Πρόσθετα αποθέματα
(LAT)
Αποδόσεις επενδύσεων
Υπεραπόδοση
μαθηματικών αποθεμάτων
**Μεταβολή Προβλέψεων
αναλογία εταιρείας**
Μεταβολή Προβλέψεων
αναλογία αντασφαλιστών
Λοιπά στοιχεία
πληρωθέντα
**Υπόλοιπο την 31^η
Δεκεμβρίου 2015**

Ζωής	Ομαδικών συμβολαίων	Συμμετοχών στα κέρδη	Λοιπών προβλέψεων	Unit Linked	A.M.Δ.Α	Σύνολο
1.023.111	55.544	23.536	9.460	300.699	8.558	1.420.908
150.305	13.842	497	1.573	22.145	485	188.846
(102.444)	(2.212)	(5.186)	-	(13.253)	(527)	(123.622)
-	911	-	572	-	-	1.483
-	-	-	-	(8.199)	-	(8.199)
-	258	3	-	-	-	261
47.860	12.799	(4.686)	2.145	693	(42)	58.770
-	-	-	-	-	(412)	(412)
-	-	-	(2.630)	-	-	(2.630)
1.070.971	68.343	18.851	8.975	301.392	8.104	1.476.636

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΚΚΡΕΜΩΝ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Εκκρεμείς ζημιές
Πρόσθετα αποθέματα (LAT /
IBNR)
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου

	2016			2015		
	Εταιρεία	Αντασφαλιστές	Σύνολο	Εταιρεία	Αντασφαλιστές	Σύνολο
	27.895	20.747	48.642	21.405	21.188	42.593
	10.432	-	10.432	9.829	-	9.829
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου	38.327	20.747	59.074	31.233	21.188	52.421
Μείωση από πληρωθείσες ζημιές	(6.972)	(3.290)	(10.262)	(892)	(6.027)	(6.918)
Αύξηση/ (Μείωση) ζημιών χρήσης	8.917	4.825	13.741	9.063	7.681	16.744
Αύξηση/ (Μείωση) ζημιών προηγούμενης χρήσης	(4.831)	(3.084)	(7.915)	(1.681)	(2.096)	(3.777)
Πρόσθετα αποθέματα (LAT / IBNR)	(570)	-	(570)	604	-	604
Μεταβολή Εκκρεμών Ζημιών	(3.456)	(1.549)	(5.006)	7.094	(441)	6.653
Εκκρεμείς ζημιές	25.008	19.197	44.206	27.895	20.747	48.642
Πρόσθετα αποθέματα (LAT / IBNR)	9.863	-	9.863	10.432	-	10.432
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου	34.871	19.197	54.068	38.327	20.747	59.074

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 22: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου

	31/12/2016	31/12/2015
Εισφορές	1.690	1.122
Ρευστοποιήσεις	(89.144)	(70.984)
Κέρδη / (Ζημιές) από πωλήσεις	(13)	35.365
Έσοδα από τόκους	241	81
Έξοδα διαχείρισης	(1)	(220)
Προμήθειες διαχείρισης	(107)	(1.611)
(Ζημιές) / Κέρδη Αποτιμήσεων	839	(36.636)
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου	18.661	105.156

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 23: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Η Εταιρεία υπολογίζει υποχρέωση παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για τους υπαλλήλους της, οι οποίοι έχουν δικαίωμα στην πληρωμή ενός εφάπαξ ποσού με βάση τον αριθμό των ετών υπηρεσίας και του επιπέδου αμοιβής κατά την ημερομηνία της συνταξιοδότησης, αν αυτοί παραμείνουν στην απασχόληση της Εταιρείας μέχρι την προβλεπόμενη ηλικία συνταξιοδότησης, σύμφωνα με την εργατική νομοθεσία στην Ελλάδα. Οι παροχών λόγω εξόδου από την υπηρεσία συνήθως εκθέτουν την Εταιρεία σε αναλογιστικούς κινδύνους, όπως ο κίνδυνος επιτοκίου και ο κίνδυνος μισθού. Ως εκ τούτου, μία μείωση στο προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών εκροών ή μια αύξηση σε μελλοντικούς μισθούς θα αυξήσουν τις υποχρεώσεις παροχών προσωπικού της Εταιρείας λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

Μεταβολή στην πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού λόγω εξόδου από την Υπηρεσία

(ποσά σε € χιλ.)

Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου

	31/12/2016	31/12/2015
Παροχές που πληρώθηκαν από τον εργοδότη	369	437
Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(31)	(86)
Αναλογιστικά (κέρδη)/ ζημιές που αναγνωρίστηκαν στα Ίδια Κεφάλαια	75	119
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου	33	(101)
	445	369

(ποσά σε € χιλ.)

Ποσά αναγνωρισμένα στην κατάσταση αποτελεσμάτων

	2016	2015
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	40	47
Καθαροί τόκοι	8	11
Κόστος περικοπών / διακανονισμών / τερματισμού υπηρεσίας	26	61
Συνολικό έξοδο / (έσοδο) στην κατάσταση αποτελεσμάτων	75	119

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων παροχών προς το προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία εξαρτάται από παράγοντες που καθορίζονται σε αναλογιστική βάση χρησιμοποιώντας μια σειρά από υποθέσεις όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του καθαρού κόστους των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών προς το προσωπικό περιλαμβάνουν το προεξοφλητικό επιτόκιο και τις μελλοντικές αυξήσεις των μισθών. Τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα επηρεάσουν τη λογιστική αξία της υποχρέωσης.

Η Εταιρεία καθορίζει το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο που θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων υποχρεώσεων συνταξιοδότησης στο τέλος κάθε έτους. Κατά τον καθορισμό του κατάλληλου προεξοφλητικού επιτοκίου, η Εταιρεία χρησιμοποιεί τα επιτόκια ομολόγων υψηλής πιστωτικής διαβάθμισης. Το νόμισμα και οι όροι λήξης των ομολόγων που χρησιμοποιούνται είναι συμβατά με το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια των υποχρεώσεων για παροχές συνταξιοδότησης. Η παραδοχή για το ποσοστό της αύξησης του μισθού καθορίζεται με την αξιολόγηση των μισθολογικών αυξήσεων της Εταιρείας κάθε χρόνο.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι λοιπές παραδοχές των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών, όπως αλλαγές στο ποσοστό του πληθωρισμού, βασίζονται εν μέρει στις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς

Αναλογιστικές παραδοχές	2016	2015
Προεξοφλητικό Επιτόκιο	1,75%	2,58%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,00% έως 4,00%	0,25% έως 2,6%
Πληθωρισμός	1,40%	1,6%
Αναμενόμενη εναπομένουσα εργασιακή ζωή (έτη)	16,8	16,0

Η ανάλυση ευαισθησίας βάσει λογικών αλλαγών στις σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές την 31 Δεκεμβρίου 2016, έχει ως εξής:

- Μία αύξηση/(μείωση) του επιτοκίου προεξόφλησης κατά 0,5% /(0,5%) θα οδηγούσε σε μια (μείωση)/ αύξηση των υποχρεώσεων συνταξιοδότησης προσωπικού κατά (€33,9) χιλ / €37,5 χιλ.
- Μία αύξηση / (μείωση) των μελλοντικών αυξήσεων των μισθών κατά 0,5% /(0,5%) θα είχε ως αποτέλεσμα (μείωση) / αύξηση των υποχρεώσεων συνταξιοδότησης προσωπικού κατά €37,2 χιλ /(€34,0) χιλ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 24: ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

	31/12/2016	31/12/2015
(ποσά σε € χιλ.)		
Αντασφαλιστές -λογ. τρεχούμενοι	2	7.150
Αντασφαλιζόμενοι- λογ. τρεχούμενοι	67	199
Πράκτορες και ασφαλειομεσίτες	6.285	2.492
Φόροι- Τέλη	4.872	2.564
Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	1.850	533
Πιστωτές διάφοροι	1.613	1.473
Πληρωτέες εξαγορές και διακανονισμένες αποζημιώσεις	9.236	5.622
Λοιπές Υποχρεώσεις	10.670	6.638
Σύνολο	34.596	26.671

Οι λοιπές υποχρεώσεις ποσού €10.670 χιλ. την 31 Δεκεμβρίου 2016 (2015: €6.638 χιλ) περιλαμβάνουν κυρίως: i) πρόβλεψη ποσού €8.547 χιλ. για ασφαλιστικές εισφορές και πρόστιμα-τόκους υπερημερίας προς το Ταμείο Επαγγελματικής Ασφάλισης – Επικούρησης Ασφαλιστών και Προσωπικού Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων («ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ»), και ii) πρόβλεψη για τις φορολογικά ανέλεγκτες χρήσεις καθώς και λοιπές σχηματισθείσες προβλέψεις εκμετάλλευσης.

Με βάση την υπ' αριθμόν 103 συνεδρίαση του Διοικητικού συμβουλίου του ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ της 16ης Μαΐου 2016, το ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ καταλόγισε προς την Εταιρεία οφειλή ύψους €8.474 χιλ. η οποία οφείλεται κατά το ποσό €4.834 χιλ. σε μη καταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές για το χρονικό διάστημα από 1 Ιανουαρίου 2007 έως 31 Δεκεμβρίου 2013 και κατά το ποσό €3.640 χιλ. σε προσαυξήσεις και πρόστιμα υπερημερίας, βάσει ελέγχου που διενέργησαν οι ορκωτοί ελεγκτές του ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ. Η αναγνωρισμένη πρόβλεψη, λαμβάνοντας υπόψη την πράξη καταλογισμού του ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ, ανέρχεται σε ποσό €8.547 χιλ., η οποία αποτελείται από την συνολική βεβαιωμένη οφειλή του ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ, πλέον τόκους υπερημερίας μέχρι το τέλος της χρήσης.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 25: ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ

	Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
(ποσά σε € χιλ.)		
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις	422.335	230.179
Δικαιώματα ασφαλιστικών συμβολαίων	129	98
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών (σημ. 21)	(112)	447
Δεδουλευμένα ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις	422.351	230.725
Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα από αναλήψεις	397	859
Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών (σημ. 21)	5	7
Δεδουλευμένα ασφάλιστρα από αναλήψεις	402	866
Σύνολο δεδουλευμένων ασφαλιστρών	422.753	231.591

(ποσά σε € χιλ.)

Εκχωρηθέντα ασφαλιστρα σε αντασφαλιστές
 Μεταβολή αποθέματος μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών (σημ. 21)
Σύνολο εκχωρηθέντων ασφαλιστρών
Σύνολο καθαρών δεδουλευμένων ασφαλιστρών

Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
(12.841)	(16.238)
(359)	(412)
(13.201)	(16.650)
409.553	214.941

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 26: ΛΟΙΠΑ ΣΥΝΑΦΗ ΕΣΟΔΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Προμήθειες επί αντασφαλιστικών εργασιών
Έσοδα επί αντασφαλιστικών εργασιών

Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
5.090	3.765
5.090	3.765

Προμήθειες επί εργασιών Α/Κ
Έσοδα διαχείρισης επί εργασιών Α/Κ

Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
81	111
81	111

Προμήθειες επί εργασιών Α/Κ Unit Linked προϊόντων
 Προμήθειες ρευστοποίησης Α/Κ Unit Linked προϊόντων
Έσοδα Unit Linked προϊόντων

Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
1.661	2.929
1	137
1.662	3.066

Προμήθειες επί εργασιών Α/Κ Επενδυτικών προϊόντων
 Προμήθειες ρευστοποίησης Α/Κ Επενδυτικών προϊόντων
Έσοδα Επενδυτικών προϊόντων

Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
132	1.640
(1)	82
131	1.722

Σύνολο Λοιπών συναφών εσόδων ασφαλιστικών εργασιών

Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
6.964	8.663

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 27: ΕΣΟΔΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο

Μερίσματα μετοχών
 Τόκοι χρεογράφων
 Πιστωτικοί τόκοι καταθέσεων

Υποσύνολο

Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
34	38
12.442	729
340	1.711
12.816	2.478

Χαρτοφυλάκιο Unit Linked

Πιστωτικοί τόκοι καταθέσεων – Unit Linked

Υποσύνολο

Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
495	92
495	92

Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς πώληση

Μερίσματα μετοχών
 Τόκοι χρεογράφων

Υποσύνολο

Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
145	1.133
45.289	36.252
45.433	37.385

Χαρτοφυλάκιο Διακρατούμενων στη Λήξη

Τόκοι χρεογράφων

Υποσύνολο

Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
1.319	1.315
1.319	1.315

Χαρτοφυλάκιο Δανείων και Απαιτήσεων

Τόκοι χρεογράφων

520

1.401

Υποσύνολο**520****1.401**

Λοιποί Τόκοι

8

-

Υποσύνολο**8****-****Σύνολο Εσόδων Επενδύσεων****60.592****42.671****ΣΗΜΕΙΩΣΗ 28: ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΠΩΛΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

(ποσά σε € χιλ.)

Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία

Ζημίες από πώληση μετοχών

(1.955)

(706)

Κέρδη από πώληση Ομολόγων

-

209

Κέρδη από πώληση Αμοιβαίων Κεφαλαίων

(384)

-

Υποσύνολο**(2.339)****(496)****Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)**

Κέρδη από πώληση Ομολόγων

-

36.713

Υποσύνολο**-****36.713****Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση**

(Ζημίες) / Κέρδη από πώληση μετοχών

115

(5.373)

(Ζημίες) / Κέρδη από πώληση ETFs

-

(34)

Κέρδη από πώληση Αμοιβαίων Κεφαλαίων

(9.245)

6.291

Κέρδη από πώληση Ομολόγων

129.779

8.647

Υποσύνολο**120.649****9.530****Χαρτοφυλάκιο Δανείων και Απαιτήσεων**

Κέρδη από πώληση Ομολόγων

55

-

Υποσύνολο**55****-****Σύνολο Κερδών από πώληση επενδύσεων****118.256****45.747****ΣΗΜΕΙΩΣΗ 29: ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΑΠΟ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

(ποσά σε € χιλ.)

Εμπορικό Χαρτοφυλάκιο

Κέρδη/(Ζημίες) από αποτίμηση μετοχών

332

(240)

Κέρδη/(Ζημίες) από αποτίμηση Ομολόγων

687

89

Κέρδη/(Ζημίες) από αποτίμηση Α/Κ

123

486

Υποσύνολο**1.132****335****Επενδύσεις για λογαριασμό ασφαλισμένων που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο (Unit Linked)**

Μη ρευστοποιηθείσες υπεραξίες επενδύσεων Unit Linked

16.664

(43.424)

Υποσύνολο**16.664****(43.424)**

Χαρτοφυλάκιο Διαθεσίμων προς Πώληση

Αύξηση / (Μείωση) Πρόβλεψης Απομείωσης αξίας μετοχών
 Κέρδη / (Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές

Υποσύνολο

125 (4.195)
 (6.059) 3.448

(5.934) (747)

Σύνολο Κερδών/(Ζημιών) από αποτίμηση επενδύσεων

11.862 (43.835)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 30: ΚΕΡΔΗ / (ΖΗΜΙΕΣ) ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

(Ζημιές) παραγώγων από προθεσμιακά συμβόλαια
 (Ζημιές) παραγώγων από δικαιώματα προαίρεσης

(3.260) -
 (12.385) -

(Ζημιές) από παράγωγα

(15.645) -

Η Εταιρεία στο πλαίσιο της αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε ξένο νόμισμα, προέβη στην σύναψη παραγώγων προθεσμιακών συμβολαίων ("Fx Forward"). Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, οι πραγματοποιηθείσες ζημιές από το κλείσιμο των θέσεων των ανωτέρω παραγώγων ανέρχονται σε €3,3 εκατ.

Στις 23 Ιουνίου 2016 διενεργήθηκε μία συμφωνία δικαιώματος προαίρεσης αγοράς ομολόγων σε προσυμφωνημένη τιμή («Call option agreement») μεταξύ της Εταιρείας και της Fairfax Financial Holdings Limited (ο «Αγοραστής»). Βάσει της συμφωνίας, ο Αγοραστής είχε το δικαίωμα να αγοράσει συγκεκριμένα ομόλογα σε προσυμφωνημένη τιμή κατά την διάρκεια της περιόδου από την 23 Ιουνίου 2016 έως την 2 Σεπτεμβρίου 2016, έναντι προμήθειας ποσού € 3,3 εκατ. Αντίστοιχα, η Εταιρεία, η οποία είχε στην κατοχή της τα συγκεκριμένα ομόλογα, είχε την υποχρέωση να πωλήσει τα ομόλογα στον Αγοραστή, εφόσον ζητούσε την εξάσκηση του δικαιώματος της. Τα ομόλογα που ήταν αντικείμενο της εν λόγω σύμβασης αποτελούνταν από Κυβερνητικά Ομόλογα της Ευρωπαϊκής Περιφέρειας. Στις 5 Αυγούστου 2016, ο Αγοραστής δήλωσε την επιθυμία του να εξασκήσει το δικαίωμα αγοράς και η Εταιρεία αναγνώρισε κέρδη από πώληση ομολόγων ποσού € 71,6 εκατ. (συμπεριλαμβάνονται στη σημείωση 28, «Κέρδη από πώληση Ομολόγων») και καθαρή ζημιά από τη εξάσκηση του παραγώγου ποσού €12,4 εκατ.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 31: ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ

(ποσά σε € χιλ.)

Έσοδα από συμβάσεις υπομίσθωσης

- 14

Έσοδα από ασφάλιστρα προσωπικού

23 2

Έκτακτα και ανόργανα έσοδα

20 39

Έσοδα δανειστικών συμβάσεων προσωπικού

239 252

Συναλλαγματικές διαφορές καταθέσεων όψεως και ταμείου

(397) (121)

Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενης χρήσης

208 16

Σύνολο λοιπών εσόδων

93 202

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 32: ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΕΨΕΩΝ

(ποσά σε € χιλ.)

Μεταβολή Μαθηματικών αποθεμάτων κλάδου ζωής
 Μεταβολή σε μαθηματικά αποθέματα συντάξεων (D.A.F)
 Μεταβολή σε προβλέψεις για συμμετοχές στα κέρδη
 Μεταβολή Λοιπών ασφαλιστικών προβλέψεων

Πλέον φόροι υπεραπόδοσης

Μεταβολή προβλέψεων ασφαλίσεων Ζωής

Μεταβολή προβλέψεων

Μεταβολή ασφαλιστικών προβλέψεων για λογαριασμό ασφαλισμένων που φέρουν τον ασφαλιστικό κίνδυνο (Unit Linked)**Σύνολο μεταβολής ασφαλιστικών και μαθηματικών προβλέψεων**

Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
(298.523)	(47.861)
(12.173)	(12.794)
(563)	4.686
2.166	(2.144)
(309.093)	(58.114)
(1.730)	(36)
(310.824)	(58.149)
109.862	(693)
109.862	(693)
(200.961)	(58.843)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 33: ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΡΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ

(ποσά σε € χιλ.)

Πληρωθείσες εξαγορές κλάδου Ζωής
 Πληρωθείσες εξαγορές ομαδικών ασφαλ. συμβ.
 Πληρωθείσες εξαγορές κλάδου Unit Linked

Υποσύνολο

Πληρωθείσες αποζημιώσεις

Μεταβολή αποθέματος εκκρεμών ζημιών

Υποσύνολο

Συμμετοχή αντασφαλιστών σε πληρωθείσες αποζημιώσεις

Συμμετοχή αντασφαλιστών σε μεταβολή αποθέματος εκκρεμών ζημιών

Υποσύνολο

Ιδια κράτηση αποζημιώσεων

Ιδια κράτηση αποθέματος εκκρεμών ζημιών (σημ. 21)

Σύνολο ασφαλιστικών αποζημιώσεων και παροχές προς ασφαλισμένους

Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
(118.478)	(103.434)
(5.539)	(2.142)
(126.853)	(13.253)
(250.870)	(118.829)
(37.346)	(30.781)
5.006	(6.653)
(283.210)	(156.263)
7.015	12.913
(1.549)	(441)
5.465	12.472
(281.201)	(136.697)
3.456	(7.094)
(277.745)	(143.791)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 34: ΑΜΕΣΑ ΕΞΟΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

(ποσά σε € χιλ.)

Προμήθειες & Υπερπρομήθειες παραγωγής
 Λοιπές προμήθειες και έξοδα παραγωγής
 Προμήθειες σε αντασφαλιζόμενους

Αποσβέσεις εξόδων πρόσκτησης

Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
(11.484)	(9.604)
(5.423)	(1.781)
(301)	(654)
(17.209)	(12.038)
1.176	(1.546)

Υποχρεωτικές εισφορές επί παραγωγής	(3.887)	(2.402)
Μείωση / (αύξηση) προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων	5	17
Χρεωστικοί τόκοι αποθεμάτων αντασφαλιστών	(37)	(313)
	(3.919)	(2.698)
Σύνολο Άμεσων Εξόδων Παραγωγής	(19.952)	(16.282)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 35: ΛΟΙΠΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

	Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
(ποσά σε € χιλ.)		
Δαπάνες προσωπικού	(8.184)	(6.915)
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	(4.312)	(4.876)
Φόροι τέλη	(20)	(13)
Διάφορα έξοδα	(1.550)	(704)
Αποσβέσεις παγίων στοιχείων	(654)	(583)
Προβλέψεις εκμετάλλευσης	(3.893)	(3.710)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	(1.239)	(2.282)
Λοιπά έκτακτα έξοδα	(52)	(12)
Έκτακτες ζημιές	(2)	(41)
Υποσύνολο	(19.907)	(19.136)
Πλέον / Μείον: Κεφαλαιοποιούμενα έξοδα πρόσκτησης	(381)	(203)
	(20.288)	(19.338)
Μισθοί και επιδόματα	(5.342)	(5.652)
Λοιπές αμοιβές	(1.279)	(59)
Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης	(1.032)	(1.060)
Προβλέψεις για υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό	(43)	(33)
Καθορισμένες παροχές και λοιπές δαπάνες	(487)	(110)
Σύνολο	(8.184)	(6.915)
Μέσος όρος προσωπικού χρήσης	146	148

Η Εταιρεία ως εργοδότης θέλοντας να εξομαλύνει την μετάβαση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων του κατά την συνταξιοδότηση τους, παρέχει στους εργαζόμενους ορισμένα προγράμματα καθορισμένων εισφορών. Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών στοχεύουν στην δημιουργία Κεφαλαίου Συνταξιοδότησης που επιτυγχάνεται με τη συστηματική καταβολή καθορισμένων εισφορών από πλευράς τους εργοδότη και την αποτελεσματική μακροχρόνια επένδυσή τους. Παράλληλα δίνεται και η δυνατότητα στον εργαζόμενο μέσω εθελοντικών εισφορών να συμμετάσχει και ο ίδιος περαιτέρω για την σύνταξή του ενισχύοντας τα ποσά των καθορισμένων εισφορών. Οι τελικές παροχές καταβάλλονται εφάπαξ κατά τον χρόνο εξόδου του εργαζομένου από την υπηρεσία.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 36: ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

	Από 01/01 έως 31/12/2016	Από 01/01 έως 31/12/2015
(ποσά σε χιλ. €)		
Τρέχων φόρος		
Τρέχων φόρος επί κερδών χρήσεως	(29.382)	(8.527)
Προσαρμογή από φόρο προηγούμενων χρήσεων	(135)	(248)
Σύνολο φόρου εισοδήματος	(29.517)	(8.774)
Αναβαλλόμενος φόρος		
Αύξηση / (Μείωση) αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης	847	925
(Αύξηση)/ Μείωση αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης	1.706	(1.093)
Σύνολο αναβαλλόμενου φόρου έσοδο / (έξοδο)	2.553	(168)
Σύνολο φόρου εισοδήματος	(26.964)	(8.943)

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Βάσει του Νόμου 4334/2015, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ τη 16 Ιουλίου 2015 και τροποποίησε το φορολογικό Νόμο 4172/2013, ο φορολογικός συντελεστής των εταιρειών στην Ελλάδα για τα έσοδα των χρήσεων από το 2015 και έπειτα αυξήθηκε από 26% σε 29%. Η αλλαγή αυτή του φορολογικού συντελεστή οδήγησε σε αύξηση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης κατά € (2.244,2) χιλ. την 31 Δεκεμβρίου 2015, εκ των οποίων € 37,3 χιλ. καταχωρήθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων και € (2.281,6) χιλ. απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

Επιπρόσθετα, τα μερίσματα που διανέμονται υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου 15%, εκτός των ενδοομιλικών μερισμάτων τα οποία υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 63 του Ν.4172/13 απαλλάσσονται του φόρου. επίσης σύμφωνα με τους Νόμους 4387/2016 και 4389/2016, ο συντελεστής παρακράτησης αυξήθηκε από 10% σε 15% για διανομές μερισμάτων που πραγματοποιούνται από την 1 Ιανουαρίου 2017 και στο εξής.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 η Εταιρεία εμφάνιζε απαίτηση από Φόρο Εισοδήματος. Η απαίτηση αυτή της Εταιρείας προερχόταν από την εκκαθάριση της δήλωσης φόρου εισοδήματος για την χρήση 2014 καθώς και από τους παρακρατηθέντες φόρους κυρίως επί των εσόδων επενδύσεων, το άθροισμα των οποίων υπερέβαινε την υποχρέωση για φόρο εισοδήματος που έχει υπολογισθεί για την ίδια περίοδο.

Στις 11/04/2016 με την υπ' αριθμό 314/2016 Οριστική Πράξη Διορθωτικού Προσδιορισμού Φόρου Εισοδήματος χρήσης 2014, ύστερα από την ολοκλήρωση της Έκθεσης Μερικού Ελέγχου Φορολογίας Εισοδήματος το ποσό της απαίτησης επιστράφηκε στην Εταιρεία.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών προ φόρων, με βάση τους ισχύοντες συντελεστές έχει ως εξής :

(ποσά σε χιλ. €)

Κέρδη προ φόρων

31/12/2016	31/12/2015
72.729	30.135
72.729	30.135

Φόρος βάσει του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή 29%

(21.091)

(8.739)

**Φορολογική επίδραση των ποσών που δεν εκπίπτουν
κατά τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος:**

Προβλέψεις για αποτίμηση χρεογράφων

452

79

Προβλέψεις εκμετάλλευσης

(553)

(241)

Έξοδα μη εκπιπτόμενα

(405)

(31)

Έσοδα απαλλασσόμενα από φόρο

57

238

Ζημίες από μεταβίβαση χρεογράφων μη εκπιπόμενες

(5.287)

-

Διάφορα

(135)

(248)

Σύνολο φόρου εισοδήματος

(26.964)

(8.943)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 37: ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ
--

Η Εταιρεία ελέγχεται από την Eurolife ERB Insurance Group A.E. Συμμετοχών (εφεξής «Eurolife ERB Insurance Group») η οποία κατέχει το 100% του μετοχικού της κεφαλαίου. Έως τις 4 Αυγούστου 2016 η τελική μητρική της Εταιρείας ήταν η Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E., (Eurobank), που εδρεύει στην Αθήνα και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών, η οποία κατείχε το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group.

Το Νοέμβριο του 2015, μετά την ολοκλήρωση της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank, η οποία καλύφθηκε εξ' ολοκλήρου από θεσμικούς και λοιπούς επενδυτές, το ποσοστό των κοινών μετοχών με δικαίωμα ψήφου της Eurobank που κατείχε το ΤΧΣ μειώθηκε από 35,41% σε 2,38%. Παρά την προαναφερθείσα σημαντική μείωση του ποσοστού συμμετοχής του, το ΤΧΣ θεωρείται ότι συνεχίζει να ασκεί ουσιώδη επιρροή στην Eurobank.

Στις 4 Αυγούστου 2016, ολοκληρώθηκε η πώληση του 80% του μετοχικού κεφαλαίου της Eurolife ERB Insurance Group και ο έλεγχος του Ομίλου Eurolife μεταφέρθηκε στην Costa Luxembourg Holding S.à r.l., ενώ η Eurobank διατήρησε το υπόλοιπο 20% του μετοχικού κεφαλαίου, και επομένως ασκεί ουσιώδη επιρροή. Η νέα μητρική της Eurolife ERB Insurance Group εδρεύει στο Λουξεμβούργο και ελέγχεται από κοινού από την Colonnade Finance S.à r.l., μέλος του Ομίλου Fairfax και την OPG Commercial Holdings (Lux) S.à r.l..

Η Εταιρεία πραγματοποιεί συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη μέσα στα συνήθη πλαίσια των εργασιών και σε καθαρά εμπορική βάση. Ο όγκος των συναλλαγών με τα συνδεδεμένα μέρη και τα υπόλοιπα στο τέλος του έτους παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα, στον οποίο για λόγους σημαντικότητας οι συναλλαγές με την συνδεδεμένη Eurobank απεικονίζονται ξεχωριστά:

(ποσά σε € χιλ.)

Συνδεδεμένη Εταιρεία "Τράπεζα Eurobank Ergasias AE"
31/12/2016

Καταθέσεις Όψεως & Προθεσμιακές καταθέσεις
 Ασφαλιστικές εργασίες
 Επενδυτικές εργασίες
 Λοιπές συναλλαγές

Σύνολα

Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
42.789	-	335	-
2.606	4.414	36.649	17.149
-	-	5.358	-
10	-	27	534
45.405	4.414	42.369	17.683

(ποσά σε € χιλ.)

Λοιπές Συνδεδεμένες Εταιρείες
31/12/2016

Καταθέσεις Όψεως & Προθεσμιακές καταθέσεις
 Ασφαλιστικές εργασίες
 Επενδυτικές εργασίες
 Λοιπές συναλλαγές

Σύνολα

Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
33	-	-	-
460	337	3.310	2.026
7.075	0	4.960	12
269	245	217	1.097
7.836	582	8.487	3.134

Συναλλαγές με μέλη Διοίκησης

Αμοιβές και Παροχές σε μέλη Διοίκησης

1	134	72	146
-	-	-	3.145

Στον παραπάνω πίνακα δεν περιλαμβάνεται το αποτέλεσμα από την άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης της Fairfax Financial Holdings Limited, το οποίο περιγράφεται αναλυτικά στη Σημείωση 30 Κέρδη / (Ζημίες) παραγώγων.

(ποσά σε € χιλ.)

Συνδεδεμένη Εταιρεία "Τράπεζα Eurobank Ergasias AE"
31/12/2015

Καταθέσεις Όψεως & Προθεσμιακές καταθέσεις
 Ασφαλιστικές εργασίες
 Λοιπές συναλλαγές

Σύνολα

Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
164.482	-	1.068	-
1.270	1.032	36.726	10.891
4	5	28	519
165.933	1.037	37.822	11.410

(ποσά σε € χιλ.)

Λοιπές Συνδεδεμένες Εταιρείες
31/12/2015

Καταθέσεις Όψεως & Προθεσμιακές καταθέσεις
 Ασφαλιστικές εργασίες
 Επενδυτικές εργασίες
 Λοιπές συναλλαγές

Σύνολα

Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις	Έσοδα	Έξοδα
1.715	-	-	-
-	459	3.534	2.452
96.086	65	1.993	629
50	275	237	657
97.850	799	5.764	3.738

Συναλλαγές με μέλη Διοίκησης

Αμοιβές και Παροχές σε μέλη Διοίκησης

-	283	64	82
-	-	-	1.868

Την 31 Δεκεμβρίου 2016 τα δάνεια προς τα μέλη της Διοίκησης ανέρχονταν στο ποσό των €10,3 χιλ.(31 Δεκεμβρίου 2015:23,6 χιλ.), επίσης δεν είχαν γίνει προβλέψεις για δάνεια σε συνδεδεμένα μέρη. Οι αμοιβές και λοιπές παροχές στα μέλη της διοίκησης της Εταιρείας για την χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016 ανέρχονταν σε €3.145 χιλ.(31 Δεκεμβρίου 2015: €1.868 χιλ.).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 38: ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Δεν εκκρεμούσαν αγωγές κατά της Εταιρείας ούτε λοιπές ενδεχόμενες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις την 31 Δεκεμβρίου 2016 οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά την οικονομική θέση της Εταιρείας.

Η Εταιρεία έχει ελεγχθεί φορολογικά έως και την χρήση 2009. Λόγω της ύπαρξης των ανέλεγκτων φορολογικών χρήσεων, είναι πιθανόν να επιβληθούν επιπλέον πρόστιμα και φόροι, τα ποσά των οποίων δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν με ακρίβεια επί του παρόντος. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

κατάσταση οικονομικής θέσης της Εταιρείας, καθώς η Εταιρεία αναγνωρίζει προβλέψεις για πρόσθετους φόρους και πρόστιμα που ενδέχεται να προκύψουν από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους.

Οι χρήσεις 2011 έως 2013 έχουν ελεγχθεί από εξωτερικούς ελεγκτές σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν. 2238/1994. Οι χρήσεις 2014 και 2015 έχουν ελεγχθεί από εξωτερικούς ελεγκτές σύμφωνα με το άρθρο 65α του Ν. 4174/2013. Οι Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης για τις χρήσεις 2011 έως 2015 εκδόθηκαν χωρίς διατύπωση επιφύλαξης ενώ ο φορολογικός έλεγχος για την χρήση 2016 είναι σε εξέλιξη.

Σύμφωνα με την ΠΟΛ.1006/2016 του Υπουργείου Οικονομικών που αποδέχεται τη γνωμοδότηση υπ' αριθμ. 256/2015 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, οι επιχειρήσεις για τις οποίες εκδίδεται φορολογικό πιστοποιητικό χωρίς επισημάνσεις για παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια φορολογικού ελέγχου και την επιβολή επιπρόσθετων φόρων και πρόστιμων στο πλαίσιο των νομοθετικών περιορισμών (πέντε χρόνια από τη λήξη της χρήσης στην οποία η φορολογική δήλωση έχει υποβληθεί).

Για τις χρήσεις που αρχίζουν από 1.1.2014 και εφεξής στο νόμο 4174/2013 ορίζεται ως γενικός χρόνος παραγραφής, η 5ετία από τη λήξη του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης.

Τα ελάχιστα μελλοντικά πληρωτέα μισθώματα λειτουργικών μισθώσεων των μη ακυρώσιμων μισθωτικών συμβάσεων είναι:

31/12/2016

(ποσά σε € χιλ.)

Μέχρι και το 1^ο έτος

Σύνολο

Κτίρια	Αυτοκίνητα	Εξοπλισμός	Σύνολο
166	38	32	236
166	38	32	236

31/12/2015

(ποσά σε € χιλ.)

Μέχρι και το 1^ο έτος

Σύνολο

Κτίρια	Αυτοκίνητα	Εξοπλισμός	Σύνολο
166	44	34	244
166	44	34	244

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 39: ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Τα μερίσματα λογιστικοποιούνται μετά τη λήψη της σχετικής απόφασης από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Στις 30 Ιουνίου 2016 η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας αποφάσισε την διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group ποσού € 12.800 χιλ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από τα κέρδη της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2015. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο στις 15 Ιουλίου 2016.

Επιπρόσθετα, στις 17 Αυγούστου 2016, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας αποφάσισε την διανομή μερίσματος στον μέτοχο Eurolife ERB Insurance Group ποσού € 4.781 χιλ. Η διανομή του μερίσματος προήλθε από φορολογημένα αποθεματικά και κέρδη εις νέον σχηματισθέντα σε προηγούμενες του 2015 χρήσεις. Το ποσό καταβλήθηκε στον μέτοχο στις 23 Αυγούστου 2016.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 40: ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Συμμετοχή στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Grivalia Hospitality S.A.

Στις 19 Φεβρουαρίου 2017, η Εταιρεία συμμετείχε ως στρατηγικός επενδυτής στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Grivalia Hospitality S.A. (η «GH»), με έδρα στο Λουξεμβούργο. Συγκεκριμένα, το μετοχικό κεφάλαιο της GH αυξήθηκε κατά € 58,0 εκατ. εκ των οποίων €30,0 εκατ. καταβλήθηκαν από την Εταιρεία και €28 εκατ. καταβλήθηκαν από την Grivalia Properties ΑΕΑΑΠ (η «Grivalia»). Μετά την ολοκλήρωση της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, το μετοχικό κεφάλαιο της GH ανέρχεται σε € 60,0 εκατ. με ισόποση συμμετοχή της Εταιρείας και της Grivalia. Σημειώνεται ότι η GH ιδρύθηκε από την Grivalia στις 26 Ιουνίου 2015 με αρχικό καταβληθέν μετοχικό κεφάλαιο ποσού €2,0 εκατ.

Απόφαση από το Γενικό Συμβούλιο του TEA-ΕΑΠΑΕ

Στις 19 Ιανουαρίου 2017 επήλθε συμφωνία μεταξύ της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος («ΕΑΕΕ») και της Ομοσπονδίας Ασφαλιστικών Συλλόγων Ελλάδος («ΟΑΣΕ»), με την οποία συμφωνήθηκε η χρηματοδότηση του TEA-ΕΑΠΑΕ, η διακυβέρνηση του και η εξώδικη επίλυση των διαφορών που είχαν ανακύψει μεταξύ του TEA-ΕΑΠΑΕ και των ασφαλιστικών εταιρειών, στις οποίες ανήκει και η Εταιρεία, αναφορικά με τον καταλογισμό ασφαλιστικών εισφορών προηγούμενων χρήσεων (βλέπε σημείωση 24 Εμπορικές και Λοιπές Υποχρεώσεις). Εν συνεχεία, στις 25 Ιανουαρίου 2017 το Διοικητικό Συμβούλιο του TEA-ΕΑΠΑΕ αποδέχτηκε την από 19/1/2017 συμφωνία μεταξύ της ΕΑΕΕ και της

ΟΑΣΕ και στις 2 Φεβρουαρίου 2017 το Γενικό Συμβούλιο του ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ ενέκρινε την παραπάνω απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Έως την ημερομηνία δημοσίευσης των εν λόγω οικονομικών καταστάσεων εκκρεμεί η έκδοση και δημοσίευση στο ΦΕΚ της απόφασης του Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που θα εγκρίνει την τροποποίηση των καταστατικών διατάξεων του ΤΕΑ-ΕΑΠΑΕ.